

Bruksela, 7 czerwca 2022 r.
(OR. fr, en)

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2021/0171(COD)

9433/1/22
REV 1

CONSOM 130
MI 422
COMPET 398
EF 146
ECOFIN 501
DIGIT 105
CODEC 784
CYBER 190

NOTA

Od:	Komitet Stałych Przedstawicieli (część I)
Do:	Rada
Nr dok. Kom.:	10382/21 + REV1 + ADD1-4
Dotyczy:	Wniosek dotyczący DYREKTYWY PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie kredytów konsumenckich – Podejście ogólne

I. WPROWADZENIE

1. 30 czerwca 2021 r. Komisja przedstawiła wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie kredytów konsumenckich uchylającej i zastępującej dyrektywę 2008/48/WE¹. Wniosek opiera się na art. 114 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) i ma na celu zapewnienie wyższego poziomu ochrony konsumentów przy udzielaniu kredytów konsumenckich oraz wspieranie pogłębienia wewnętrznego rynku tych kredytów za pomocą bardziej zharmonizowanych ram prawnych na szczeblu Unii.

¹ Dok. 10382/21 + ADD 1–4.

2. Przegląd dyrektywy 2008/48/WE został zapowiedziany w Nowym programie na rzecz konsumentów¹ z 2020 r. jako jedna z inicjatyw w zakresie transformacji cyfrowej i został poparty przez Radę w związanych z tym konkluzjach². Od czasu przyjęcia dyrektywy z 2008 r. postępująca transformacja cyfrowa doprowadziła bowiem do istotnych zmian na rynku kredytów konsumenckich. Z jednej strony, przyniosła ona nowe produkty i nowe podmioty rynkowe oferujące umowy o kredyt z wykorzystaniem szybszych i uproszczonych procedur zaciągania kredytów, często online. Z drugiej strony, gruntownie zmieniła ona zachowanie i preferencje konsumentów, którzy coraz częściej dokonują zakupów w internecie, w szczególności w następstwie niedawnego kryzysu związanego z COVID-19, i mogą obecnie uzyskiwać informacje w formacie cyfrowym, a także być odbiorcami ukierunkowanej reklamy internetowej. Elementem nowej rzeczywistości jest też ocena zdolności kredytowej konsumentów przez kredytodawców z wykorzystaniem zautomatyzowanych systemów podejmowania decyzji i niekonwencjonalnych źródeł danych.
3. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny wydał opinię w sprawie wniosku 21 października 2021 r. Europejski Inspektor Ochrony Danych (EIOD) wydał opinię 26 sierpnia 2021 r.
4. W Parlamencie Europejskim komisją przedmiotowo właściwą jest Komisja Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów (IMCO), a sprawozdawczynią jest Kateřina Konečná (GUE/NGL, Czechy). Głosowanie nad sprawozdaniem komisji IMCO zaplanowano na 15–16 czerwca 2022 r.

¹ Dok. 12976/20.

² Dok. 6364/21.

II. PRACE PROWADZONE NA FORUM ORGANÓW PRZYGOTOWAWCZYCH RADY

5. Grupa Robocza ds. Ochrony Konsumenta i Informacji rozpoczęła analizę wniosku 13 lipca 2021 r. podczas prezydencji słoweńskiej (12 posiedzeń), a następnie kontynuowała ją w trakcie prezydencji francuskiej (9 posiedzeń). Na tym pierwszym posiedzeniu analiza oceny skutków towarzyszącej wnioskowi wykazała, że delegacje zasadniczo poparły cele wniosku oraz warianty strategiczne określone przez Komisję.
6. Na posiedzeniu 25 listopada 2021 r. Rada ds. Konkurencyjności zapoznała się ze sprawozdaniem¹ z postępu prac.
7. Prezydencja przedłożyła grupie roboczej do rozpatrzenia kilka propozycji kompromisowych, które zostały szczegółowo przeanalizowane na posiedzeniach grupy roboczej. Te kompromisowe propozycje zostały sporządzone na podstawie ustnych i pisemnych uwag delegacji oraz ich odpowiedzi na ukierunkowane kwestionariusze.
8. Tekst kompromisowy przedstawiony w załączniku odzwierciedla nieustanne wysiłki prezydencji i państw członkowskich na rzecz osiągnięcia równowagi między różnymi stanowiskami delegacji, przy jednoczesnym utrzymaniu celów wniosku Komisji. Zmiany w stosunku do wniosku Komisji zaznaczono w przypadku nowego tekstu **pogrubiona czcionką i podkreśleniem**, a w przypadku tekstu skreślonego – symbolem [...].
9. Na posiedzeniu 25 maja 2022 r. Komitet Stałych Przedstawicieli (Coreper) poparł tekst kompromisowy², który został uzgodniony w obecnym brzmieniu. Delegacje EE i LT przedstawiają wspólne oświadczenie przedstawione w addendum 1 do niniejszej noty.

¹ Dok. 13574/21.

² Dok. 9208/22.

III. GŁÓWNE ZMIANY WPROWADZONE DO WNIOSKU KOMISJI

10. Wyłączenia z zakresu stosowania

- a) Bezpośrednie usługi w zakresie pożyczek społecznościowych: delegacje zgłosiły zastrzeżenia co do włączenia bezpośrednich wzajemnych usług finansowania społecznościowego między osobami fizycznymi do aktu o ochronie konsumentów (obejmującego stosunki między przedsiębiorstwami a konsumentami – B2C). Prezydencja proponuje uwzględnienie tego rodzaju pożyczek w odrębnym akcie i w związku z tym skreśla wszystkie odniesienia do tego rodzaju pożyczek. Dla przypomnienia, platformy finansowania społecznościowego są już objęte dyrektywą, gdy działają jako kredytodawca lub pośrednik kredytowy.
- b) płatność odroczone: ta praktyka handlowa oferuje konsumentom możliwość zapłaty za usługi lub produkty w ratach, bez odsetek i bez udziału kredytodawcy będącego osobą trzecią. W odpowiedzi na wnioski państw członkowskich, w których praktyka ta jest szeroko rozpowszechniona, prezydencja proponuje jej wyraźne wyłączenie i wyraźne rozróżnienie od planów „Kup teraz, zapłać później”, które są objęte zakresem stosowania.
- c) karty obciążeniowe: to wyłączenie jest uzasadnione faktem, że ten instrument płatniczy pozwala gospodarstwom domowym lepiej zarządzać wydatkami w oparciu o miesięczne wynagrodzenie. We wniosku zawarto wyjaśnienia, aby odpowiednio rozgraniczyć to wyłączenie i uniknąć wszelkiego ryzyka obchodzenia przepisów.
- d) umowy najmu lub leasingu bez obowiązku ani opcji zakupu: wyłączenie to jest uzasadnione, ponieważ umowy te nie wiążą się z przeniesieniem własności po zakończeniu umowy i są bardziej zbliżone do świadczenia usługi.

11. **Fakultatywne częściowe odstępstwo dla czterech nowych produktów:**

W odniesieniu do czterech produktów dodanych do zakresu stosowania nowej dyrektywy, które wiążą się z mniejszymi ryzykami nadmiernego zadłużenia konsumentów, delegacje chciały, aby obowiązki kredytodawców były proporcjonalne, tak by uniknąć przekazywania konsumentowi nadmiernych informacji i nadmiernego obciążania administracyjnego kredytodawcy. Te produkty są następujące:

- kredyt na kwotę niższą niż 200 EUR;
- umowy przewidujące udzielenie kredytu w rachunku bieżącym, spłacanego na żądanie lub w terminie nieprzekraczającym trzech miesięcy;
- umowy o kredyt nieoprocentowany i bez żadnych innych opłat;
- umowy o maksymalnym okresie obowiązywania wynoszącym trzy miesiące i nieznacznych opłatach.

W związku z tym każde państwo członkowskie może wybrać w odniesieniu do jednego lub kilku z tych rodzajów kredytów system ograniczający wymogi w zakresie informacji udzielanych przed zawarciem umowy i wymogi dotyczące ujawniania informacji oraz usuwający przepis dotyczący przedterminowej spłaty. Aby zmniejszyć fragmentację ustawodawstw krajowych, możliwe do dostosowania przepisy w ramach tego systemu są zgodne z logiką pakietu.

12. **Doprecyzowanie przepisów dotyczących informacji udzielanych przed zawarciem umowy:**

- a) połączenie dwóch formularzy, tj. skróconego standardowego europejskiego arkusza informacyjnego dotyczącego kredytu konsumenckiego i standardowego europejskiego arkusza informacyjnego dotyczącego kredytu konsumenckiego: aby zapewnić konsumentom większą jasność i uniknąć nadmiaru informacji, delegacje wolą połączyć oba formularze i wskazać na pierwszej stronie kluczowe informacje na temat produktu kredytowego, w ten sposób umożliwiając konsumentowi szybkie porównywanie ofert kredytowych. Załączniki I–III zostały w związku z tym odpowiednio zmienione.

- b) moment dostarczenia informacji udzielanych przed zawarciem umowy: delegacje uznały, że pierwotna propozycja Komisji, czyli „co najmniej na jeden dzień przed”, był słabo dostosowany do zaciągania kredytów w momencie zakupu towaru lub usługi. Uznały również, że rozwiązanie polegające na przesłaniu konsumentowi przypomnienia o przysługującym mu prawie do odstąpienia od umowy jest mało praktyczne lub nieadekwatne, w przypadku gdy kredytodawca nie jest w stanie dotrzymać tego jednodniowego terminu między przedstawieniem informacji udzielanych przed zawarciem umowy a podpisaniem umowy. W tekście kompromisowym proponuje się powrót do brzmienia obecnej dyrektywy, czyli „w stosownym czasie”, oraz do skreślenia odstępstwa.

13. INNE WAŻNE ZMIANY:

- a) Odmowa udzielenia kredytu w przypadku negatywnej oceny zdolności kredytowej: ze względu na pewność prawa i zapobieganie nadmiernemu zadłużaniu prezydencja proponuje zniesienie możliwości udzielania przez kredytodawcę kredytów w wyjątkowych okolicznościach, gdy ocena zdolności kredytowej jest negatywna.
- b) Ograniczenie czasowe prawa do odstąpienia od umowy: aby zwiększyć pewność prawa, prezydencja proponuje ograniczenie tego prawa do odstąpienia od umowy w czasie, a konkretnie do jednego roku i dwóch tygodni, w przypadku gdy informacje umowne nie zostały przekazane konsumentowi zgodnie z obowiązkami wynikającymi z dyrektywy, z wyjątkiem przypadków, w których konsument nie został poinformowany o samym prawie do odstąpienia od umowy.
- c) Przedterminowa spłata ograniczona do kosztów nałożonych przez kredytodawcę: delegacje uznały za istotne, by doprecyzować, że obniżenie całkowitego kosztu kredytu w przypadku przedterminowej spłaty dotyczy opłat nakładanych przez kredytodawcę, a nie podatków lub opłat należnych osobom trzecim.

- d) Zmiana terminu „górny pułap stóp procentowych”: prezydencja proponuje sformułowanie umożliwiające uwzględnienie krajowych środków równoważnych górnym pułapom stóp procentowych, które to środki okazały się skuteczne i których celem jest również ochrona konsumentów przed nadmiernymi stopami lub kosztami.
- e) Doprecyzowanie procedury dopuszczenia do działalności, rejestracji i nadzoru w odniesieniu do instytucji niekredytowych: prezydencja proponuje wyjaśnienie, że obowiązki te nie mają zastosowania do instytucji płatniczych już podlegających przepisom unijnym w odniesieniu do ich działalności kredytowej związanej z usługami płatniczymi, a także zaoferowanie państwom członkowskim możliwości zwolnienia przedsiębiorców oferujących kredyt nieodpłatnie na zasadzie dodatkowej oraz na zakup ich towarów lub usług lub działających jako pośrednik kredytowy w ramach działalności dodatkowej.
- f) Kary: wobec braku danych na temat transakcji transgranicznych, które są nadal bardzo ograniczone, prezydencja proponuje zniesienie obowiązku stosowania maksymalnej kwoty kary w wysokości co najmniej 4 % rocznych obrotów kredytodawcy w przypadku poważnego naruszenia przepisów transgranicznych.

IV. PODSUMOWANIE

- 14. Prezydencja uważa, że tekst przedstawiony w załączniku odzwierciedla sprawiedliwy i wyważony kompromis między różnymi stanowiskami wyrażonymi przez delegacje. Rada jest zatem proszona o uzgodnienie na tej podstawie podejścia ogólnego na posiedzeniu Rady ds. Konkurencyjności 9 czerwca 2022 r.

Wniosek

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie kredytów konsumenckich

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 114,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego⁶,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE⁷ ustanowiono na szczeblu Unii przepisy dotyczące umów o kredyt konsumencki[...].

⁶ ...

⁷ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylająca dyrektywę Rady 87/102/EWG (Dz.U. L 133 z 22.5.2008, s. 66).

- (2) W 2014 r. Komisja przedstawiła sprawozdanie z wykonania dyrektywy 2008/48/WE. W 2020 r. Komisja przedstawiła drugie sprawozdanie z wykonania tej dyrektywy oraz dokument roboczy służb Komisji, w którym przedstawiono wyniki oceny REFIT dyrektywy, obejmującej szeroko zakrojone konsultacje z odpowiednimi zainteresowanymi stronami.
- (3) Ze wspomnianych sprawozdań i konsultacji wynika, że dyrektywa 2008/48/WE okazała się częściowo skuteczna pod względem zapewnienia wysokich standardów ochrony konsumentów i wspierania rozwoju jednolitego rynku kredytów oraz że cele te są nadal istotne. Powody, dla których wspomniana dyrektywa była tylko częściowo skuteczna, wynikają zarówno z samej dyrektywy (np. z nieprecyzyjnego sformułowania niektórych artykułów), jak również z czynników zewnętrznych, takich jak zmiany wynikające z transformacji cyfrowej, praktyczne stosowanie i egzekwowanie przepisów w państwach członkowskich, a także z faktu, że niektóre aspekty rynku kredytów konsumenckich nie zostały objęte zakresem dyrektywy.
- (4) Transformacja cyfrowa przyczyniła się do zmian na rynku, których nie przewidziano w momencie przyjęcia dyrektywy 2008/48/WE. W wyniku szybkiego postępu technologicznego, który nastąpił po przyjęciu dyrektywy w 2008 r., doszło bowiem do znaczących zmian na rynku kredytów konsumenckich, zarówno po stronie podaży, jak i popytu, takich jak pojawienie się nowych produktów oraz ewolucja zachowań i preferencji konsumentów.
- (5) Nieprecyzyjne brzmienie niektórych przepisów dyrektywy 2008/48/WE, umożliwiające państwom członkowskim przyjmowanie rozbieżnych przepisów wykraczających poza przepisy przewidziane w tej dyrektywie, doprowadziło do rozdrobnienia ram regulacyjnych w całej Unii w odniesieniu do szeregu aspektów kredytu konsumenckiego.
- (6) Sytuacja faktyczna i formalna wynikająca z tych różnic między krajami prowadzi w niektórych przypadkach do zakłóceń konkurencji między kredytodawcami w Unii i stwarza przeszkody dla rynku wewnętrznego. W takiej sytuacji konsumenci mają ograniczone możliwości korzystania z coraz szerszej oferty kredytów transgranicznych, co do której oczekuje się, że będzie dalej rozwijać się w wyniku transformacji cyfrowej. Konsekwencją takich zakłóceń i ograniczeń może być z kolei ograniczony popyt na towary i usługi. Sytuacja ta prowadzi również do nieodpowiedniego i niespójnego poziomu ochrony konsumentów w całej Unii.

- (7) W ostatnich latach znacznie rozwinęto i zróżnicowano asortyment kredytów oferowanych konsumentom. Pojawiły się nowe produkty kredytowe, szczególnie w środowisku internetowym, a zakres ich wykorzystywania stale się rozwija. Spowodowało to niepewność prawa w odniesieniu do stosowania dyrektywy 2008/48/WE do takich nowych produktów.
- (8) Niniejsza dyrektywa uzupełnia zasady określone w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2002/65/WE⁸ dotyczącej sprzedaży konsumentom usług finansowych na odległość. W celu zapewnienia pewności prawa należy wyjaśnić, że w przypadku kolizji między przepisami zastosowanie powinien mieć przepis niniejszej dyrektywy, będącej *lex specialis*.
- (9) Zgodnie z art. 26 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) rynek wewnętrzny obejmuje obszar, na którym zapewniony jest swobodny przepływ towarów i usług oraz swoboda przedsiębiorczości. Opracowanie bardziej przejrzystych i skutecznych ram prawnych dotyczących kredytu konsumenckiego powinno przyczynić się do zwiększenia zaufania konsumentów i ułatwić rozwój działalności transgranicznej.
- (10) W celu poprawy funkcjonowania rynku wewnętrznego kredytów konsumenckich należy ustanowić zharmonizowane unijne ramy w szeregu podstawowych obszarów. Z uwagi na rozwijający się rynek kredytów konsumenckich, w szczególności w środowisku internetowym, a także rosnącą mobilność europejskich obywateli wybiegające w przyszłość przepisy Unii, które można będzie dostosować do przyszłych form kredytowania i które umożliwią państwom członkowskim zachowanie odpowiedniego stopnia elastyczności przy wprowadzaniu ich w życie, pomogą w stworzeniu równych warunków działania dla przedsiębiorstw.
- (11) Art. 169 ust. 1 oraz art. 169 ust. 2 lit. a) TFUE stanowią, że Unia ma się przyczyniać do osiągnięcia wysokiego poziomu ochrony konsumentów za pośrednictwem środków przyjmowanych na podstawie art. 114 TFUE. Art. 38 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „Kartą”) stanowi, że polityki Unii mają zapewniać wysoki poziom ochrony konsumentów.

⁸ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2002/65/WE z dnia 23 września 2002 r. dotycząca sprzedaży konsumentom usług finansowych na odległość oraz zmieniająca dyrektywę Rady 90/619/EWG oraz dyrektywy 97/7/WE i 98/27/WE (Dz.U. L 271 z 9.10.2002, s. 16).

- (12) Ważne jest, by konsumenci korzystali z wysokiego poziomu ochrony konsumentów. Powinien zatem być umożliwiony swobodny przepływ ofert kredytowych odbywający się na optymalnych warunkach zarówno dla tych, którzy kredyty oferują, jak i dla tych, którym są one potrzebne, z należyтым uwzględnieniem specyficznych sytuacji w poszczególnych państwach członkowskich.
- (13) Pełna harmonizacja jest niezbędna do zapewnienia wszystkim konsumentom w Unii wysokiego i równoważnego poziomu ochrony ich interesów i stworzenia dobrze funkcjonującego rynku wewnętrznego. W związku z tym państwa członkowskie nie powinny mieć możliwości utrzymywania ani wprowadzania przepisów krajowych odbiegających od tych, które zostały ustanowione w niniejszej dyrektywie, chyba że jej przepisy stanowią inaczej. Ograniczenia te powinny mieć jednak zastosowanie wyłącznie w zakresie, w jakim przepisy zostały zharmonizowane w niniejszej dyrektywie. Tam, gdzie przepisy nie zostały zharmonizowane, państwa członkowskie powinny zachować swobodę utrzymania lub wprowadzenia przepisów krajowych. W związku z tym państwa członkowskie powinny mieć możliwość utrzymania lub wprowadzania krajowych przepisów w sprawie odpowiedzialności solidarnej sprzedawcy lub dostawcy usług i kredytodawcy. Państwa członkowskie powinny mieć również możliwość utrzymania lub wprowadzenia [...]krajowych przepisów w sprawie unieważnienia umowy sprzedaży towarów lub umowy świadczenia usług, w przypadku gdy konsument korzysta z prawa do odstąpienia od umowy o kredyt[...]. W tym względzie państwa członkowskie powinny mieć możliwość ustanowienia – w odniesieniu do umów o kredyt odnawialny – minimalnego okresu, jaki musi upłynąć pomiędzy wystąpieniem kredytodawcy o spłatę kredytu a dniem, w którym musi nastąpić spłata kredytu.

- (14) Definicje zawarte w niniejszej dyrektywie określają zakres harmonizacji. Spoczywający na państwach członkowskich obowiązek wykonania niniejszej dyrektywy powinien w związku z tym być ograniczony do jej zakresu, jaki wyznaczają te definicje. Niniejsza dyrektywa nie powinna jednak naruszać możliwości stosowania przez państwa członkowskie, zgodnie z prawem unijnym, przepisów niniejszej dyrektywy w odniesieniu do dziedzin, które nie są objęte zakresem jej zastosowania. Państwo członkowskie mogłoby w ten sposób utrzymywać lub wprowadzać przepisy krajowe odpowiadające niniejszej dyrektywie lub niektórym jej przepisom w sprawie umów o kredyt nieobjętych zakresem stosowania niniejszej dyrektywy, na przykład w sprawie umów o kredyt, przy zawieraniu których od konsumenta wymaga się zdeponowania tytułem zabezpieczenia określonego przedmiotu do przechowania u kredytodawcy, a odpowiedzialność konsumenta jest ściśle ograniczona do tego zastawionego przedmiotu, **lub w sprawie kart obciążeniowych lub umów leasingu bez obowiązku ani opcji zakupu**. Ponadto państwa członkowskie mogłyby stosować niniejszą dyrektywę również do kredytu wiążanego, który nie wchodzi w zakres definicji umowy o kredyt wiązany zawartej w niniejszej dyrektywie. Przepisy niniejszej dyrektywy dotyczące umów o kredyt wiązany mogłyby być zatem stosowane do umów o kredyt, które tylko częściowo służą finansowaniu umowy na dostawę towarów lub świadczenie usługi.

- (15) Szereg państw członkowskich stosuje dyrektywę 2008/48/WE w dziedzinach nieobjętych zakresem jej stosowania, aby zwiększyć poziom ochrony konsumentów, **podczas gdy inne państwa członkowskie stosują odmienne przepisy krajowe regulujące te obszary i wynikające ze specyfiki rynku, w związku z czym utrzymują się pewne rozbieżności między przepisami w poszczególnych krajach w odniesieniu do tych rodzajów kredytów.** W rzeczywistości niektóre umowy o kredyt nieobjęte zakresem tej dyrektywy mogą być szkodliwe dla konsumentów; dotyczy to m.in. pożyczek krótkoterminowych o wysokim oprocentowaniu, których kwota jest zwykle niższa niż minimalny próg wynoszący 200 EUR określony w dyrektywie 2008/48/WE. W tym kontekście oraz w celu zapewnienia wysokiego poziomu ochrony konsumentów i ułatwienia funkcjonowania rynku transgranicznych kredytów konsumenckich, zakres niniejszej dyrektywy powinien objąć niektóre umowy, które były wyłączone z zakresu stosowania dyrektywy 2008/48/WE[...]. Zakresem niniejszej dyrektywy należy również objąć inne potencjalnie szkodliwe produkty – ze względu na wysokie koszty, jakie za sobą pociągają, lub wysokie opłaty w przypadku braku płatności – w celu zapewnienia większej przejrzystości i lepszej ochrony konsumentów, co w rezultacie zwiększy ufność konsumencką. W związku z tym[...] nie należy wyłączać z zakresu stosowania niniejszej dyrektywy **umów o kredyt konsumencki poniżej kwoty 200 EUR,** umów o kredyt w rachunku bieżącym, w przypadku których kredyt musi zostać spłacony w terminie jednego miesiąca, [...]umów o kredyt nieoprocentowany i wolny od wszelkich innych opłat [...]oraz umów o kredyt zawartych na warunkach przewidujących jego spłatę w terminie trzech miesięcy i wymóg uiszczenia jedynie nieznacznych opłat. **Niemniej jednak w odniesieniu do tych umów o kredyt państwa członkowskie powinny mieć możliwość wyłączenia stosowania określonej i ograniczonej liczby przepisów niniejszej dyrektywy w celu dostosowania obowiązków nałożonych na kredytodawców do charakteru kredytu i związanych z nim ryzyk dla konsumenta, z uwzględnieniem specyfiki rynku i poszczególnych cech tych kredytów, przy jednoczesnym zapewnieniu wyższego poziomu ochrony konsumentów.** [Dwa ostatnie zdania przeniesiono do nowego motywu (15e)]

- (15a) Ponadto, jeżeli chodzi o umowy o kredyt w rachunku bieżącym, jedynie niektóre przepisy dyrektywy 2008/48 miały zastosowanie do tych umów, w których kredyt musiał zostać spłacony na żądanie lub w terminie trzech miesięcy. Taki rodzaj umów o kredyt powinien zostać utrzymany w zakresie stosowania niniejszej dyrektywy, natomiast państwa członkowskie powinny mieć możliwość utrzymania wyłączenia stosowania niektórych ograniczonych przepisów niniejszej dyrektywy, umożliwiając bardziej ogólnie poprawę informacji przekazywanych konsumentom oraz wzmocnienie obowiązków kredytodawców w odniesieniu do tego rodzaju umów o kredyt.
- (15b) Systemy typu „Kup teraz, zapłać później” – rozumiane jako nowe cyfrowe narzędzia finansowe, które pozwalają konsumentom na dokonywanie zakupów i płacenie za nie w późniejszym terminie – w ramach których kredytodawca udziela konsumentowi umowę o kredyt wyłącznie w celu zakupu towarów lub usług za pośrednictwem dostawcy takich towarów lub usług, stanowią często kredyt nieoprocentowany i bez żadnych innych opłat, w związku z czym powinny być objęte zakresem stosowania niniejszej dyrektywy. Należy to odróżnić od płatności odroczonej, obejmujących sytuację, w której dostawca towarów lub usług daje konsumentowi czas na dokonanie płatności za takie towary lub usługi, bez odsetek i bez żadnych innych opłat, z wyjątkiem ograniczonych opłat z tytułu niedotrzymania zobowiązań, bez oferowania kredytu przez osobę trzecią, co powinno być wyłączone z zakresu stosowania niniejszej dyrektywy.
- (15c) Karty obciążeniowe, za pomocą których rachunek bieżący posiadacza karty jest – w ustalonym wcześniej konkretnym terminie, zwykle raz w miesiącu – obciążany całkowitą kwotą transakcji lub wykorzystywany do zapłaty tej kwoty, bez odsetek, jak opisano w motywie 17 rozporządzenia (UE) 2015/751, również powinny być wyłączone z zakresu stosowania niniejszej dyrektywy, ponieważ pomagają one gospodarstwom domowym w lepszym dostosowaniu ich budżetu do miesięcznych dochodów. Odroczone płatności oferowane jako jedna z funkcji tych kart powinny być nieoprocentowane, zastosowanie powinny mieć jedynie ograniczone opłaty z tytułu świadczenia usługi płatniczej i opłaty z tytułu innych usług niezwiązanych z kredytem, a kwoty powinny zostać spłacone w ciągu 40 dni. Wyłączenie to pozostaje bez uszczerbku dla stosowania odnośnych przepisów dotyczących kredytu w rachunku bieżącym lub przekroczenia, które to przepisy będą miały zastosowanie w przypadku gdy spłata przekracza dodatkowo saldo na rachunku bieżącym.

(15d) Umowy najmu i leasingu, w przypadku których ani sama umowa, ani żadna umowa odrębna nie przewidują wobec konsumenta obowiązku ani opcji nabycia przedmiotu umowy, taka jak zwykła umowa najmu, nie powinny być objęte zakresem stosowania niniejszej dyrektywy z uwagi na fakt, że nie obejmują one żadnego ewentualnego przeniesienia własności z końcem obowiązywania umowy.

(15e) Ponadto zakresem stosowania niniejszej dyrektywy należy objąć wszystkie umowy o kredyt, których kwota wynosi do 100 000 EUR. Górny próg umów o kredyt w ramach niniejszej dyrektywy powinien zostać podwyższony w celu uwzględnienia indeksacji, co pozwoli dostosować ten próg do skutków inflacji, które wystąpiły od 2008 r. i które wystąpią w nadchodzących latach. *[Przeniesiono z motywu 15]*

(16) [...] ⁹[...]

⁹ [...]

- (17) **Od 2008 r. finansowanie społecznościowe rozwija się jako forma finansowania dostępna dla konsumentów, zwykle przeznaczonego na niewielkie wydatki lub inwestycje. [...] Platforma [...] pożyczek społecznościowych obsługuje ogólnodostępną platformę cyfrową, aby kojarzyć lub ułatwiać kojarzenie potencjalnych pożyczkodawców = działających w ramach swojej działalności handlowej, gospodarczej lub zawodowej, bądź nie** – z konsumentami ubiegającymi się o finansowanie. Takie finansowanie może w **związku z tym** przyjmować formę [...] **umów o kredyt konsumencki**. W sytuacji gdy [...] **platformy** [...] pożyczek społecznościowych udzielają konsumentom pożyczek bezpośrednio, przepisy niniejszej dyrektywy dotyczące kredytodawców [...] **powinny mieć** do nich zastosowanie. W przypadku gdy [...] **platformy** [...] pożyczek społecznościowych ułatwiają kredytodawcom działającym w ramach swojej działalności handlowej, gospodarczej lub zawodowej udzielanie kredytów konsumentom, obowiązki kredytodawców wynikające z niniejszej dyrektywy powinny mieć zastosowanie do tych kredytodawców. W takiej sytuacji [...] **platformy** [...] pożyczek społecznościowych działają jako pośrednicy kredytowi, w związku z czym powinny mieć do nich zastosowanie określone w niniejszej dyrektywie obowiązki dotyczące pośredników kredytowych.
- (18) [...]
- (19) W przypadku szczególnych umów o kredyt, do których zastosowanie mają tylko niektóre przepisy niniejszej dyrektywy, państwa członkowskie powinny zachować możliwość swobodnego regulowania w swoim prawie krajowym takich rodzajów umów o kredyt w odniesieniu do aspektów, których nie zharmonizowano w niniejszej dyrektywie.

- (20) Umowy o ciągłe świadczenie usług lub o dostawę towarów tego samego rodzaju, za które konsument płaci w ratach w okresie realizacji umowy, mogą znacznie różnić się – pod względem interesów stron tych umów, a także pod względem formy i warunków realizacji transakcji – od umów o kredyt objętych niniejszą dyrektywą. W związku z tym do celów niniejszej dyrektywy takich umów nie należy traktować jako umów o kredyt. Do umów takich należą np. umowy ubezpieczenia, w ramach których ubezpieczenie jest opłacane w formie miesięcznych rat.
- (21) Z zakresu stosowania niniejszej dyrektywy powinny być wyłączone umowy o kredyt zabezpieczony na **nieruchomości** [...] oraz umowy o kredyt przeznaczony na finansowanie nabycia lub utrzymania praw własności nieruchomości gruntowej lub istniejącego lub planowanego budynku, **w tym lokali użytkowych**, ponieważ umowy takie są regulowane dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/17/UE¹⁰. Z zakresu stosowania niniejszej dyrektywy nie należy jednak wyłączać kredytów [...] przeznaczonych na remont nieruchomości mieszkalnej [...], w przypadku których całkowita kwota kredytu przekracza 100 000 EUR i **które to kredyty nie są zabezpieczone ani nieruchomością, ani prawem związanym z nieruchomością**.
- (22) Niniejsza dyrektywa powinna mieć zastosowanie niezależnie od tego, czy kredytodawca jest osobą prawną czy fizyczną. Niniejsza dyrektywa nie powinna jednak wpływać na prawo państw członkowskich do ustalania, że kredyty konsumenckie mogą być udzielane wyłącznie przez osoby prawne lub niektóre osoby prawne.
- (23) Niektóre przepisy niniejszej dyrektywy powinny mieć zastosowanie do osób fizycznych i prawnych (pośredników kredytowych), które w ramach wykonywanej przez siebie działalności handlowej, gospodarczej lub zawodowej za [...] **wynagrodzeniem** przedstawiają lub oferują konsumentom umowy o kredyt, udzielają konsumentom pomocy, podejmując prace przygotowawcze w związku z umowami o kredyt, lub zawierają z konsumentami umowy o kredyt w imieniu kredytodawcy.

¹⁰ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/17/UE z dnia 4 lutego 2014 r. w sprawie konsumenckich umów o kredyt związanych z nieruchomościami mieszkalnymi i zmieniająca dyrektywy 2008/48/WE i 2013/36/UE oraz rozporządzenie (UE) nr 1093/2010 (Dz.U. L 60 z 28.2.2014, s. 34).

- (24) Informacje dla konsumentów, takie jak **odpowiednie wyjaśnienia**, informacje udzielane przed zawarciem umowy, [...]informacje ogólne[...] **oraz informacje o sprawdzeniach w bazach danych**, powinny być udzielane bezpłatnie.
- (25) Niniejsza dyrektywa nie narusza praw podstawowych i jest zgodna z zasadami uznanymi w szczególności w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „Kartą”). W szczególności niniejsza dyrektywa w pełni respektuje prawo do ochrony danych osobowych, prawo własności, prawo do niedyskryminacji, prawo do ochrony życia rodzinnego i zawodowego, a także prawo do ochrony konsumentów zgodnie z Kartą. **Rozporządzenie 2016/679 ma zastosowanie do każdego przetwarzania danych osobowych przez kredytodawców i pośredników kredytowych objętego zakresem niniejszej dyrektywy.**
- (26) Konsumenti legalnie zamieszkujący w Unii nie powinni być dyskryminowani ze względu na swoją przynależność państwową lub miejsce zamieszkania lub z jakiegokolwiek przyczyny, o której mowa w art. 21 Karty, gdy składają w Unii wniosek o udzielenie kredytu, zawierają lub zawarli w Unii umowę o kredyt[...]. **Pozostaje to bez uszczerbku dla możliwości wprowadzenia różnic w warunkach dostępu do kredytu, jeżeli różnice te są bezpośrednio uzasadnione obiektywnymi kryteriami.**
- (27) Konsumentom należy zapewnić ochronę przed nieuczciwymi lub wprowadzającymi w błąd praktykami, w szczególności w odniesieniu do informacji udzielanych przez kredytodawcę[...] **lub** pośrednika kredytowego[...], zgodnie z dyrektywą 2005/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady¹¹. Dyrektywa ta nadal ma zastosowanie do umów o kredyt[...] i służy jako zabezpieczenie zapewniające możliwość utrzymania wysokiego powszechnego poziomu ochrony konsumentów przed nieuczciwymi praktykami handlowymi we wszystkich sektorach, w tym stanowiąc uzupełnienie innych przepisów Unii.

¹¹ Dyrektywa 2005/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 maja 2005 r. dotycząca nieuczciwych praktyk handlowych stosowanych przez przedsiębiorstwa wobec konsumentów na rynku wewnętrznym oraz zmieniająca dyrektywę Rady 84/450/EWG, dyrektywy 97/7/WE, 98/27/WE i 2002/65/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady („Dyrektywa o nieuczciwych praktykach handlowych”) (Dz.U. L 149 z 11.6.2005, s. 22).

- (28) *[Ten motyw został przeniesiony do nowego motywu (29a)]*
- (29) Należy ustanowić przepisy szczegółowe dotyczące reklamowania umów o kredyt[...] i dotyczące niektórych standardowych informacji, które konsumenci powinni otrzymywać, w szczególności po to, aby mieli możliwość porównania różnych ofert. Informacje takie powinny być podawane w sposób jasny, zwięzły i widoczny za pomocą reprezentatywnego przykładu. **Całkowita kwota kredytu i czas trwania spłaty wybrane przez kredytodawcę dla jego reprezentatywnego przykładu powinny w jak największym stopniu odpowiadać cechom umowy o kredyt, której dotyczy reklama przedstawiana przez kredytodawcę.** Standardowe informacje powinny być przedstawione z góry w sposób wyraźny i w atrakcyjnym formacie. Muszą być one wyraźnie czytelne i dostosowane do ograniczeń technicznych określonych nośników, takich jak ekrany telefonów komórkowych. **Standardowe informacje powinny być również wyraźnie oddzielone od wszelkich dodatkowych informacji związanych z umową o kredyt.** Należy wyraźnie oznaczać tymczasowe warunki promocyjne, takie jak oprocentowanie na zachętę z niższą stopą oprocentowania przez pierwsze miesiące obowiązywania umowy o kredyt[...]. Konsumenci powinni być w stanie od razu dostrzec wszystkie istotne informacje, nawet na ekranie telefonu komórkowego. Konsumentowi należy również podać numer telefonu i adres e-mail kredytodawcy oraz, w stosownych przypadkach, pośrednika kredytowego[...], aby umożliwić mu szybki i skuteczny kontakt z kredytodawcą[...] **lub** pośrednikiem kredytowym[...]. w przypadkach gdy nie jest możliwe wskazanie całkowitej kwoty kredytu w postaci łącznych udostępnianych sum, w szczególności gdy umowa o kredyt daje konsumentowi swobodę dokonywania wypłat z ograniczeniem w odniesieniu do kwoty, powinien zostać określony pułap. Powinien on wskazywać maksymalną wysokość kredytu, który może zostać udostępniony konsumentowi. Aby umożliwić konsumentom lepsze zrozumienie informacji przedstawianych w reklamach umów o kredyt[...] w sytuacji, gdy zastosowany nośnik nie pozwala na wizualne przedstawienie tych informacji w **ogóle lub w sposób wyraźnie czytelny**, jak w przypadku reklamy radiowej, w określonych i uzasadnionych przypadkach ilość publikowanych informacji [...] **należy** zmniejszyć. Ponadto państwa członkowskie powinny zachować swobodę ustanawiania w swoim prawie krajowym wymogów informacyjnych w odniesieniu do reklamy umów o kredyt[...], która nie zawiera informacji na temat kosztu kredytu.

(29a) Reklama zazwyczaj koncentruje się na jednym lub kilku konkretnych produktach, podczas gdy konsumenci powinni mieć możliwość podjęcia decyzji na podstawie pełnej wiedzy o całej gamie oferowanych produktów kredytowych. W tym względzie informacje ogólne odgrywają istotną rolę w procesie uświadamiania konsumentów w kwestii szerokiej gamy oferowanych produktów i usług i ich najważniejszych cech. Konsumenci powinni zatem mieć w każdym momencie dostęp do informacji ogólnych na temat dostępnych produktów kredytowych. Powinno to pozostawać bez uszczerbku dla obowiązku dostarczenia konsumentom spersonalizowanych informacji udzielanych przed zawarciem umowy.

[Przeniesiono z motywu 28]

(30) Aby konsumenci mogli podjąć decyzję przy pełnej znajomości faktów, [...] **w stosownym czasie** przed zawarciem umowy o kredyt [...] powinni otrzymać odpowiednie informacje **udzielane przed zawarciem umowy**, w tym informacje na temat warunków i kosztów kredytu oraz swoich obowiązków, wraz z odpowiednimi wyjaśnieniami, aby mogli się spokojnie zapoznać z tymi informacjami w dogodnym dla siebie miejscu i momencie, **co zapewni konsumentom dość czasu na przeczytanie i zrozumienie informacji udzielanych przed zawarciem umowy i podjęcie świadomej decyzji**. Przepisy te powinny pozostawać bez uszczerbku dla dyrektywy Rady 93/13/EWG¹².

¹² Dyrektywa Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (Dz.U. L 95 z 21.4.1993, s. 29).

- (31) Informacje udzielane przed zawarciem umowy powinny zostać przekazane przy użyciu standardowego europejskiego arkusza informacyjnego dotyczącego kredytu konsumenckiego. Aby ułatwić konsumentom zrozumienie i porównanie ofert, najważniejsze elementy kredytu należy[...] w **sposób widoczny** przedstawić **na pierwszej stronie** standardowego europejskiego arkusza informacyjnego dotyczącego kredytu konsumenckiego [...], dzięki czemu konsumenci powinni od razu dostrzec wszystkie istotne informacje, nawet na ekranie telefonu komórkowego. Informacje **przedstawiane w standardowym europejskim arkuszu informacyjnym dotyczącym kredytu konsumenckiego** powinny być podawane w sposób jasny, wyraźnie czytelny i dostosowany do ograniczeń technicznych określonych nośników, takich jak ekrany telefonów komórkowych. Informacje te należy przedstawiać w odpowiedni sposób na różnych kanałach komunikacyjnych, aby zapewnić każdemu konsumentowi dostęp do informacji na równych zasadach i zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/882¹³.
- (32) W celu zapewnienia możliwie największej przejrzystości i porównywalności ofert informacje udzielane przed zawarciem umowy powinny w szczególności zawierać rzeczywistą roczną stopę oprocentowania mającą zastosowanie do danego kredytu, ustalaną w całej Unii w taki sam sposób. Ponieważ wysokość rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania może na tym etapie być przedstawiona jedynie w formie przykładu, taki przykład powinien być reprezentatywny. W związku z tym powinien on, na przykład, odpowiadać średniemu okresowi kredytowania i całkowitej kwocie kredytu przyznanego na podstawie danego rodzaju rozważanej umowy o kredyt [...], jeśli znajduje to zastosowanie – nabywanym towarom. Przy określaniu reprezentatywnego przykładu powinna zostać również uwzględniona częstotliwość występowania określonych rodzajów umów o kredyt[...] na konkretnym rynku. W odniesieniu do stopy oprocentowania kredytu, częstotliwości rat i kapitalizacji odsetek kredytodawcy powinni przyjmować zwykle stosowaną przez siebie metodę obliczeniową dla odnośnego kredytu konsumenckiego. [...]

¹³ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/882 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie wymogów dostępności produktów i usług (Dz.U. L 151 z 7.6.2019, s. 70).

- (33) Całkowity koszt kredytu ponoszony przez konsumenta powinien obejmować wszystkie koszty, w tym odsetki, prowizje, podatki, opłaty dla pośredników kredytowych i wszelkie inne opłaty, jakie konsument musi ponieść w związku z umową o kredyt[...], z wyjątkiem kosztów notarialnych. Faktyczna wiedza kredytodawcy na temat tych kosztów powinna być oceniana obiektywnie z uwzględnieniem wymogów profesjonalizmu określonych w niniejszej dyrektywie.
- (34) Umowy o kredyt[...], w przypadku których stopa oprocentowania kredytu jest okresowo zmieniana zgodnie ze zmianami stopy referencyjnej określonej w umowie o kredyt[...], nie powinny być uznawane za umowy o kredyt[...] o stałej stopie oprocentowania.
- (35) Państwa członkowskie powinny zachować swobodę utrzymywania lub wprowadzania krajowych przepisów zakazujących kredytodawcy[...] żądania od konsumenta w związku z umową o kredyt[...] otwarcia rachunku bankowego lub zawarcia umowy o świadczenie innej usługi dodatkowej, lub ponoszenia kosztów takich rachunków bankowych lub innych usług dodatkowych, lub wnoszenia za nie opłat. W państwach członkowskich, w których dopuszcza się takie łączone oferty, konsumenci powinni przed zawarciem umowy o kredyt[...] otrzymać informacje o wszelkich usługach dodatkowych, które są niezbędne do uzyskania kredytu lub do uzyskania go na oferowanych warunkach. Koszty takich usług dodatkowych, w szczególności składek ubezpieczeniowych, powinny być ujmowane w całkowitym koszcie kredytu. Jeżeli wysokość kosztów nie może zostać ustalona z góry, konsumenci powinni otrzymywać na etapie poprzedzającym zawarcie umowy o kredyt odpowiednie informacje o występowaniu takich kosztów. Należy przyjąć, że kredytodawca[...] zna koszty usług dodatkowych, które on sam lub w imieniu strony trzeciej oferuje konsumentowi, chyba że ich cena zależy od konkretnych cech konsumenta lub od jego sytuacji.

- (36) W przypadku szczególnych rodzajów umów o kredyt właściwe jest jednak – w celu zapewnienia odpowiedniego poziomu ochrony konsumentów bez równoczesnego nakładania nadmiernych obciążeń na kredytodawców lub, w stosownych przypadkach, pośredników kredytowych – ograniczenie wymogów dotyczących informacji udzielanych przed zawarciem umowy z uwagi na szczególny charakter takich rodzajów umów.
- (37) Przed zawarciem umowy o kredyt[...] konsumentowi należy udzielić kompleksowych informacji niezależnie od tego, czy w sprzedaży kredytu bierze udział pośrednik kredytowy. Dlatego, ogólnie rzecz biorąc, wymogi dotyczące informacji udzielanych przed zawarciem umowy powinny mieć również zastosowanie do pośredników kredytowych. Jeżeli jednak dostawcy towarów i usług działają jako pośrednicy kredytowi w ramach działalności dodatkowej, niewłaściwe jest nakładanie na nich prawnego obowiązku udzielania informacji przed zawarciem umowy zgodnie z niniejszą dyrektywą. Można na przykład uznać, że dostawcy towarów i usług działają jako pośrednicy kredytowi w ramach działalności dodatkowej, jeżeli występowanie w charakterze pośredników kredytowych nie jest głównym celem ich działalności handlowej, gospodarczej lub zawodowej. W tym przypadku nadal zapewniany jest wystarczający poziom ochrony konsumentów, gdyż to na kredytodawcy powinna spoczywać odpowiedzialność za udzielenie konsumentowi pełnych informacji przed zawarciem umowy, albo poprzez pośrednika kredytowego, jeżeli kredytodawca i pośrednik tak postanowią, albo w inny właściwy sposób.
- (38) Państwa członkowskie powinny mieć możliwość regulowania potencjalnie wiążącego charakteru informacji udzielanych konsumentowi przed zawarciem umowy o kredyt[...] i czasu, przez jaki kredytodawca[...] ma być nimi związany.

- (39) Pomimo informacji udzielanych przed zawarciem umowy konsument może jeszcze potrzebować dodatkowej pomocy w celu podjęcia decyzji, która umowa o kredyt[...] spośród proponowanych produktów jest dla niego najodpowiedniejsza z punktu widzenia jego potrzeb i sytuacji finansowej. W związku z tym państwa członkowskie powinny zapewnić, by **przed zawarciem umowy o kredyt** kredytodawcy i, w stosownych przypadkach, pośrednicy kredytowi[...] udzielali takiej pomocy w odniesieniu do produktów kredytowych, które oferują konsumentom, poprzez przedstawienie konsumentowi odpowiednich wyjaśnień na temat odnośnych informacji, w tym w szczególności na temat podstawowych cech charakterystycznych proponowanych produktów, w sposób spersonalizowany, tak aby konsument mógł zrozumieć wpływ, jaki mogą one mieć na jego sytuację ekonomiczną. Kredytodawcy i, w stosownych przypadkach, pośrednicy kredytowi[...], powinni dostosować sposób udzielania takich wyjaśnień do okoliczności, w jakich kredyt jest oferowany, oraz potrzeby uzyskania pomocy przez konsumenta, z uwzględnieniem wiedzy i doświadczenia konsumenta w dziedzinie kredytów oraz charakteru poszczególnych produktów kredytowych. Wyjaśnienia te nie powinny same w sobie stanowić osobistej rekomendacji.
- (40) Jak podkreślono we wniosku Komisji dotyczącym rozporządzenia ustanawiającego zharmonizowane przepisy dotyczące sztucznej inteligencji (akt w sprawie sztucznej inteligencji)¹⁴, systemy sztucznej inteligencji (AI) mogą być łatwo wprowadzane w wielu sektorach gospodarki i obszarach życia społecznego, w tym w wymiarze transgranicznym i mogą być przedmiotem obrotu w całej Unii. W tym kontekście kredytodawcy i pośrednicy kredytowi [...], **personalizując** cenę swoich ofert dla konkretnych konsumentów lub konkretnych kategorii konsumentów w oparciu o zautomatyzowane podejmowanie decyzji i profilowanie zachowań konsumentów pozwalające im ocenić siłę nabywczą konsumentów, [...] powinni jasno **informować konsumentów o tym, że** proponowana im cena jest indywidualnie dostosowana na podstawie zautomatyzowanego przetwarzania danych, tak aby mogli uwzględnić potencjalne ryzyka przy podejmowaniu decyzji o zakupie.

¹⁴ COM/2021/206 final.

- (41) Co do zasady sprzedaż wiązana nie powinna być dozwolona, chyba że dana usługa finansowa lub produkt finansowy zaoferowane łącznie z umową o kredyt[...] nie mogą być zaoferowane oddzielnie, ponieważ stanowią one w pełni zintegrowaną część kredytu, np. w przypadku kredytu w rachunku bieżącym. Chociaż, biorąc pod uwagę względy proporcjonalności, kredytodawcy[...] powinni móc wymagać od konsumenta posiadania odpowiedniej polisy ubezpieczeniowej w celu zagwarantowania spłaty kredytu lub ubezpieczenia wartości zabezpieczenia, konsument powinien mieć możliwość wybrania własnego ubezpieczyciela. Nie powinno to naruszać warunków kredytu określonych przez kredytodawcę[...], pod warunkiem że polisa ubezpieczeniowa tego ubezpieczyciela odznacza się równoważnym poziomem gwarancji co polisa ubezpieczeniowa proponowana lub oferowana przez kredytodawcę[...]. Co więcej, państwa członkowskie powinny mieć możliwość, by całkowicie lub częściowo znormalizować pokrycie zapewniane przez umowy ubezpieczenia tak, aby ułatwić porównywanie różnych ofert konsumentom, którzy pragną dokonać takiego porównania.
- (42) **Umowy o kredyt i usługi**[...] dodatkowe należy przedstawiać w sposób jasny i przejrzysty. [...] **Nie** należy zezwalać na domniemywanie, że konsument wyraził zgodę na **zawarcie**[...] **umowy o kredyt lub zakup** usług dodatkowych – taka zgoda powinna być wyrażona poprzez wyraźne działanie potwierdzające stanowiące dobrowolne, konkretne, świadome i jednoznaczne wyrażenie akceptacji przez konsumenta. W tym kontekście milczenie, **niepodjęcie działania lub opcje domyślne, takie jak** domyślnie zaznaczone pola[...], nie powinny oznaczać zgody.

- (43) Udzielanie porad w postaci spersonalizowanej rekomendacji („usługi doradcze”) stanowi działalność, która może być połączona z innymi aspektami udzielania kredytu lub pośredniczenia w jego udzieleniu. W związku z tym, aby konsumenci byli w stanie zrozumieć charakter usług świadczonych na ich rzecz, należy im uświadomić, czym są usługi doradcze oraz poinformować ich, czy takie usługi są lub mogą być świadczone. Mając na uwadze znaczenie, jakie konsumenci przywiązują do wykorzystania terminów „doradztwo” i „doradcy”, państwa członkowskie powinny mieć możliwość zakazania wykorzystywania tych terminów lub terminów podobnych, w przypadku gdy usługi doradcze na rzecz konsumentów są świadczone przez kredytodawców[...] **lub** pośredników kredytowych[...]. Należy zapewnić, by państwa członkowskie wprowadziły środki zabezpieczające, jeżeli doradztwo jest opisywane jako niezależne, w celu zapewnienia, by gama rozpatrywanych produktów i ustalenia dotyczące wynagrodzenia były współmierne do oczekiwań konsumenta co do takiego doradztwa. Świadcząc usługi doradcze, kredytodawca[...] **lub** pośrednik kredytowy[...] powinni wskazać, czy rekomendacja będzie oparta wyłącznie na gamie ich własnych produktów, czy na szerszej gamie produktów z całego rynku, tak aby konsument był w stanie zrozumieć, na jakiej podstawie przygotowano rekomendację. Co więcej, kredytodawca[...] **lub** pośrednik kredytowy[...] powinni poinformować o opłacie ponoszonej przez konsumenta za korzystanie z usług doradczych lub, gdy kwoty nie da się ustalić w momencie przekazywania tej informacji, o metodzie jej wyliczenia.
- (44) [...] **Udzielenie kredytu**, który nie został zamówiony przez konsumentów, [...] może w niektórych przypadkach wiązać się z praktykami, które szkodzą konsumentom. W tym względzie należy zakazać niezamówionego[...] **udzielania** kredytów, w tym niezamówionych, wstępnie przyznanych kart kredytowych wysyłanych konsumentom lub jednostronnego podwyższania kredytu w rachunku bieżącym lub limitu wydatków na karcie kredytowej konsumenta. **Pozostaje to bez uszczerbku dla możliwości reklamowania lub oferowania kredytu przez kredytodawców i pośredników kredytowych w ramach stosunków handlowych zgodnie z przepisami Unii dotyczącymi ochrony konsumenta i środkami krajowymi zgodnymi z przepisami Unii.**

- (45) Biorąc pod uwagę specyficzne cechy swoich rynków kredytów, państwa członkowskie powinny podjąć właściwe działania w celu promowania odpowiedzialnych praktyk na wszystkich etapach kredytowych stosunków umownych. Działania te mogą obejmować na przykład udzielanie informacji konsumentom i ich edukowanie, w tym ostrzeganie o ryzykach, jakie wiążą się z zaległościami w spłacie lub nadmiernym zadłużeniem. Na rozwijającym się rynku kredytów w szczególności ważne jest, by kredytodawcy nie angażowali się w nieodpowiedzialne udzielanie kredytów lub udzielanie kredytów bez uprzedniej oceny zdolności kredytowej. Państwa członkowskie powinny sprawować niezbędny nadzór w celu uniknięcia takich zachowań ze strony kredytodawców oraz powinny określić niezbędne środki w celu karania takich zachowań. Bez uszczerbku dla przepisów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE¹⁵ dotyczących ryzyka kredytowego na kredytodawcach[...] powinien spoczywać obowiązek sprawdzania zdolności kredytowej każdego z konsumentów. W tym celu kredytodawcom[...] należy umożliwić wykorzystywanie informacji udzielonych im przez konsumenta nie tylko w chwili przygotowywania danej umowy o kredyt[...], ale także uzyskanych w trakcie długotrwałych stosunków handlowych. Również konsumenci powinni działać z zachowaniem ostrożności i przestrzegać swoich zobowiązań umownych.
- (46) Istotne jest, aby przed zawarciem umowy o kredyt[...] przeprowadzić ocenę i weryfikację zdolności i skłonności konsumenta do spłaty kredytu. Taką ocenę zdolności kredytowej należy przeprowadzić w interesie konsumenta, aby zapobiec nieodpowiedzialnemu udzielaniu kredytów i nadmiernemu zadłużeniu, i w ocenie tej należy uwzględnić wszystkie niezbędne i istotne czynniki, które mogą mieć wpływ na zdolność konsumenta do spłaty kredytu. W **przypadkach gdy wniosek o kredyt jest składany wspólnie przez więcej niż jednego konsumenta, ocenę zdolności kredytowej można przeprowadzić na podstawie wspólnej zdolności do spłaty.** Państwa członkowskie powinny mieć możliwość wydawania dodatkowych wytycznych dotyczących dodatkowych kryteriów i metod oceny zdolności kredytowej konsumenta, na przykład ustalając limity dotyczące wysokości wskaźnika wartości pożyczki do wartości nieruchomości lub wskaźnika wartości kredytu do dochodu.

¹⁵ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi, zmieniająca dyrektywę 2002/87/WE i uchylająca dyrektywy 2006/48/WE oraz 2006/49/WE (Dz.U. L 176 z 27.6.2013, s. 338).

- (47) Ocena zdolności kredytowej powinna opierać się na informacjach na temat sytuacji finansowej i ekonomicznej konsumenta, w tym jego dochodów i wydatków, **które to informacje są niezbędne i proporcjonalne do charakteru, wielkości, złożoności i ryzyk kredytu dla konsumenta**. Wytyczne Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego w sprawie udzielania i monitorowania pożyczek (EBA/GL/2020/06) zawierają zalecenia dotyczące kategorii danych, które mogą być wykorzystywane do przetwarzania danych osobowych do celów związanych ze zdolnością kredytową, obejmujących dowody potwierdzające dochody lub dowody istnienia innych źródeł spłaty, informacje o aktywach i zobowiązaniach finansowych lub informacje o innych zobowiązaniach finansowych. Dane osobowe, takie jak dane osobowe znalezione na platformach mediów społecznościowych lub dane dotyczące zdrowia, w tym dane dotyczące chorób nowotworowych, nie powinny być wykorzystywane przy przeprowadzaniu oceny zdolności kredytowej. Konsumentom powinni przedstawiać informacje na temat swojej sytuacji finansowej i ekonomicznej, aby ułatwić ocenę zdolności kredytowej. [...] **Kredytu** należy udzielać konsumentowi wyłącznie wtedy, gdy z oceny zdolności kredytowej wynika, że wypełnienie zobowiązań wynikających z umowy o kredyt[...] w sposób wymagany w tej umowie jest prawdopodobne. **Oceniając zdolność konsumenta do wywiązania się ze swoich obowiązków wynikających z umowy o kredyt, kredytodawca powinien wziąć pod uwagę stosowne czynniki i szczególne okoliczności, np. – choć nie tylko – w przypadku pożyczek udzielanych zgodnie z niniejszą dyrektywą na finansowanie nauki lub na pokrycie nadzwyczajnych wydatków na opiekę zdrowotną, istnienie wystarczających dowodów na to, że takie pożyczki przyniosą konsumentowi w przyszłości dochody, lub istnienie zabezpieczeń lub innych form gwarancji, które konsument mógłby wnieść w celu zabezpieczenia pożyczki.** [...]

- (48) We wniosku w sprawie rozporządzenia ustanawiającego zharmonizowane przepisy dotyczące sztucznej inteligencji (akt w sprawie sztucznej inteligencji) określono, że systemy sztucznej inteligencji wykorzystywane do przeprowadzania punktowej oceny kredytowej lub oceny zdolności kredytowej osób fizycznych należy klasyfikować jako systemy wysokiego ryzyka, ponieważ decydują one o dostępie tych osób do zasobów finansowych lub podstawowych usług, takich jak mieszkalnictwo, energia elektryczna i usługi telekomunikacyjne. W związku z tą wysoką stawką każdorazowo, gdy ocena zdolności kredytowej wiąże się ze zautomatyzowanym przetwarzaniem danych, konsument powinien mieć prawo do uzyskania interwencji ludzkiej ze strony kredytodawcy[...] **zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2016/679**. Konsument powinien mieć również prawo do otrzymania rzeczowego, **zrozumiałego** wyjaśnienia dokonanej oceny oraz funkcjonowania zastosowanego zautomatyzowanego przetwarzania danych, w tym między innymi odnośnych głównych zmiennych, logiki i ryzyk, a także powinien mieć prawo do wyrażenia własnego stanowiska[...] w **sprawie** oceny zdolności kredytowej oraz decyzji. **Pozostaje to bez uszczerbku dla wyników oceny zdolności kredytowej.**
- (49) W celu dokonania oceny sytuacji kredytowej konsumenta kredytodawca[...] powinien także sprawdzić informacje zawarte w bazach danych o kredytach. Okoliczności prawne i faktyczne mogą wymagać zróżnicowania zakresu sprawdzanych informacji. Aby zapobiec jakimkolwiek zakłóceniom konkurencji między kredytodawcami[...], powinni oni mieć dostęp do prywatnych lub publicznych baz danych o kredytach dotyczących konsumentów w państwie członkowskim, w którym nie mają siedziby, na warunkach niedyskryminujących ich w porównaniu z kredytodawcami[...] mającymi siedzibę w tym państwie członkowskim. Państwa członkowskie powinny ułatwiać transgraniczny dostęp do prywatnych lub publicznych baz danych zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679¹⁶. Aby wzmocnić współpracę, bazy danych o kredytach powinny zawierać co najmniej informacje o **stosownych** zaległych płatnościach konsumentów zgodnie z prawem Unii i prawem krajowym.

¹⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1).

- (50) W przypadku gdy decyzję w sprawie odmowy udzielenia kredytu podjęto na podstawie informacji sprawdzonych w bazie danych o kredytach, kredytodawca[...] powinien poinformować konsumenta o tym fakcie, a także o[...] dotyczących go informacjach **przechowywanych** w bazie danych, **która została** sprawdzona.
- (51) Niniejsza dyrektywa nie reguluje kwestii dotyczących prawa zobowiązań, związanych z ważnością umów o kredyt[...]. Państwa członkowskie mogą zatem w tej dziedzinie utrzymywać lub wprowadzać przepisy krajowe zgodne z prawem Unii. Państwa członkowskie mogą określić uregulowania prawne dotyczące oferty zawarcia umowy o kredyt[...], w szczególności ustalić, w którym momencie ma ona być złożona, jak również okres, w którym ma być ona dla kredytodawcy wiążąca[...]. Jeżeli taka oferta jest składana jednocześnie z udzieleniem informacji przed zawarciem umowy przewidzianych niniejszą dyrektywą, należy ją przedstawić konsumentowi – podobnie jak wszelkie dodatkowe informacje, jakich kredytodawca[...] chciałby mu udzielić – w osobnym dokumencie. Wspomniany osobny dokument można załączyć do standardowego europejskiego arkusza informacyjnego dotyczącego kredytu konsumenckiego.
- (52) Aby konsumencie mogli zapoznać się ze swoimi prawami i obowiązkami wynikającymi z umowy o kredyt[...], umowa taka powinna zawierać wszelkie niezbędne informacje podane w sposób jasny i zwięzły.

- (53) Bez uszczerbku dla dyrektywy 93/13/EWG i zobowiązań przedumownych wynikających z niniejszej dyrektywy oraz w celu zapewnienia wysokiego poziomu ochrony konsumentów konsumentowi należy przedstawić – w stosownym czasie i przed wprowadzeniem jakichkolwiek zmian w warunkach umowy o kredyt[...] – opis proponowanych zmian oraz, w stosownych przypadkach, wyjaśnienie, dlaczego konieczna jest zgoda konsumenta, bądź opis zmian wynikających z przepisów prawa; harmonogram wprowadzenia tych zmian; dostępne możliwości złożenia skargi przez konsumenta, jak również termin przysługujący mu na złożenie skargi oraz nazwę i adres właściwego organu, do którego może wnieść skargę. Zmiana w umowie nie powinna naruszać żadnych praw konsumenta, w tym prawa do informacji przewidzianego w niniejszej dyrektywie. **Pozostaje to bez uszczerbku dla prawa Unii lub przepisów krajowych dotyczących dopuszczalności, warunków i ważności zmian w umowie.**
- (54) W celu zapewnienia pełnej przejrzystości konsument powinien otrzymać informację na temat stopy oprocentowania kredytu zarówno na etapie poprzedzającym zawarcie umowy o kredyt [...], jak i przy jej zawieraniu. W czasie trwania stosunku umownego konsument powinien być następnie informowany o zmianach zmiennej stopy oprocentowania kredytu oraz o spowodowanych przez nie zmianach wysokości płatności. Pozostaje to bez uszczerbku dla przepisów prawa krajowego, które nie dotyczą informacji udzielanej konsumentowi, określających warunki dokonywania zmian nie dotyczących płatności lub określających skutki tych zmian w zakresie stóp oprocentowania kredytu i innych warunków ekonomicznych kredytu, na przykład przepisów stanowiących, że kredytodawca[...] ma prawo zmienić stopę oprocentowania kredytu wyłącznie z uzasadnionego powodu lub że konsument ma prawo do rozwiązania umowy w przypadku zmiany stopy oprocentowania kredytu lub innego określonego warunku ekonomicznego dotyczącego kredytu.

- (55) W przypadku znacznego przekroczenia trwającego dłużej niż jeden miesiąc kredytodawca powinien niezwłocznie przekazać konsumentowi informacje na temat przekroczenia, w tym związanej z tym kwoty, stopy oprocentowania kredytu i wszelkich mających zastosowanie kar, opłat lub odsetek z tytułu zaległych płatności. W przypadku regularnego przekraczania kredytodawca powinien zaoferować konsumentowi usługi doradcze, jeśli są dostępne, aby pomóc mu w znalezieniu mniej kosztownych rozwiązań alternatywnych, lub skierować konsumenta do podmiotów świadczących usługi doradcze w zakresie zadłużenia.
- (56) Konsumentom powinni mieć prawo do odstąpienia od umowy bez kary i bez obowiązku przedstawiania uzasadnienia. Niemniej jednak [...] w **celu zwiększenia pewności prawa okres przysługujący na odstąpienie od umowy powinien w każdym razie wygasać po upływie 12 miesięcy i 14 dni od zawarcia umowy o kredyt, jeżeli konsument nie otrzymał warunków umownych i informacji zgodnie z niniejszą dyrektywą. Okres przysługujący na odstąpienie od umowy nie powinien wygasać, jeżeli konsument nie został poinformowany o przysługującym mu prawie do odstąpienia od umowy.**
- (57) W przypadku odstąpienia przez konsumenta od umowy o kredyt[...], w związku z którą konsument otrzymał towary, w szczególności od umowy sprzedaży ratalnej lub od umowy najmu lub leasingu przewidującej zobowiązanie do zakupu, niniejsza dyrektywa nie powinna naruszać jakichkolwiek uregulowań państw członkowskich w kwestiach dotyczących zwrotu towarów lub wszelkich kwestiach powiązanych.
- (58) W niektórych przypadkach w prawie krajowym już obecnie przewiduje się, że środki finansowe nie mogą być udostępnione konsumentowi przed upływem określonego terminu. W tych przypadkach konsumenci mogą zażyczyć sobie zapewnienia im szybkiej dostawy nabytych towarów lub usług. W związku z tym w przypadku umów o kredyt wiązany, jeżeli konsument wyraźnie życzy sobie szybkiej dostawy nabytych towarów lub usług, państwa członkowskie powinny mieć możliwość, by wyjątkowo postanowić, że termin wykonania prawa do odstąpienia od umowy o kredyt może zostać skrócony tak, by pokrywał się z terminem, przed upływem którego środki finansowe nie mogą być udostępnione.

- (59) W przypadku umów o kredyt wiązany istnieje współzależność między nabyciem towarów lub usług a umową o kredyt[...] zawartą w tym celu. W związku z tym, jeżeli konsument korzysta w oparciu o prawo Unii z prawa do odstąpienia w odniesieniu do umowy sprzedaży, nie powinien być dłużej związany umową o kredyt wiązany. Nie powinno to wpływać na przepisy krajowe mające zastosowanie do umów o kredyt wiązany, w przypadku gdy umowa sprzedaży została unieważniona lub gdy konsument skorzystał z prawa do odstąpienia od umowy na podstawie przepisów krajowych. Nie powinno to również wpływać na prawa konsumentów, jakie przyznaje się im w prawie krajowym, zgodnie z którym konsument i dostawca towarów lub usług nie mogą podjąć względem siebie żadnego zobowiązania ani nie mogą dokonać między sobą żadnych płatności, dopóki konsument nie podpisze umowy o kredyt[...] w celu sfinansowania nabycia towarów lub usług.
- (60) Strony umowy powinny mieć prawo do rozwiązania w sposób standardowy umowy o kredyt odnawialny. Ponadto, jeśli umowa o kredyt[...] tak stanowi, kredytodawca[...] powinien mieć prawo zawieszenia z obiektywnie uzasadnionych przyczyn prawa konsumenta do dokonywania wypłat na podstawie umowy o kredyt odnawialny. Przyczyny takie mogą obejmować na przykład podejrzenie o nieuprawnione lub niezgodne z prawem wykorzystanie kredytu lub znaczny wzrost ryzyka braku możliwości wywiązania się przez konsumenta z obowiązku spłaty kredytu. Niniejsza dyrektywa nie powinna wpływać na krajowe prawo zobowiązań regulujące prawa umawiających się stron do rozwiązania umowy o kredyt z uwagi na naruszenie warunków umowy.

- (61) Konsument powinien mieć możliwość podjęcia, na określonych warunkach, środków ochrony prawnej wobec kredytodawcy[...] w przypadku problemów związanych z umową sprzedaży. Państwa członkowskie powinny jednak określić, w jakim zakresie i na jakich warunkach konsument jest zobowiązany do podjęcia środków ochrony prawnej przeciwko dostawcy, w szczególności poprzez wytoczenie przeciw dostawcy powództwa, zanim konsument ten będzie miał możliwość ich podjęcia przeciwko kredytodawcy[...]. Konsumentów nie należy pozbawiać praw przyznanych im na podstawie prawa krajowego przewidującego solidarną odpowiedzialność sprzedawcy lub dostawcy usług oraz kredytodawcy[...].

- (62) Konsument powinien mieć prawo do wywiązania się ze swoich obowiązków przed upływem terminu określonego w umowie o kredyt. Zgodnie z **wykładnią**[...] Trybunału Sprawiedliwości UE/[...]¹⁷ prawo konsumenta do obniżki całkowitego kosztu kredytu w przypadku przedterminowej spłaty tego kredytu obejmuje wszystkie koszty, które zostały nałożone na konsumenta. W przypadku przedterminowej spłaty kredytodawcy powinna przysługiwać sprawiedliwa i obiektywnie uzasadniona rekompensata za koszty bezpośrednio związane z przedterminową spłatą, z uwzględnieniem również wszelkich ewentualnych oszczędności uzyskanych przez kredytodawcę. **Podatki i opłaty stosowane przez osobę trzecią i uiszczane bezpośrednio na jej rzecz, które nie zależą od okresu obowiązywania umowy, nie powinny być brane pod uwagę przy obliczaniu obniżki, ponieważ koszty te nie są nakładane przez kredytodawcę, w związku z czym nie mogą być jednostronnie zwiększane przez kredytodawcę. Opłaty pobierane przez kredytodawcę na rzecz osoby trzeciej powinny być jednak brane pod uwagę przy obliczaniu obniżki.** W celu ustalenia metody obliczania rekompensaty ważne jest jednak przestrzeganie kilku zasad. Sposób obliczania rekompensaty należnej kredytodawcy powinien być przejrzysty i zrozumiały dla konsumentów już na etapie poprzedzającym zawarcie umowy o kredyt, a w każdym przypadku podczas wykonywania umowy o kredyt. Ponadto metoda obliczania powinna być łatwa do stosowania przez kredytodawców, a sprawowanie nadzoru w zakresie rekompensaty przez właściwe organy powinno być ułatwione. Z tego powodu, jak również ze względu na fakt, że kredytu konsumenckiego nie finansuje się – z uwagi na jego czas trwania i wysokość – przy użyciu długoterminowych mechanizmów finansowania, maksymalna kwota rekompensaty powinna być ustalona ryczałtowo. Takie podejście odpowiada szczególnemu charakterowi kredytów konsumenckich i nie powinno przesądzać o podejściu przyjmowanym względem innych produktów, które finansuje się przy użyciu długoterminowych mechanizmów finansowania i do których należą kredyty hipoteczne o stałej stopie oprocentowania.

¹⁷ [...]

- (63) Państwa członkowskie powinny mieć prawo ustanawiania przepisów, zgodnie z którymi kredytodawca może domagać się rekompensaty za przedterminową spłatę tylko pod warunkiem, że spłacana przed terminem część kwoty kredytu przekracza w ciągu dwunastu miesięcy próg określony przez państwa członkowskie. Ustanawiając ten próg, który nie powinien przekraczać 10 000 EUR, państwa członkowskie powinny uwzględnić średnią kwotę kredytów konsumenckich na swoim rynku.
- (64) W celu wspierania ustanawiania i funkcjonowania rynku wewnętrznego oraz zapewniania konsumentom w całej Unii wysokiego poziomu ochrony niezbędne jest zapewnienie w całej Unii porównywalności informacji dotyczących rzeczywistych rocznych stóp oprocentowania.
- (65) W wielu państwach członkowskich powszechną praktykę stanowi ustalanie górnych pułapów mających zastosowanie do stóp oprocentowania, do rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania i do całkowitego kosztu kredytu ponoszonego przez konsumenta. Taki **system** ustalania górnych pułapów okazał się korzystny[...] z **punktu widzenia ochrony** konsumentów **przed nadmiernie wysokimi stopami oprocentowania**. W tym kontekście państwa członkowskie powinny mieć możliwość utrzymania swoich obecnie obowiązujących uregulowań prawnych. Dążąc [...]do zwiększenia ochrony konsumentów bez nakładania na państwa członkowskie zbędnych ograniczeń, [...]**powinny istnieć odpowiednie środki, takie jak przepisy dotyczące górnych pułapów lub lichwiarskich stóp procentowych, w celu zapewnienia, by konsumenci nie byli obciążani nadmiernie wysokimi stopami oprocentowania, rzeczywistymi rocznymi stopami oprocentowania ani całkowitymi kosztami kredytu**.
- (66) W systemach prawnych poszczególnych państw członkowskich występują znaczące różnice pod względem prowadzenia działalności polegającej na oferowaniu umów o kredyt[...]. Mimo uznania różnorodności podmiotów prowadzących pośrednictwo kredytowe niezbędne jest wprowadzenie określonych standardów na poziomie Unii, aby zapewnić wysoki poziom profesjonalizmu i usług.

- (67) Mające zastosowanie ramy unijne powinny dawać konsumentom pewność, że kredytodawcy[...] i pośrednicy kredytowi[...] biorą pod uwagę interesy konsumenta, **w tym ich ewentualną podatność i poziom wiedzy finansowej**, w oparciu o informacje dostępne kredytodawcy[...] i pośrednikowi kredytowemu[...] w danym momencie i o racjonalne założenia dotyczące ryzyk dla sytuacji konsumenta w okresie obowiązywania proponowanej umowy o kredyt[...]. Jednym z kluczowych aspektów zapewnienia takiej ufności konsumentom jest wymóg zapewnienia wysokiego poziomu sprawiedliwości, uczciwości i profesjonalizmu w przedmiotowym sektorze, odpowiedniego zarządzania konfliktami interesów, w tym konfliktami dotyczącymi wynagrodzenia, oraz wymóg udzielania porad w najlepszym interesie konsumenta.
- (68) Należy zapewnić, by odpowiedni personel kredytodawców[...] i pośredników kredytowych[...] posiadał należyty poziom wiedzy i kompetencji, aby osiągnąć wysoki poziom profesjonalizmu. Należy w związku z tym wymagać wykazania odpowiedniej wiedzy i odpowiednich kompetencji na szczeblu przedsiębiorstwa w oparciu o minimalne wymagania dotyczące wiedzy i kompetencji. Państwa członkowskie powinny mieć swobodę wprowadzenia lub utrzymania takich wymogów mających zastosowanie do indywidualnych osób fizycznych, **a także swobodę dostosowania minimalnych wymogów dotyczących wiedzy i kompetencji do poszczególnych rodzajów kredytodawców i pośredników kredytowych, w szczególności gdy działają oni w ramach działalności dodatkowej**. Do celów niniejszej dyrektywy personel bezpośrednio zaangażowany w działalność prowadzoną na mocy niniejszej dyrektywy powinien obejmować zarówno personel zajmujący się obsługą klienta, jak i personel stanowiący zaplecze administracyjne, w tym kadre kierowniczą **i, w stosownych przypadkach, członków zarządu kredytodawców i pośredników kredytowych, którzy** odgrywają istotną rolę w procesie [...]kredytowania. Osoby pełniące funkcje pomocnicze niezwiązane z procesem [...]kredytowania[...], w tym pracownicy działu zasobów kadrowych i działu teleinformatycznego, nie powinny być uznawane za personel na podstawie niniejszej dyrektywy. Państwa członkowskie powinny wprowadzić środki wspierające podnoszenie świadomości na temat wymogów niniejszej dyrektywy wśród małych i średnich kredytodawców (MŚP) i ułatwiające spełnienie tych wymogów, takie jak kampanie informacyjne, podręczniki użytkownika lub programy szkoleń dla pracowników.

- (69) Aby zwiększyć zdolność konsumentów do podejmowania świadomych decyzji w zakresie odpowiedzialnego zaciągania pożyczek i zarządzania długiem, państwa członkowskie powinny promować środki wspierające edukację konsumentów w dziedzinie odpowiedzialnego zaciągania pożyczek i zarządzania długiem, w szczególności w odniesieniu do umów o kredyt konsumencki. Obowiązek ten można spełnić, biorąc pod uwagę ramy kompetencji finansowych opracowane przez Unię we współpracy z Organizacją Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD). Szczególnie istotne jest udzielenie wskazówek konsumentom, którzy po raz pierwszy zaciągają kredyt konsumencki, co dotyczy przede wszystkim wskazówek na temat narzędzi cyfrowych. W tym względzie Komisja powinna wskazać przykłady najlepszych praktyk, aby ułatwić dalsze opracowywanie środków zwiększających świadomość finansową konsumentów. Komisja może publikować takie przykłady najlepszych praktyk w sposób skoordynowany z publikacją podobnych sprawozdań sporządzanych w związku z innymi unijnymi aktami ustawodawczymi.
- (70) Z uwagi na poważne konsekwencje postępowań egzekucyjnych dla kredytodawców, konsumentów i potencjalnie stabilności finansowej należy zachęcać kredytodawców do aktywnego podejścia do pojawiającego się ryzyka kredytowego na wczesnym etapie oraz wprowadzić konieczne środki, aby zapewnić, by kredytodawcy dokonywali restrukturyzacji kredytów w rozsądnym zakresie i podejmowali rozsądne próby rozwiązania sytuacji za pomocą innych środków przed wszczęciem postępowania egzekucyjnego. W miarę możliwości należy znaleźć rozwiązania, które uwzględniają między innymi indywidualną sytuację danego konsumenta, jego interesy i prawa, zdolność do spłaty kredytu oraz uzasadnione potrzeby związane z kosztami utrzymania ponoszonymi przez konsumenta, oraz należy ograniczyć koszty ponoszone przez konsumentów w przypadku zaległości w spłacie. Państwa członkowskie nie powinny uniemożliwiać stronom umowy o kredyt dokonania wyraźnego uzgodnienia, że przekazanie kredytodawcy towarów objętych umową o kredyt wiązany lub przychodów ze sprzedaży takich towarów wystarczy do spłaty kredytu.
- (71) Działania w zakresie restrukturyzacji kredytów mogą obejmować całkowite lub częściowe refinansowanie umowy o kredyt lub zmianę poprzednich warunków umowy o kredyt. Takie zmiany mogą obejmować między innymi: przedłużenie okresu obowiązywania umowy o kredyt; zmianę rodzaju umowy o kredyt; odroczenie płatności całości lub części spłaty ratalnej przez wskazany okres; zmianę stopy oprocentowania; zaoferowanie wakacji kredytowych; częściowe spłaty; przewalutowanie kredytu; oraz częściowe darowanie długu i konsolidację długu.

- (72) Konsumenci doświadczający trudności w spłacie zaciągniętych zobowiązań finansowych mogą skorzystać z profesjonalnej pomocy w zakresie zarządzania długiem. Celem usług doradczych w zakresie zadłużenia jest udzielenie pomocy konsumentom doświadczającym problemów finansowych i wskazanie im, jak w miarę możliwości mogą spłacić dług pozostały do spłaty, przy zachowaniu przyzwoitych warunków życia i godności. Taka spersonalizowana i niezależna pomoc [...]może obejmować poradnictwo prawne, zarządzanie środkami pieniężnymi i długiem, a także pomoc społeczną i psychologiczną.

Pomoc ta powinna być udzielana przez profesjonalne podmioty z sektora prywatnego lub publicznego, które to podmioty nie są kredytodawcami, pośrednikami kredytowymi ani podmiotami obsługującymi kredyty i które są od nich niezależne.

Państwa członkowskie powinny zapewnić, aby usługi doradcze w zakresie zadłużenia świadczone przez niezależne profesjonalne podmioty były bezpośrednio lub pośrednio udostępniane konsumentom oraz aby w miarę możliwości konsumenci doświadczający trudności w spłacie długów byli kierowani do podmiotów świadczących usługi doradcze w zakresie zadłużenia przed wszczęciem postępowania egzekucyjnego. Państwa członkowskie mogą utrzymać lub wprowadzić szczególne wymogi dotyczące takich usług.

- (73) Aby zapewnić przejrzystość i stabilność rynku i w oczekiwaniu na dalszą harmonizację, państwa członkowskie powinny zapewnić wprowadzenie właściwych środków dotyczących regulowania lub nadzorowania działalności kredytodawców[...].

- (74) Państwa członkowskie powinny zapewnić, aby instytucje niekredytowe podlegały odpowiednim procedurom dopuszczenia do działalności, w tym **procedurze udzielenia zezwolenia lub** wpisowi instytucji niekredytowej do rejestru, a także procedurom nadzoru ze strony właściwego organu. **Obowiązek ten nie powinien mieć zastosowania do instytucji kredytowych, które podlegają już procesowi udzielenia zezwolenia na mocy dyrektywy 2013/36/UE, ani do instytucji płatniczych lub instytucji pieniądza elektronicznego, które podlegają już procedurze dopuszczenia do działalności, rejestracji i nadzorowi na mocy dyrektywy (UE) 2015/2366 i dyrektywy 2009/110/WE, w odniesieniu do ich działalności kredytowej związanej z usługami płatniczymi zgodnie z art. 18 ust. 4 dyrektywy (UE) 2015/2366. Pozostaje to bez uszczerbku dla krajowych procedur dopuszczenia do działalności oraz mechanizmów rejestracji lub nadzoru nałożonych na instytucje płatnicze i instytucje pieniądza elektronicznego do celów udzielania kredytów konsumentom i nałożonych na instytucje kredytowe do celów czynności w zakresie pośrednictwa kredytowego zgodnie z prawem Unii.**

(74a) Państwa członkowskie mogą zwolnić z wymogów dotyczących dopuszczenia do działalności i rejestracji dostawców towarów i usług, którzy działają jako pośrednicy kredytowi w ramach działalności dodatkowej, oraz dostawców towarów i usług, którzy udzielają kredytu w formie odroczonej płatności na zakup oferowanych przez siebie towarów i usług, bez oferowania kredytu przez osobę trzecią, jeżeli kredyt jest nieoprocentowany i udzielany bez żadnych innych opłat.

- (75) Niniejsza dyrektywa reguluje jedynie niektóre obowiązki pośredników kredytowych wobec konsumentów. Państwa członkowskie powinny zatem zachować swobodę utrzymywania lub wprowadzania dodatkowych obowiązków spoczywających na pośrednikach kredytowych, włącznie z warunkami, na których pośrednik kredytowy może pobierać opłaty od konsumenta, który zwrócił się do niego o świadczenie usługi.
- (76) Przeniesienie praw kredytodawcy wynikających z umowy o kredyt [...] nie powinno skutkować pogorszeniem sytuacji konsumenta. Konsument powinien być również należycie poinformowany o przeniesieniu umowy o kredyt na stronę trzecią[...]. W przypadku jednak gdy pierwotny kredytodawca, w porozumieniu z cesjonariuszem, nadal zajmuje się obsługą kredytu wobec konsumenta, konsument nie ma żadnego istotnego interesu, aby być informowany o jego przeniesieniu. W związku z tym wymóg na szczeblu Unii dotyczący informowania konsumenta o przeniesieniu byłby w takich przypadkach nadmierny.
- (77) Państwa członkowskie powinny zachować swobodę utrzymania lub wprowadzenia przepisów krajowych ustanawiających formy powiadamiania zbiorowego, w przypadkach gdy jest to konieczne do celów związanych z efektywnością złożonych transakcji, takich jak sekurytyzacja lub upłynnienie aktywów, mających miejsce w związku z przymusową likwidacją administracyjną banków.

- (78) Konsumenci powinni mieć dostęp do odpowiednich i skutecznych procedur alternatywnego rozstrzygania sporów [...] **dotyczących umów o kredyt** ustanowionych w niniejszej dyrektywie, w stosownych przypadkach wykorzystując organy już istniejące. Taki dostęp zapewniono już w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/11/UE¹⁸, o ile chodzi o odnośne spory powstałe w związku z umową. Konsumenci powinni mieć jednak również dostęp do procedur alternatywnego rozstrzygania sporów w przypadku sporów powstałych przed zawarciem umowy, dotyczących praw i obowiązków ustanowionych w niniejszej dyrektywie, na przykład w związku z wymogami w zakresie informacji udzielanych przed zawarciem umowy, usług doradczych i oceny zdolności kredytowej, a także w związku z informacjami udzielanymi przez pośredników kredytowych, którzy otrzymują wynagrodzenie od kredytodawców i których tym samym nie łączy z konsumentami bezpośredni stosunek umowny. Takie procedury alternatywnego rozstrzygania sporów oraz podmioty przeprowadzające takie procedury powinny spełniać wymogi jakościowe ustanowione w dyrektywie 2013/11/UE.
- (79) Państwa członkowskie powinny wyznaczyć właściwe organy uprawnione do zapewnienia egzekwowania przepisów niniejszej dyrektywy oraz zapewnić, aby takim właściwym organom przyznano uprawnienia w zakresie dochodzeń i egzekwowania oraz odpowiednie zasoby niezbędne do wykonywania ich obowiązków. Właściwe organy poszczególnych państw członkowskich powinny współpracować ze sobą w każdym przypadku, gdy jest to niezbędne do celów wykonywania powierzonych im obowiązków na podstawie niniejszej dyrektywy.
- (80) Państwa członkowskie powinny ustanowić przepisy dotyczące kar stosowanych w przypadku naruszenia przepisów krajowych przyjętych zgodnie z niniejszą dyrektywą i zapewnić ich wdrożenie. Wybór kar pozostaje w gestii państw członkowskich, lecz przewidziane kary powinny być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające.

¹⁸ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/11/UE z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie alternatywnych metod rozstrzygania sporów konsumenckich oraz zmiany rozporządzenia (WE) nr 2006/2004 i dyrektywy 2009/22/WE (Dz.U. L 165 z 18.6.2013, s. 63).

(81) [...] ¹⁹[...]

(82) Aby zwiększyć przejrzystość i ufność konsumencką, właściwy organ może podać do publicznej wiadomości każdą karę administracyjną, jaka zostanie nałożona za naruszenie środków przyjętych na podstawie niniejszej dyrektywy, chyba że ujawnienie takich informacji stanowiłoby poważne zagrożenie dla rynków finansowych lub wyrządzało nieproporcjonalną szkodę zaangażowanym stronom.

¹⁹ [...]

- (83) Ponieważ cel niniejszej dyrektywy, a mianowicie ustanowienie wspólnych zasad dotyczących niektórych aspektów obowiązujących w państwach członkowskich przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych dotyczących kredytu konsumenckiego, nie może zostać w sposób wystarczający osiągnięty przez państwa członkowskie, biorąc pod uwagę rozwój sytuacji na rynku w świetle transformacji cyfrowej oraz cel, jakim jest ułatwienie udzielania kredytów transgranicznych, natomiast możliwe jest jego lepsze osiągnięcie na poziomie Unii, Unia może podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości ustanowioną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności ustanowioną w tym artykule niniejsza dyrektywa nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.
- (84) W celu zmiany elementów niniejszej dyrektywy innych niż istotne należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjęcia aktów zgodnie z art. 290 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej w odniesieniu do dodatkowych założeń na potrzeby obliczania rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła stosowne konsultacje, w tym na poziomie ekspertów, oraz aby konsultacje te prowadzone były zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa²⁰. W szczególności, aby zapewnić Parlamentowi Europejskiemu i Radzie udział na równych zasadach w przygotowaniu aktów delegowanych, instytucje te otrzymują wszelkie dokumenty w tym samym czasie co eksperci państw członkowskich, a eksperci tych instytucji mogą systematycznie brać udział w posiedzeniach grup eksperckich Komisji zajmujących się przygotowaniem aktów delegowanych.

²⁰ Dz.U. L 123 z 12.5.2016, s. 1.

- (85) Zgodnie ze wspólną deklaracją polityczną państw członkowskich i Komisji z dnia 28 września 2011 r. dotyczącą dokumentów wyjaśniających²¹ państwa członkowskie zobowiązały się do złożenia, w uzasadnionych przypadkach, wraz z powiadomieniem o transpozycji, jednego lub większej liczby dokumentów wyjaśniających związku między elementami dyrektywy a odpowiadającymi im częściami krajowych instrumentów transpozycyjnych. W odniesieniu do niniejszej dyrektywy prawodawca uznaje, że przekazanie takich dokumentów jest uzasadnione.
- (86) Biorąc pod uwagę liczbę zmian, które muszą zostać wprowadzone do dyrektywy 2008/48/WE w wyniku rozwoju sektora kredytów konsumenckich, a także w interesie jasności przepisów Unii, należy uchylić tę dyrektywę i zastąpić ją niniejszą dyrektywą.
- (87) Państwa członkowskie powinny stosować środki niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy od dnia [*OP: proszę wstawić datę przypadającą sześć miesięcy po upływie terminu transpozycji*]. [...]
- (88) Zgodnie z art. 42 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2018/1725²² skonsultowano się z Europejskim Inspektorem Ochrony Danych, który wydał opinię dnia XX XXXX²³,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

²¹ Dz.U. C 369 z 17.12.2011, s. 14.

²² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725 z dnia 23 października 2018 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii i swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia rozporządzenia (WE) nr 45/2001 i decyzji nr 1247/2002/WE (Dz.U. L 295 z 21.11.2018, s. 39).

²³ ...

ROZDZIAŁ I
PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 1

Przedmiot

Niniejsza dyrektywa ustanawia wspólne ramy harmonizacji niektórych aspektów przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich dotyczących[...] umów o kredyt [...]konsumencki.

Artykuł 2

Zakres stosowania

1. Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do umów o kredyt.

[...]
2. Niniejszej dyrektywy nie stosuje się do:
 - a) umów o kredyt, który zabezpieczony jest hipoteką albo innym porównywalnym zabezpieczeniem na nieruchomości [...] powszechnie stosowanym w państwie członkowskim lub który zabezpieczony jest prawem związanym z nieruchomością[...];
 - b) umów o kredyt przeznaczony na sfinansowanie nabycia lub utrzymania prawa własności nieruchomości gruntowej lub istniejącego lub planowanego budynku, **w tym lokali użytkowych**;
 - c) umów o kredyt, którego całkowita kwota przekracza 100 000 EUR;

- d) umów o kredyt udzielany przez pracodawców swoim pracownikom w ramach działalności dodatkowej, nieoprocentowany albo oprocentowany według rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania niższej od powszechnie stosowanych na rynku i który nie jest oferowany ogółowi społeczeństwa;
- e) umów o kredyt zawartych z firmami inwestycyjnymi zdefiniowanymi w art. 4 ust. 1 pkt 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE²⁴ lub z instytucjami kredytowymi zdefiniowanymi w art. 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013²⁵ w celu umożliwienia inwestorowi przeprowadzenia transakcji mającej związek z co najmniej jednym instrumentem finansowym wymienionym w sekcji C załącznika I do dyrektywy 2014/65/UE, w przypadku gdy firma inwestycyjna lub instytucja kredytowa udzielająca kredytu biorą udział w takiej transakcji;
- f) umów o kredyt, które są wynikiem ugody osiągniętej w sądzie lub przed innym organem ustawowym;
- fa) umów najmu lub leasingu, w przypadku których ani sama umowa, ani żadna umowa odrębna nie przewidują obowiązku ani opcji nabycia przedmiotu umowy;**
- fb) płatności odroczonych, za pomocą których dostawca towarów lub usług – bez oferowania kredytu przez osobę trzecią – daje konsumentowi czas na dokonanie płatności za towary lub usługi, bez odsetek i bez żadnych innych opłat, kiedy płatność taka ma zostać dokonana w terminie 90 dni od zawarcia umowy o dostawę towarów lub świadczenie usług i jeżeli należne są jedynie ograniczone opłaty z tytułu niedotrzymania zobowiązań, jak określono w fakturze dostawcy lub umowie lub jak określono w przepisach prawa;**

²⁴ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniająca dyrektywę 2002/92/WE i dyrektywę 2011/61/UE (Dz.U. L 173 z 12.6.2014, s. 349).

²⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Dz.U. L 176 z 27.6.2013, s. 1).

fc) kart obciążeniowych, pod warunkiem że kredyt musi zostać spłacony w terminie 40 dni bez odsetek i żadnych opłat z tytułu udzielenia kredytu, a należne opłaty związane ze świadczeniem usługi płatniczej są ograniczone;

- g) umów o kredyt, które dotyczą odroczonej spłaty – bez żadnych opłat – istniejącego zadłużenia;
- h) umów o kredyt, w przypadku których od konsumenta wymaga się zdeponowania tytułem zabezpieczenia określonego przedmiotu do przechowania u kredytodawcy, a odpowiedzialność konsumenta jest ściśle ograniczona do tego zdeponowanego przedmiotu;
- i) umów o kredyt dotyczących pożyczek udzielanych ograniczonej grupie osób na podstawie przepisu ustawowego służącego interesowi ogólnemu, z zastosowaniem niższych stóp oprocentowania niż powszechnie stosowane na rynku lub nieoprocentowanych, lub z zastosowaniem innych warunków, które są korzystniejsze dla konsumenta niż powszechnie stosowane na rynku;
- j) umów o kredyt obowiązujących w dniu [OP: *proszę wstawić datę przypadającą sześć miesięcy po upływie terminu transpozycji*]; jednakże art. 23 i 24, art. 25 ust. 1 zdanie drugie, art. 25 ust. 2 oraz art. 28 i 39 mają zastosowanie do wszystkich umów o kredyt odnawialny obowiązujących w dniu [OP: *proszę wstawić datę przypadającą sześć miesięcy po upływie terminu transpozycji*].

- 3. Niezależnie od przepisów ust. 2 lit. c) niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do umów o kredyt[...] na całkowitą kwotę przekraczającą 100 000 EUR, **który to kredyt nie jest zabezpieczony ani nieruchomością, ani prawem związanym z nieruchomością**, jeżeli celem tych umów o kredyt jest remont nieruchomości mieszkalnej.
- 4. W odniesieniu do umów o kredyt w formie przekroczenia zastosowanie mają wyłącznie art. 1, 2[...], 3, [...]25, **31, 37** oraz art. [...]40–50.

5. Państwa członkowskie mogą określić, że do umów o kredyt zawieranych przez organizację, w której członkostwo jest ograniczone do osób zamieszkujących lub zatrudnionych w określonym miejscu lub do pracowników i emerytowanych pracowników określonego pracodawcy lub osób spełniających inne warunki określone w prawie krajowym jako podstawa istnienia więzi między członkami, stosuje się wyłącznie art. 1, 2 i 3, 7 i 8, 11, 19, 20, art. 21 ust. 1 lit. a)–h) i lit. l), art. 21 ust. 3, art. 23, 25, 28–[...]50, w przypadku gdy organizacja ta spełnia wszystkie następujące warunki:
- a) została utworzona dla wzajemnych korzyści jej członków;
 - b) nie przynosi zysków osobom innym niż jej członkowie;
 - c) realizuje cel społeczny przewidziany w prawie krajowym;
 - d) przyjmuje – wyłącznie od swoich członków – oszczędności oraz zarządza nimi, a także udostępnia tym osobom źródła kredytowania;
 - e) udziela kredytu w oparciu o rzeczywistą roczną stopę oprocentowania, która jest niższa niż stopy powszechnie stosowane na rynku lub w stosunku do której stosuje się pułap ustanowiony w prawie krajowym.

Państwa członkowskie mogą wyłączyć ze stosowania niniejszej dyrektywy umowy o kredyt zawarte przez organizację, o której mowa w akapicie pierwszym, w przypadku gdy całkowita wartość wszystkich obowiązujących umów o kredyt zawartych przez tę organizację nie jest istotna w stosunku do całkowitej wartości wszystkich obowiązujących umów o kredyt w państwie członkowskim, w którym organizacja ta ma siedzibę, a całkowita wartość wszystkich obowiązujących umów o kredyt zawartych przez wszystkie takie organizacje w tym państwie członkowskim jest niższa niż 1 % całkowitej wartości wszystkich obowiązujących umów o kredyt zawartych w tym państwie członkowskim.

Państwa członkowskie co roku sprawdzają, czy w dalszym ciągu spełnione są warunki niezbędne do zastosowania wyłączeń, o których mowa w akapicie drugim, a także podejmują działania mające na celu cofnięcie wyłączenia, w przypadku gdy uznają, że warunki te nie są już spełniane.

6. Państwa członkowskie mogą określić, że do umów o kredyt[...] – w odniesieniu do odroczenia płatności lub metod spłaty – w przypadku gdy konsument już zalega **lub prawdopodobnie będzie zalegał** ze spłatą zadłużenia wynikającego z pierwotnej umowy o kredyt, stosuje się wyłącznie art. 1, 2 i 3, 7 i 8, 11, 19, 20, art. 21 ust. 1 lit. a)–h), lit. l) oraz r), art. 21 ust. 3, art. 23, 25, 28–38 i 40–50, w przypadku gdy spełnione są następujące warunki:
- a) uzgodnienie takie prawdopodobnie zapobiegnie ewentualnemu postępowaniu sądowemu w związku z niewykonaniem przez konsumenta zobowiązania;
 - b) warunki przewidziane w tym uzgodnieniu nie będą dla konsumenta mniej korzystne niż warunki określone w pierwotnej umowie o kredyt.

6a. Państwa członkowskie mogą określić, że art. 8 ust. 2 lit. d)–f), art. 10 ust. 3a i 8, art. 11 ust. 2a, art. 21 ust. 3 i art. 29 nie mają zastosowania do jednej lub wielu następujących umów o kredyt: umów o kredyt na całkowitą kwotę poniżej 200 EUR; umów o kredyt w rachunku bieżącym i w przypadku gdy kredyt musi być spłacony na żądanie lub w terminie trzech miesięcy; umów o kredyt, w przypadku których kredyt jest nieoprocentowany i udzielany bez żadnych innych opłat; umów o kredyt, w przypadku których zgodnie z warunkami kredyt musi zostać spłacony w terminie trzech miesięcy i należne są jedynie nieznaczne opłaty.

Artykuł 3

Definicje

Na użytek niniejszej dyrektywy stosuje się następujące definicje:

- 1) „konsument” oznacza osobę fizyczną, która działa w celach niezwiązanych ze swoją działalnością handlową, gospodarczą lub zawodową;
- 2) „kredytodawca” oznacza osobę fizyczną lub prawną, która udziela kredytu lub daje przyrzeczenie udzielenia kredytu w ramach wykonywanej przez siebie działalności handlowej, gospodarczej lub zawodowej;

- 3) „umowa o kredyt” oznacza umowę, na mocy której kredytodawca udziela kredytu konsumenckiego lub daje przyrzeczenie udzielenia kredytu konsumenckiego w formie odroczonej płatności, pożyczki lub innego podobnego świadczenia finansowego, z wyjątkiem umów dotyczących ciągłego świadczenia usług lub dotyczących dostaw towarów tego samego rodzaju, jeżeli konsument płaci za takie usługi lub towary w ratach przez okres ich świadczenia lub dostarczania;

3a) „usługa dodatkowa” oznacza usługę oferowaną konsumentowi w związku z umową o kredyt;

- 4) [...]
- 5) „całkowity koszt kredytu ponoszony przez konsumenta” oznacza wszystkie koszty, w tym odsetki, prowizje, podatki i wszelkie inne opłaty, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z umową o kredyt[...], które to koszty znane są kredytodawcy, w przypadku umów o kredyt, [...]z wyjątkiem kosztów notarialnych; koszty usług dodatkowych związanych z umową o kredyt[...], **w szczególności składek ubezpieczeniowych**, są również uwzględniane w całkowitym koszcie kredytu ponoszonym przez konsumenta, jeżeli – dodatkowo – zawarcie umowy dotyczącej takich usług dodatkowych jest niezbędne do uzyskania kredytu lub do uzyskania go na oferowanych warunkach;
- 6) „całkowita kwota do zapłaty przez konsumenta” oznacza sumę całkowitej kwoty kredytu i całkowitego kosztu kredytu ponoszonego przez konsumenta;
- 7) „rzeczywista roczna stopa oprocentowania” lub „RRSO” oznacza całkowity koszt kredytu ponoszony przez konsumenta, wyrażony jako wartość procentowa całkowitej kwoty kredytu w stosunku rocznym[...] i **obliczony zgodnie z** art. 30[...];

- 8) „stopa oprocentowania kredytu” oznacza stopę oprocentowania wyrażoną jako stałe lub zmienne oprocentowanie stosowane w stosunku rocznym do wypłaconej kwoty kredytu;
- 9) „stała stopa oprocentowania kredytu” oznacza stopę oprocentowania kredytu, którą kredytodawca[...] i konsument uzgadniają w umowie o kredyt[...] na cały okres obowiązywania umowy o kredyt[...], lub szereg stóp oprocentowania kredytu, które kredytodawca[...] i konsument uzgadniają w umowie o kredyt[...] na okresy będące częścią okresu obowiązywania umowy, dla których stopy oprocentowania określa się wyłącznie z wykorzystaniem stałej określonej wartości procentowej. Jeżeli umowa o kredyt[...] nie określa wszystkich stóp oprocentowania kredytu, uznaje się, że stopa oprocentowania kredytu jest stała jedynie w odniesieniu do tych okresów będących częścią okresu obowiązywania umowy, dla których stopy oprocentowania kredytu zostały określone wyłącznie z wykorzystaniem stałej określonej wartości procentowej uzgodnionej przy zawarciu umowy o kredyt[...];
- 10) „całkowita kwota kredytu” oznacza maksymalną kwotę lub łączne sumy udostępnione na podstawie umowy o kredyt[...];
- 11) „trwały nośnik” oznacza dowolne urządzenie umożliwiające konsumentowi przechowywanie informacji kierowanych do niego osobiście w sposób, który daje mu do nich dostęp w przyszłości przez okres odpowiedni do celów, jakim te informacje służą, i pozwalające na odtworzenie przechowywanych informacji w niezmienionej postaci;
- 12) „pośrednik kredytowy” oznacza osobę fizyczną lub prawną, która nie działa w charakterze kredytodawcy ani notariusza i nie doprowadza jedynie do skojarzenia – bezpośrednio albo pośrednio – konsumenta z kredytodawcą i która w ramach wykonywanej przez siebie działalności handlowej, gospodarczej lub zawodowej za[...] **wynagrodzeniem**, w formie pieniężnej lub dowolnej innej uzgodnionej formie korzyści finansowej:
- a) przedstawia lub oferuje konsumentom umowy o kredyt;

- b) udziela konsumentom pomocy, podejmując w związku z umowami o kredyt prace przygotowawcze lub inne przedumowne działania administracyjne inne niż wymienione w lit. a); lub
 - c) zawiera z konsumentami umowy o kredyt w imieniu kredytodawcy;
- 13) „informacje udzielane przed zawarciem umowy” oznaczają informacje, [...] **które są udzielane, zanim konsument wiąże się umową o kredyt lub ofertą kredytową, oraz których** konsument potrzebuje, **aby** porównać różne oferty kredytowe i podjąć świadomą decyzję, czy zawrzeć daną umowę o kredyt[...];
- 14) „profilowanie” oznacza dowolną formę zautomatyzowanego przetwarzania danych osobowych zdefiniowaną w art. 4 pkt 4 rozporządzenia (UE) 2016/679;
- 15) „środki porozumiewania się na odległość” oznaczają wszystkie środki porozumiewania się na odległość zdefiniowane w art. 2 lit. e) dyrektywy 2002/65/WE;
- 16) „sprzedaż wiązana” oznacza oferowanie lub sprzedaż umowy o kredyt[...] w pakiecie wraz z innymi odrębnymi produktami lub usługami finansowymi, gdy dana umowa o kredyt[...] nie **jest** dla konsumenta dostępna oddzielnie;
- 17) „sprzedaż łączona” oznacza oferowanie lub sprzedaż umowy o kredyt[...] w pakiecie wraz z innymi odrębnymi produktami lub usługami finansowymi, gdy dana umowa o kredyt[...] **jest** dla konsumenta dostępna również oddzielnie, lecz niekoniecznie na tych samych warunkach, na jakich oferowana jest w połączeniu z tymi innymi produktami lub usługami;
- 18) „usługi doradcze” oznaczają osobiste rekomendacje przedstawiane konsumentowi w odniesieniu do co najmniej jednej transakcji odnoszącej się do umów o kredyt[...] i stanowiące czynność odrębną od udzielenia kredytu [...]i od czynności wykonywanych przez pośrednika kredytowego określonych w pkt 12;

- 19) „kredyt w rachunku bieżącym” oznacza zawartą w sposób wyraźny umowę o kredyt, na mocy której kredytodawca umożliwia konsumentowi dysponowanie środkami finansowymi w wysokości przekraczającej bieżące saldo rachunku bieżącego konsumenta;
- 20) „przekroczenie” oznacza akceptowane w sposób milczący przekroczenie salda środków, na mocy którego kredytodawca udostępnia konsumentowi środki finansowe w wysokości przekraczającej bieżące saldo rachunku bieżącego konsumenta lub uzgodniony kredyt w rachunku bieżącym;
- 21) „umowa o kredyt wiązany” oznacza umowę o kredyt[...], zgodnie z którą:
- a) dany kredyt lub dane usługi służą wyłącznie finansowaniu umowy dotyczącej dostawy określonych towarów lub świadczenia określonej usługi; oraz
 - b) te dwie umowy stanowią z obiektywnego punktu widzenia jedną transakcję handlową; uznaje się, że jedna transakcja handlowa ma miejsce wtedy, gdy dostawca towarów lub usług sam finansuje kredyt na potrzeby konsumenta lub, w przypadku finansowania przez stronę trzecią, jeżeli kredytodawca[...] korzysta z usług dostawcy towarów lub usług w związku z zawarciem lub przygotowywaniem umowy o kredyt[...] lub w przypadku gdy dane towary lub świadczenie danej usługi są wyraźnie określone w umowie o kredyt[...];
- 22) „przedterminowa spłata” oznacza spłatę przez konsumenta w całości lub w części jego zobowiązań wynikających z umowy o kredyt[...] **przed upływem uzgodnionej daty**;

[...]

[...]

- 25) „usługi doradcze w zakresie zadłużenia” oznaczają spersonalizowaną pomoc o charakterze technicznym, prawnym lub psychologicznym, świadczoną przez niezależne podmioty profesjonalne na rzecz konsumentów, którzy napotykają lub mogą napotkać trudności ze spłatą swoich zobowiązań finansowych.

25a) „karta obciążeniowa” oznacza instrument płatniczy dostarczany przez instytucję kredytową lub płatniczą, który umożliwia obciążenie rachunku bieżącego posiadacza karty całkowitą kwotą transakcji lub wykorzystanie tego rachunku do zapłaty tej kwoty w ustalonym wcześniej konkretnym terminie, zwykle raz w miesiącu, bez odsetek;

25b) „kredyt nieoprocentowany i bez żadnych innych opłat” oznacza nieoprocentowany kredyt udzielany konsumentom bez opłat, z wyjątkiem opłat za opóźnienia w płatnościach i opłat nakładanych na konsumenta z tytułu zaległości w spłacie zgodnie z prawem Unii i prawem krajowym.

Artykuł 4

Przeliczanie kwot wyrażonych w euro na walutę krajową

1. Do celów niniejszej dyrektywy państwa członkowskie, które przeliczają kwoty wyrażone w euro na swoją walutę krajową, początkowo wykorzystują do takiego przeliczenia kurs wymiany obowiązujący w dniu wejścia w życie niniejszej dyrektywy.
2. Państwa członkowskie mogą zaokrąślać kwoty otrzymane w wyniku przeliczenia, o którym mowa w ust. 1, pod warunkiem że zaokrąglenie to nie będzie większe niż 10 EUR.

Artykuł 5

Obowiązek bezpłatnego udzielania informacji konsumentom

Państwa członkowskie wymagają, aby w przypadku udzielania konsumentom informacji zgodnie z niniejszą dyrektywą, informacje te były im udostępniane bezpłatnie.

Artykuł 6

[...][...]

[...]ROZDZIAŁ II

**INFORMACJE, KTÓRYCH NALEŻY UDZIELIĆ PRZED ZAWARCIEM UMOWY
O KREDYT[...]**

Artykuł 7

Reklama i marketing umów o kredyt[...]

Bez uszczerbku dla przepisów dyrektywy 2005/29/WE, państwa członkowskie wymagają, aby wszelkie informacje o charakterze reklamowym i komunikaty marketingowe dotyczące umów o kredyt [...] były uczciwe i klarowne oraz by nie wprowadzały w błąd. W komunikatach reklamowych i marketingowych zakazane są sformułowania, które mogą stwarzać u konsumenta fałszywe oczekiwania, jeśli chodzi o dostępność lub koszt kredytu.

Artykuł 8

Standardowe informacje podawane w reklamie umów o kredyt[...]

1. Państwa członkowskie wymagają, aby reklamy umów o kredyt[...] podające stopę oprocentowania lub inne dane liczbowe odnoszące się do kosztów kredytu ponoszonych przez konsumenta zawierały standardowe informacje określone w niniejszym artykule.

Obowiązek ten nie ma zastosowania w przypadku gdy prawo krajowe wymaga podawania rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania w reklamach dotyczących umów o kredyt[...], w których to reklamach nie podaje się stopy oprocentowania ani innych danych liczbowych dotyczących wszelkich kosztów kredytu ponoszonych przez konsumenta w rozumieniu akapitu pierwszego.

2. Standardowe informacje muszą być wyraźnie czytelne lub wyraźnie słyszalne – stosownie do sytuacji – i dostosowane do technicznych ograniczeń nośnika wykorzystywanego do reklamy oraz określać w sposób jasny, zwięzły i wyeksponowany[...] wszystkie następujące elementy:
 - a) stopę oprocentowania kredytu, stałą lub zmienną, lub obydwie te stopy, wraz ze szczegółami dotyczącymi wszelkich opłat uwzględnionych w całkowitym koszcie kredytu ponoszonym przez konsumenta;
 - b) całkowitą kwotę kredytu;
 - c) rzeczywistą roczną stopę oprocentowania;
 - d) w stosownych przypadkach, okres obowiązywania umowy o kredyt[...];

- e) w przypadku kredytu w formie odroczonej płatności za określone towary lub usługi – cenę gotówkową oraz kwotę ewentualnych zaliczek;
- f) w stosownych przypadkach, całkowitą kwotę do zapłaty przez konsumenta oraz wysokość rat.

W szczególnych i uzasadnionych przypadkach, w których nośnik zastosowany do przekazywania standardowych informacji, o których mowa w akapicie pierwszym, nie pozwala na wizualne przedstawienie informacji w **ogóle lub w sposób wyraźnie czytelny**, lit. e) i f) tego akapitu nie mają zastosowania.

2a. Standardowe informacje wymienione w ust. 2 określa się za pomocą reprezentatywnego przykładu.

- 3. Jeśli do uzyskania kredytu lub do uzyskania go na oferowanych warunkach niezbędne jest zawarcie umowy dotyczącej usługi dodatkowej związanej z umową o kredyt[...], a kosztu takiej usługi nie można z góry określić, standardowe informacje wraz z rzeczywistą roczną stopą oprocentowania, o której mowa w ust. 2 lit. c), określają w sposób jasny, zwięzły i wyeksponowany obowiązek zawarcia takiej umowy.

Artykuł 9

Informacje ogólne

- 1. Państwa członkowskie zapewniają, by klarowne i zrozumiałe informacje ogólne o umowach o kredyt[...] były udostępniane konsumentom przez kredytodawców lub, w stosownych przypadkach, przez pośredników kredytowych[...] w każdym momencie[...] na [...]trwałym nośniku **lub w formie elektronicznej**.

2. Informacje ogólne, o których mowa w ust. 1, obejmują co najmniej poniższe elementy:
- a) dane identyfikacyjne, adres, numer telefonu i adres e-mail podmiotu publikującego informacje;
 - b) cel, na który kredyt może zostać wykorzystany;
 - c) możliwy okres obowiązywania umów o kredyt[...];
 - d) rodzaje dostępnej stopy oprocentowania kredytu, ze wskazaniem, czy jest to stopa stała, zmienna, czy też stanowiąca połączenie obu rodzajów stopy oprocentowania, wraz z krótką charakterystyką stopy stałej i zmiennej, w tym informacją o związanych z tym konsekwencjach dla konsumenta;
 - e) reprezentatywny przykład całkowitej kwoty kredytu, całkowitego kosztu kredytu ponoszonego przez konsumenta, całkowitej kwoty do zapłaty przez konsumenta oraz rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania;
 - f) wskazanie możliwych dalszych kosztów, nieuwjętych w całkowitym koszcie kredytu ponoszonym przez konsumenta, które mają zostać poniesione w związku z umową o kredyt[...];
 - g) wachlarz poszczególnych dostępnych wariantów spłaty kredytu na rzecz kredytodawcy, w tym liczbę, częstotliwość i wysokość regularnie spłacanych rat;
 - h) **brak lub istnienie prawa do przedterminowej spłaty oraz, w stosownych przypadkach,** opis warunków bezpośrednio związanych z przedterminową spłatą;
 - i) opis prawa do odstąpienia od umowy;

- j) wskazanie usług dodatkowych, które konsument jest zobowiązany nabyć, aby uzyskać kredyt lub uzyskać go na oferowanych warunkach oraz, w stosownych przypadkach, wyjaśnienie, że usługi dodatkowe mogą być nabywane od usługodawcy niebędącego kredytodawcą; oraz
- k) ogólne ostrzeżenie dotyczące możliwych konsekwencji niedotrzymania zobowiązań związanych z umową o kredyt[...].

Artykuł 10

Informacje udzielane przed zawarciem umowy

1. Państwa członkowskie wymagają, aby kredytodawca i, w stosownych przypadkach, pośrednik kredytowy[...] dostarczali konsumentowi informacje udzielane przed zawarciem umowy potrzebne do porównania różnych ofert w celu podjęcia świadomej decyzji, czy zawrzeć umowę o kredyt [...], na podstawie warunków kredytu oferowanych przez kredytodawcę[...], a także, w stosownych przypadkach, zgodnie z preferencjami określonymi przez konsumenta i informacjami przez niego przekazanymi. Takie informacje udzielane przed zawarciem umowy muszą zostać przekazane konsumentowi [...] **w stosownym czasie** przed związaniem się przez niego umową o kredyt lub ofertą kredytową [...].

2. Jeżeli informacje udzielane przed zawarciem umowy, o których mowa w akapicie pierwszym, zostaną przekazane w okresie krótszym niż jeden dzień przed związaniem konsumenta umową o kredyt lub ofertą kredytową lub też umową lub ofertą dotyczącą świadczenia usług w zakresie pożyczek społecznościowych, państwa członkowskie wymagają, aby kredytodawca i, w stosownych przypadkach, pośrednik kredytowy lub dostawca usług w zakresie pożyczek społecznościowych przesłali konsumentowi, w formie papierowej lub na innym trwałym nośniku, przypomnienie o możliwości odstąpienia od umowy o kredyt lub umowy o świadczenie usług w zakresie pożyczek społecznościowych oraz o procedurze, której należy przestrzegać w celu odstąpienia od umowy, zgodnie z art. 26. Konsument musi otrzymać to przypomnienie najpóźniej jeden dzień po zawarciu umowy o kredyt, umowy o świadczenie usług w zakresie pożyczek społecznościowych lub po zaakceptowaniu oferty kredytowej.

2. Informacje udzielane przed zawarciem umowy, o których mowa w ust. 1, przekazuje się na[...] trwałym nośniku przy użyciu standardowego europejskiego arkusza informacyjnego dotyczącego kredytu konsumenckiego określonego w załączniku I. [...]Uznaje się, że kredytodawca spełnił wymogi informacyjne określone w niniejszym ustępie, a także w art. 3 ust. 1 i 2 dyrektywy 2002/65/WE, jeżeli przekazał konsumentowi standardowy europejski arkusz informacyjny dotyczący kredytu konsumenckiego.

3. Informacje udzielane przed zawarciem umowy, o których mowa w ust. 1, muszą obejmować wszystkie następujące elementy, **przedstawione w widoczny sposób na pierwszej stronie standardowego europejskiego arkusza informacyjnego dotyczącego kredytu konsumenckiego:**

[lit. a) przeniesiona do nowego ust. 3a lit. a)]

[lit. b) przeniesiona do ust. 3 lit. pa)]

c) całkowitą kwotę kredytu[...];

d) okres obowiązywania umowy o kredyt[...];

da) rzeczywistą roczną stopę oprocentowania oraz całkowitą kwotę do zapłaty przez konsumenta; *[przeniesiono z początku ust. 3 lit. g)]*

e) w przypadku kredytu w formie odroczonej płatności za określone towary lub usługi oraz w przypadku umów o kredyt wiązany – określone towary lub określone usługi i ich cenę gotówkową;

[lit. f)–h) przeniesione do nowego ust. 3a lit. c)–e)]

i) kwotę, liczbę i częstotliwość płatności, jakich ma dokonać konsument, oraz, w stosownych przypadkach, kolejność, w jakiej płatności będą zaliczane na poczet spłaty różnych należnych sald, dla których stosuje się różne stopy oprocentowania kredytu;

[lit. j)–l) przeniesione do nowego ust. 3a lit. f)–h)]

m) **koszty w przypadku opóźnień w płatnościach, tj.** stopę oprocentowania mającą zastosowanie do opóźnionych płatności oraz ustalenia dotyczące jej korekt, a także, w stosownych przypadkach, wszelkie opłaty z tytułu zaległości w spłacie;

[lit. n) oraz o) przeniesione do nowego ust. 3a lit. i) oraz j)]

p) istnienie **lub brak** prawa do odstąpienia od umowy;

pa) dane identyfikacyjne, adres, numer telefonu i adres e-mail kredytodawcy, a także, w stosownych przypadkach, dane identyfikacyjne, adres, numer telefonu i adres e-mail zaangażowanego [...]pośrednika kredytowego; *[przeniesiono z ust. 3 lit. b)]*

[lit. q)–v) przeniesione do nowego ust. 3a lit. k)–p)]

[Ostatni akapit przeniesiony do nowego ust. 3a akapit ostatni]

3a. Informacje udzielane przed zawarciem umowy, o których mowa w ust. 1, muszą obejmować wszystkie następujące elementy, przedstawione począwszy od drugiej strony standardowego europejskiego arkusza informacyjnego dotyczącego kredytu konsumenckiego:

- a)** rodzaj kredytu; *[przeniesiono z ust. 3 lit. a)]*
- b)** warunki dokonywania wypłat; *[przeniesiono z ust. 3 lit. c)]*
- c)** stopę oprocentowania kredytu lub wszystkie stopy oprocentowania kredytu, jeżeli w różnych okolicznościach stosuje się różne stopy oprocentowania kredytu, warunki stosowania **stopy oprocentowania kredytu lub** każdej stopy oprocentowania, **jeżeli w różnych okolicznościach stosuje się różne stopy oprocentowania kredytu**, oraz, jeśli są dostępne, wszelkie indeksy lub stopy referencyjne mające zastosowanie do każdej pierwotnej stopy oprocentowania kredytu, a także okresy, warunki i procedury zmian stopy oprocentowania kredytu; *[przeniesiono z ust. 3 lit. f), ze zmianami]*
- d)** rzeczywistą roczną stopę oprocentowania oraz całkowitą kwotę do zapłaty przez konsumenta, przedstawione za pomocą reprezentatywnego przykładu podającego wszystkie założenia przyjęte do obliczenia tej stopy. W przypadku gdy konsument poinformował kredytodawcę[...] o co najmniej jednym ze składników preferowanego przez siebie kredytu, np. o okresie obowiązywania umowy o kredyt[...] i całkowitej kwocie kredytu, kredytodawca[...] musi uwzględnić te składniki; *[przeniesiono z ust. 3 lit. g)]*
- e)** jeżeli umowa o kredyt[...] **przewiduje** różne sposoby dokonywania wypłat, w odniesieniu do których obowiązują różne opłaty lub stopy oprocentowania kredytu, a kredytodawca stosuje założenie, o którym mowa w załączniku IV część II lit. b) – wskazanie, że inne mechanizmy dokonywania wypłat dotyczące odnośnego rodzaju umowy o kredyt[...] mogą skutkować wyższą rzeczywistą roczną stopą oprocentowania; *[przeniesiono z ust. 3 lit. h)]*

- f)** w stosownych przypadkach, opłaty za prowadzenie jednego lub kilku obowiązkowych rachunków, na których zapisywane są zarówno transakcje płatnicze, jak i wypłaty, opłaty za korzystanie ze środków płatniczych, zarówno dla transakcji płatniczych, jak i dla wypłat, a także wszelkie inne opłaty wynikające z umowy o kredyt[...] oraz warunki, na jakich każda z tych opłat może ulegać zmianie; *[przeniesiono z ust. 3 lit. j)]*
- g)** w stosownych przypadkach, wszelkie koszty notarialne ponoszone przez konsumenta przy zawarciu umowy o kredyt[...]; *[przeniesiono z ust. 3 lit. k)]*
- h)** obowiązek, o ile taki istnieje, zawarcia umowy o świadczenie usług dodatkowych związanych z umową o kredyt[...], w przypadku gdy zawarcie takiej umowy jest niezbędne do uzyskania kredytu lub do uzyskania go na oferowanych warunkach; *[przeniesiono z ust. 3 lit. l)]*
- i)** ostrzeżenie o konsekwencjach braku płatności lub opóźnienia w płatnościach; *[przeniesiono z ust. 3 lit. n)]*
- j)** w stosownych przypadkach, wymagane zabezpieczenia; *[przeniesiono z ust. 3 lit. o)]*
- k)** prawo do przedterminowej spłaty oraz, w stosownych przypadkach, informację na temat prawa kredytodawcy do rekompensaty, a także sposób ustalania tej rekompensaty; *[przeniesiono z ust. 3 lit. q)]*
- l)** prawo konsumenta do natychmiastowego otrzymania bezpłatnej informacji na podstawie art. 19 ust.[...]4 na temat wyników sprawdzenia przeprowadzonego w bazie danych w celu dokonania oceny jego zdolności kredytowej; *[przeniesiono z ust. 3 lit. r)]*

- m)** prawo konsumenta, o którym mowa w ust. 8, do bezpłatnego otrzymania na żądanie egzemplarza projektu umowy o kredyt[...], pod warunkiem że w chwili, gdy konsument zgłasza takie żądanie, kredytodawca jest gotowy przystąpić do zawarcia z konsumentem umowy o kredyt[...]; *[przeniesiono z ust. 3 lit. s)]*
- n)** w stosownych przypadkach, wskazanie, że cena została spersonalizowana na podstawie zautomatyzowanego przetwarzania danych, w tym profilowania; *[przeniesiono z ust. 3 lit. t)]*
- o)** w stosownych przypadkach, czas, przez jaki kredytodawca[...] jest związany informacjami udzielanymi przed zawarciem umowy dostarczonymi zgodnie z niniejszym artykułem; *[przeniesiono z ust. 3 lit. u)]*
- p)** możliwość skorzystania przez konsumenta z pozasądowego mechanizmu reklamacyjnego i odwoławczego oraz sposoby uzyskania dostępu do niego. *[przeniesiono z ust. 3 lit. v)]*

Jeżeli w umowie o kredyt[...] stosuje się odniesienie do wskaźnika referencyjnego w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1011²⁶, kredytodawca lub, w stosownych przypadkach, pośrednik kredytowy[...] podają konsumentowi nazwę tego wskaźnika referencyjnego i jego administratora oraz informują o jego potencjalnych konsekwencjach dla konsumenta w osobnym dokumencie, który może zostać załączony do standardowego europejskiego arkusza informacyjnego dotyczącego kredytu konsumenckiego. *[przeniesiono z ust. 3 akapit ostatni]*

²⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1011 z dnia 8 czerwca 2016 r. w sprawie indeksów stosowanych jako wskaźniki referencyjne w instrumentach finansowych i umowach finansowych lub do pomiaru wyników funduszy inwestycyjnych i zmieniające dyrektywy 2008/48/WE i 2014/17/UE oraz rozporządzenie (UE) nr 596/2014 (Dz.U. L 171 z 29.6.2016, s. 1).

[...]

5. Informacje przedstawione w standardowym europejskim arkuszu informacyjnym dotyczącym kredytu konsumenckiego[...] muszą być wyraźnie czytelne i uwzględniać ograniczenia techniczne nośnika, na którym są przedstawione. Należy przedstawiać je w odpowiedni sposób na poszczególnych kanałach komunikacyjnych.

Wszelkie dodatkowe informacje, które kredytodawca może przekazać konsumentowi, są podawane w osobnym dokumencie, który może zostać załączony do standardowego europejskiego arkusza informacyjnego dotyczącego kredytu konsumenckiego[...].

6. Na zasadzie odstępstwa od ust. 3 w przypadku głosowych komunikatów telefonicznych, o których mowa w art. 3 ust. 3 dyrektywy 2002/65/WE, opis głównych cech usługi finansowej, która ma być dostarczona zgodnie z art. 3 ust. 3 lit. b) tiret drugie tej dyrektywy, zawiera co najmniej elementy określone w ust. 3 lit. c), d), e), [...] i) **oraz ust. 3a lit. c)** niniejszego artykułu, łącznie z rzeczywistą roczną stopą oprocentowania przedstawioną za pomocą reprezentatywnego przykładu, a także całkowitą kwotą do zapłaty przez konsumenta.
7. **Na zasadzie odstępstwa od ust. 1, jeżeli**[...] umowa została zawarta na żądanie konsumenta z zastosowaniem środków porozumiewania się na odległość, które nie pozwalają na przekazanie informacji zgodnie z niniejszym artykułem, kredytodawca i, w stosownych przypadkach, pośrednik kredytowy[...] dostarczają konsumentowi standardowy europejski arkusz informacyjny dotyczący kredytu konsumenckiego bezzwłocznie po zawarciu umowy o kredyt[...].
8. Na żądanie konsumenta kredytodawca i, w stosownych przypadkach, pośrednik kredytowy[...], oprócz standardowego europejskiego arkusza informacyjnego dotyczącego kredytu konsumenckiego[...] bezpłatnie dostarczają konsumentowi egzemplarz projektu umowy o kredyt[...], pod warunkiem że w chwili, gdy konsument zgłasza takie żądanie, kredytodawca jest gotowy przystąpić do zawarcia z konsumentem umowy o kredyt[...].

9. W przypadku umowy o kredyt[...], zgodnie z którą płatności dokonywane przez konsumenta nie są natychmiast odpowiednio zaliczane na poczet spłaty całkowitej kwoty kredytu, ale są wykorzystywane do zgromadzenia kapitału przez okresy i na warunkach określonych w umowie o kredyt[...] lub w umowie dodatkowej, kredytodawca i, w stosownych przypadkach, pośrednik kredytowy[...] uwzględniają w informacjach udzielanych przed zawarciem umowy, o których mowa w ust. 1, jasne i zwięzłe stwierdzenie, że taka umowa o kredyt[...] nie przewiduje gwarancji spłaty całkowitej kwoty kredytu wypłaconej na [...]podstawie umowy o kredyt, chyba że taka gwarancja jest wyraźnie udzielana.
10. Niniejszy artykuł nie ma zastosowania do dostawców towarów lub usług, którzy działają w charakterze pośredników kredytowych w ramach działalności dodatkowej. Pozostaje to bez uszczerbku dla ciążącego na kredytodawcy lub, w stosownych przypadkach, pośredniku kredytowym obowiązku zapewnienia, by konsument otrzymał informacje udzielane przed zawarciem umowy, o których mowa w niniejszym artykule.

Artykuł 11

Informacje udzielane przed zawarciem umowy w odniesieniu do umów o kredyt, o których mowa w art. 2 ust. 5 lub 6

1. W odniesieniu do umów o kredyt, o których mowa w art. 2 ust. 5 lub 6, informacje udzielane przed zawarciem umowy określone w art. 10 ust. 1 przekazuje się na zasadzie odstępstwa od ust. 2 tego artykułu[...] na trwałym nośniku przy użyciu europejskiego arkusza informacyjnego dotyczącego kredytu konsumenckiego określonego w załączniku III. [...]Uznaje się, że kredytodawca spełnił wymogi informacyjne określone w niniejszym ustępie, a także w art. 3 ust. 1 i 2 dyrektywy 2002/65/WE, jeżeli przekazał konsumentowi europejski arkusz informacyjny dotyczący kredytu konsumenckiego.

2. W odniesieniu do umów o kredyt, o których mowa w art. 2 ust. 5 lub 6, informacje udzielane przed zawarciem umowy określone w art. 10 ust. 1 zawierają, na zasadzie odstępstwa od ust. 3 tego artykułu, wszystkie następujące elementy, **przedstawione w widoczny sposób na pierwszej stronie**:

[lit. a) przeniesiona do nowego ust. 2a lit. a)]

[lit. b) przeniesiona do ust. 2 lit. ka)]

- c) całkowitą kwotę kredytu;
- d) okres obowiązywania umowy o kredyt;

[lit. e) przeniesiona do nowego ust. 2a lit. b)]

- f) rzeczywistą roczną stopę oprocentowania **oraz całkowitą kwotę do zapłaty przez konsumenta**; *[tekst przeniesiono również do nowego ust. 2a lit. c)]*

fa) w przypadku kredytu w formie odroczonej płatności za określone towary lub usługi oraz w przypadku umów o kredyt wiązany – określone towary lub określone usługi i ich cenę gotówkową; *[ten sam tekst jak w art. 10 ust. 3 lit. e)]*

- g) kwotę, liczbę i częstotliwość płatności, jakich ma dokonać konsument, oraz, w stosownych przypadkach, kolejność, w jakiej płatności będą zaliczane na poczet spłaty różnych należnych sald, dla których stosuje się różne stopy oprocentowania kredytu;

[lit. h)–j) przeniesione do nowego ust. 2a lit. d)–g)]

- k) **koszty w przypadku opóźnień w płatnościach, tj.** stopę oprocentowania mającą zastosowanie do opóźnionych płatności oraz ustalenia dotyczące jej korekt, a także, w stosownych przypadkach, wszelkie opłaty z tytułu zaległości w spłacie;

ka) dane identyfikacyjne, adres, numer telefonu i adres e-mail kredytodawcy, a także, w stosownych przypadkach, dane identyfikacyjne, adres, numer telefonu i adres e-mail zaangażowanego [...]pośrednika kredytowego; *[przeniesiono z ust. 2 lit. b)]*

[lit. l)–o) przeniesione do nowego ust. 2a lit. g)–j)]

2a. W odniesieniu do umów o kredyt, o których mowa w art. 2 ust. 5 lub 6, informacje udzielane przed zawarciem umowy określone w art. 10 ust. 1 zawierają, na zasadzie odstępstwa od art. 10 ust. 3a, wszystkie następujące elementy, przedstawione począwszy od drugiej strony standardowego europejskiego arkusza informacyjnego dotyczącego kredytu konsumenckiego:

- a)** rodzaj kredytu; *[przeniesiono z ust. 2 lit. a)]*
- b)** stopę oprocentowania kredytu **lub wszystkie stopy oprocentowania kredytu, jeżeli w różnych okolicznościach stosuje się różne stopy oprocentowania kredytu,** warunki stosowania tej stopy **oprocentowania**, wszelkie indeksy lub stopy referencyjne mające zastosowanie do pierwotnej stopy oprocentowania kredytu, opłaty mające zastosowanie od chwili zawarcia umowy o kredyt oraz, w stosownych przypadkach, warunki, na jakich opłaty te mogą ulec zmianie; *[przeniesiono z ust. 2 lit. e), ze zmianami]*
- c)** rzeczywistą roczną stopę oprocentowania przedstawioną za pomocą reprezentatywnych przykładów zawierających wszystkie założenia przyjęte do obliczenia tej stopy; *[przeniesiono z ust. 2 lit. f)]*
- d)** warunki i procedurę rozwiązywania umowy o kredyt; *[przeniesiono z ust. 2 lit. h)]*
- e)** prawo do przedterminowej spłaty oraz, w stosownych przypadkach, informację na temat prawa kredytodawcy do rekompensaty, a także sposób ustalania tej rekompensaty; *[przeniesiono z ust. 2 lit. i)]*

- f)** w stosownych przypadkach wskazanie, że od konsumenta będzie można żądać w dowolnym momencie spłaty pełnej kwoty kredytu; *[przeniesiono z ust. 2 lit. j)]*
- g)** prawo konsumenta do natychmiastowego otrzymania bezpłatnej informacji na podstawie art. 19 ust. [...] **4** na temat wyników sprawdzenia przeprowadzonego w bazie danych w celu dokonania oceny jego zdolności kredytowej; *[przeniesiono z ust. 2 lit. l)]*
- h)** w stosownych przypadkach, wskazanie, że cena została spersonalizowana na podstawie zautomatyzowanego przetwarzania danych, w tym profilowania; *[przeniesiono z ust. 2 lit. m)]*
- i)** w stosownych przypadkach, czas, przez jaki kredytodawca jest związany informacjami udzielanymi przed zawarciem umowy o kredyt dostarczonymi zgodnie z niniejszym artykułem; *[przeniesiono z ust. 2 lit. n)]*
- j)** możliwość skorzystania przez konsumenta z pozasądowego mechanizmu reklamacyjnego i odwoławczego oraz sposoby uzyskania dostępu do niego. *[przeniesiono z ust. 2 lit. o)]*

3. [...]

4. Informacje przedstawione w europejskim arkuszu informacyjnym dotyczącym kredytu konsumenckiego[...] muszą być wyraźnie czytelne i uwzględniać ograniczenia techniczne nośnika, na którym są przedstawione. Należy przedstawiać je w odpowiedni sposób na poszczególnych kanałach komunikacyjnych.

5. Na zasadzie odstępstwa od ust. 2, w przypadku głosowych komunikatów telefonicznych, o których mowa w art. 3 ust. 3 dyrektywy 2002/65/WE, opis głównych cech usługi finansowej, która ma być dostarczona zgodnie z art. 3 ust. 3 lit. b) tiret drugie tej dyrektywy, zawiera co najmniej elementy określone w ust. 2 lit. c), **d)**, [...] f) oraz [...] **ust. 2a lit. b) i g)** niniejszego artykułu.

6. Na żądanie konsumenta kredytodawca i, w stosownych przypadkach, pośrednik kredytowy, oprócz europejskiego arkusza informacyjnego dotyczącego kredytu konsumentowi bezpłatnie dostarczają konsumentowi egzemplarz projektu umowy o kredyt, pod warunkiem że w chwili, gdy konsument zgłasza takie żądanie, kredytodawca jest gotowy przystąpić do zawarcia z konsumentem umowy o kredyt.
7. **Na zasadzie odstępstwa od ust. 1, jeżeli** [...]umowa została zawarta na żądanie konsumenta z zastosowaniem środków porozumiewania się na odległość, które nie pozwalają na przekazanie informacji zgodnie z niniejszym artykułem, kredytodawca dostarcza konsumentowi europejski arkusz informacyjny dotyczący kredytu konsumentowi [...] bezzwłocznie po zawarciu umowy o kredyt.
8. Niniejszy artykuł nie ma zastosowania do dostawców towarów lub usług, którzy działają w charakterze pośredników kredytowych w ramach działalności dodatkowej. Pozostaje to bez uszczerbku dla ciążącego na kredytodawcy lub, w stosownych przypadkach, pośredniku kredytowym obowiązku zapewnienia, by konsument otrzymał informacje udzielane przed zawarciem umowy, o których mowa w niniejszym artykule.

Artykuł 12

Odpowiednie wyjaśnienia

1. Państwa członkowskie zapewniają, by kredytodawcy i, w stosownych przypadkach, pośrednicy kredytowi[...] mieli obowiązek udzielenia konsumentowi odpowiednich wyjaśnień dotyczących proponowanych umów o kredyt[...] oraz wszelkich usług dodatkowych, aby umożliwić konsumentowi ocenę, czy proponowane umowy o kredyt[...] oraz usługi dodatkowe są dostosowane do jego potrzeb i sytuacji finansowej. Wyjaśnienia te zawierają następujące elementy:
 - a) informacje, o których mowa w art. 10, 11 i 38;
 - b) główne cechy proponowanej umowy o kredyt[...] lub proponowanych usług dodatkowych;
 - c) konkretne skutki dla konsumenta, jakie proponowana umowa o kredyt[...] lub proponowane usługi dodatkowe mogą za sobą pociągać, w tym konsekwencje zaległości w spłacie lub opóźnienia w płatnościach konsumenta;
 - d) w przypadku gdy usługi dodatkowe są łączone z umową o kredyt[...], wskazanie, czy każdy element takiego pakietu może zostać rozwiązany oddzielnie, i skutków, jakie wiążą się z takim rozwiązaniem dla konsumenta.
2. Państwa członkowskie mogą dostosować wymóg, o którym mowa w ust. 1, w odniesieniu do sposobu udzielania wyjaśnień oraz zakresu, w jakim mają być one udzielane, do następujących aspektów:
 - a) okoliczności, w jakich kredyt jest oferowany;
 - b) osoby, której kredyt jest oferowany;
 - c) [...] **rodzaju** oferowanego kredytu.

Artykuł 13

Oferty spersonalizowane na podstawie zautomatyzowanego przetwarzania danych

Bez uszczerbku dla rozporządzenia 2016/679 państwa członkowskie wymagają, aby kredytodawcy[...] i pośrednicy kredytowi [...] informowali konsumentów, jeżeli przedstawiana jest im oferta spersonalizowana na podstawie profilowania lub innych rodzajów zautomatyzowanego przetwarzania danych osobowych.

ROZDZIAŁ III

SPRZEDAŻ WIĄZANA I SPRZEDAŻ ŁĄCZONA, DOMNIEMANA ZGODA [...], USŁUGI DORADCZE I NIEZAMÓWIONE UDZIELANIE KREDYTÓW [...]

Artykuł 14

Sprzedaż wiązana i sprzedaż łączona

1. Państwa członkowskie [...] dopuszczają praktyki sprzedaży łączonej, lecz zakazują sprzedaży wiązanej.
2. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1 i bez uszczerbku dla stosowania prawa konkurencji, państwa członkowskie mogą zezwolić kredytodawcom [...] na wymaganie od konsumenta otwarcia lub prowadzenia rachunku płatniczego lub oszczędnościowego, jeżeli wyłącznym przeznaczeniem takiego rachunku jest jeden z poniższych celów:
 - a) gromadzenie kapitału na spłatę **lub uzyskanie** kredytu;
 - b) obsługa kredytu;
 - c) łączenie zasobów w celu uzyskania kredytu;
 - d) zapewnienie kredytodawcy dodatkowego zabezpieczenia w przypadku zaległości w spłacie.

3. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1 i bez uszczerbku dla stosowania prawa konkurencji państwa członkowskie mogą zezwolić na sprzedaż wiązaną, gdy kredytodawca[...] może wykazać właściwym organom, że oferowane wiązane produkty lub kategorie produktów – na wzajemnie podobnych warunkach – przynoszą konsumentom wyraźne korzyści, z należyty uwzględnieniem dostępności i cen odnośnych produktów oferowanych na rynku.
4. Państwa członkowskie mogą zezwolić kredytodawcom[...], by wymagali od konsumentów posiadania stosownej polisy ubezpieczeniowej dotyczącej umowy o kredyt[...], biorąc pod uwagę względy proporcjonalności. W takich przypadkach państwa członkowskie zapewniają, by kredytodawca[...] był zobowiązany do akceptowania polisy ubezpieczeniowej wystawionej przez ubezpieczyciela innego niż jego preferowany ubezpieczyciel, w przypadku gdy taka polisa ubezpieczeniowa charakteryzuje się poziomem gwarancji równoważnym z poziomem zaproponowanym przez kredytodawcę[...], nie zmieniając przy tym warunków kredytu oferowanego konsumentowi.

4a. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1 państwa członkowskie nie zakazują wiązania kredytu w rachunku bieżącym z rachunkiem bieżącym konsumenta.

Artykuł 15

Domniemana zgoda na zawarcie dowolnej umowy o kredyt konsumencki lub zakup usług dodatkowych

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby kredytodawcy[...] i pośrednicy kredytowi[...] nie domniemywali, że konsument wyraził zgodę na **zawarcie dowolnej umowy o kredyt konsumencki lub** zakup usług dodatkowych przedstawionych za pomocą opcji domyślnych. Opcje domyślne obejmują domyślnie zaznaczone pola.

2. Zgoda konsumenta na **zawarcie dowolnej umowy o kredyt konsumencki lub** zakup usług dodatkowych przedstawionych za pomocą pól musi zostać wyrażona poprzez wyraźne działanie potwierdzające, stanowiące dobrowolne, konkretne, świadome i jednoznaczne wyrażenie przez konsumenta jego akceptacji dla treści pól i ich znaczenia.

Artykuł 16

Usługi doradcze

1. Państwa członkowskie zapewniają, by kredytodawca i, w stosownych przypadkach, pośrednik kredytowy[...] wyraźnie informowali konsumenta, w kontekście danej transakcji, czy konsumentowi są lub mogą być świadczone usługi doradcze.
2. Państwa członkowskie wprowadzają wymóg, aby przed świadczeniem usług doradczych lub zawarciem umowy o świadczenie takich usług kredytodawca i, w stosownych przypadkach, pośrednik kredytowy[...] udzielili konsumentowi następujących informacji[...] na [...]trwałym nośniku:
 - a) wskazanie, czy rekomendacja będzie oparta wyłącznie na gamie ich własnych produktów, czy na szerszej gamie produktów z całego rynku zgodnie z ust. 3 lit. c);
 - b) w stosownych przypadkach, wskazanie opłaty ponoszonej przez konsumenta za korzystanie z usług doradczych lub, gdy kwoty takiej opłaty nie można ustalić w momencie przekazywania tej informacji, metody jej wyliczenia.

Informacje, o których mowa w akapicie pierwszym lit. a) i b), mogą być dostarczone konsumentowi w postaci dodatkowych informacji udzielanych przed zawarciem umowy zgodnie z art. 10 ust. 5 akapit drugi.

3. Jeżeli usługi doradcze są świadczone na rzecz konsumentów, państwa członkowskie wymagają, by kredytodawcy i, w stosownych przypadkach, pośrednicy kredytowi[...]:
- a) uzyskali [...] niezbędne informacje dotyczące sytuacji finansowej konsumenta, jego preferencji i celów związanych z umową o kredyt [...], tak aby kredytodawca[...] **lub** pośrednik kredytowy[...] mogli zarekomendować umowy o kredyt[...] odpowiednie dla konsumenta;
 - b) ocenili sytuację finansową i potrzeby konsumenta na podstawie informacji określonych w lit. a), które muszą być aktualne w momencie przeprowadzania oceny, z uwzględnieniem racjonalnych założeń dotyczących ryzyk dla sytuacji finansowej konsumenta w okresie obowiązywania rekomendowanej umowy lub umów o kredyt [...];
 - c) brali pod uwagę wystarczającą liczbę umów o kredyt[...] z[...] asortymentu produktów i na tej podstawie zarekomendowali z tego asortymentu produktów taką umowę o kredyt lub takie umowy o kredyt [...], jakie odpowiadają potrzebom oraz sytuacji finansowej i osobistej konsumenta;
 - d) działali w najlepszym interesie konsumenta[...] **poprzez:**
 - (i) zdobycie informacji o potrzebach konsumenta i jego sytuacji; oraz**
 - (ii) zarekomendowanie odpowiednich umów o kredyt zgodnie z lit. a), b) i c);**
 - e) przekazywali konsumentowi swoją rekomendację[...] na [...] trwałym nośniku.

4. Państwa członkowskie mogą zakazać stosowania terminów „doradztwo” i „doradca” lub podobnych terminów, w przypadkach gdy usługi doradcze są oferowane i świadczone konsumentom przez kredytodawców lub, w stosownych przypadkach, pośredników kredytowych[...].

Jeżeli państwa członkowskie nie zakazują stosowania terminów „doradztwo” i „doradca” lub terminów podobnych, nakładają następujące wymogi dotyczące stosowania terminów „niezależne doradztwo” lub „niezależny doradca” przez kredytodawców[...] **lub** pośredników kredytowych[...] świadczących usługi doradcze:

- a) kredytodawcy i, w stosownych przypadkach, pośrednicy kredytowi [...] biorą pod uwagę wystarczająco dużą liczbę umów o kredyt[...] dostępnych na rynku;
- b) pośrednicy kredytowi nie otrzymują wynagrodzenia za usługi doradcze od jednego kredytodawcy lub większej ich liczby.

Akapit drugi lit. b) stosuje się wyłącznie wówczas, gdy liczba branych pod uwagę kredytodawców jest mniejsza niż większość na rynku.

Państwa członkowskie mogą nałożyć surowsze wymogi dotyczące stosowania przez kredytodawców i, w stosownych przypadkach, pośredników kredytowych[...] terminów „niezależne doradztwo” lub „niezależny doradca”.

5. Państwa członkowskie wymagają, by kredytodawcy i, w stosownych przypadkach, pośrednicy kredytowi[...] ostrzegali konsumenta w przypadku gdy – zważywszy na sytuację finansową konsumenta – umowa o kredyt[...] może spowodować szczególne ryzyko dla tego konsumenta.

6. Państwa członkowskie zapewniają, by usługi doradcze mogły być świadczone wyłącznie przez kredytodawców i, w stosownych przypadkach, pośredników kredytowych[...].

Na zasadzie odstępstwa od akapitu pierwszego państwa członkowskie mogą zezwolić osobom innym niż osoby, o których mowa w akapicie pierwszym, na świadczenie usług doradczych, jeżeli spełniony jest jeden z poniższych warunków:

- a) usługi doradcze są świadczone w sposób uboczny w ramach działalności zawodowej, regulowanej przepisami ustawowymi lub wykonawczymi lub kodeksem etycznym, które nie wykluczają świadczenia takich usług;
- b) usługi doradcze są świadczone w kontekście zarządzania istniejącym zadłużeniem przez zarządców, a ta działalność zarządcza jest regulowana przepisami ustawowymi lub wykonawczymi;
- c) usługi doradcze są świadczone w kontekście zarządzania istniejącym zadłużeniem przez publicznych lub dobrowolnych dostawców usług doradczych w zakresie zadłużenia, którzy nie działają na zasadzie komercyjnej;
- d) usługi doradcze są świadczone przez osoby upoważnione i nadzorowane przez właściwe organy.

Artykuł 17

Zakaz niezamówionego udzielania kredytów[...]

Państwa członkowskie zakazują wszelkiego[...] **udzielania** kredytów konsumentom[...] bez [...]ich wcześniejszego wniosku i wyraźnej zgody.

ROZDZIAŁ IV
OCENA ZDOLNOŚCI KREDYTOWEJ I DOSTĘP DO BAZ DANYCH

Artykuł 18

Obowiązek przeprowadzenia oceny zdolności kredytowej konsumenta

1. Państwa członkowskie wymagają, aby przed zawarciem umowy[...] kredytodawca[...] dokonywał szczegółowej oceny zdolności kredytowej konsumenta. Oceny tej dokonuje się w interesie konsumenta, aby zapobiec praktykom nieodpowiedzialnego udzielania kredytów i nadmiernemu zadłużeniu, i uwzględnia się w niej w odpowiedni sposób czynniki istotne dla zweryfikowania szans konsumenta na wypełnienie zobowiązań na podstawie umowy o kredyt[...].
2. Ocenę zdolności kredytowej przeprowadza się na podstawie stosownych i dokładnych informacji o dochodach i wydatkach konsumenta oraz o innych warunkach finansowych i ekonomicznych, które to informacje są konieczne i proporcjonalne **do charakteru i ryzyk kredytu konsumenckiego. Informacje te mogą obejmować**[...] dowody potwierdzające dochody lub dowody istnienia innych źródeł spłaty, informacje o aktywach i zobowiązaniach finansowych lub informacje o innych zobowiązaniach finansowych. Informacje uzyskuje się z odpowiednich źródeł wewnętrznych lub zewnętrznych, [...] **w stosownych przypadkach od** konsumenta, a w razie potrzeby poprzez sprawdzenie w bazie danych, o której mowa w art. 19.

Informacje otrzymane zgodnie z niniejszym ustępem są odpowiednio weryfikowane, w razie potrzeby poprzez odniesienie się do dokumentacji, która podlega niezależnej weryfikacji.
3. Państwa członkowskie wymagają, aby kredytodawca[...] ustanowił procedury oceny, o której mowa w ust. 1, oraz dokumentował i kontynuował stosowanie takich procedur.

Państwa członkowskie wymagają także, aby kredytodawca[...] dokumentował i przechowywał informacje, o których mowa w ust. 2.

4. Państwa członkowskie zapewniają, aby kredytodawca[...] udostępniał konsumentowi kredyt wyłącznie wtedy, gdy z oceny zdolności kredytowej wynika, że wypełnienie zobowiązań wynikających z umowy o kredyt[...] w sposób wymagany w tej umowie jest prawdopodobne, **z uwzględnieniem stosownych czynników, o których mowa w ust. 1.**

- [...]5. Państwa członkowskie zapewniają, aby w przypadku zawierania umowy o kredyt[...] z konsumentem kredytodawca[...] nie unieważniał następnie ani nie zmieniał umowy o kredyt[...] ze szkodą dla konsumenta na podstawie faktu, że ocena zdolności kredytowej nie została przeprowadzona prawidłowo. Niniejszy ustęp nie ma zastosowania, gdy wykazano, że konsument celowo zataił informacje lub sfałszował informacje, o których mowa w ust. 2, przekazane kredytodawcy[...].

6. W przypadku gdy ocena zdolności kredytowej obejmuje wykorzystanie profilowania lub innego zautomatyzowanego przetwarzania danych osobowych, państwa członkowskie zapewniają, aby konsument miał prawo:

- a) zażądać od kredytodawcy[...] interwencji człowieka i ją uzyskać w celu poddania decyzji przeglądowi;

- b) zażądać od kredytodawcy[...] jasnego i **zrozumiałego** wyjaśnienia oceny zdolności kredytowej, w tym logiki stosowania zautomatyzowanego przetwarzania danych osobowych i ryzyk z nim związanych, a także jego znaczenia i wpływu na decyzję, oraz uzyskać takie wyjaśnienie;
 - c) wyrazić własne stanowisko [...] w **sprawie** oceny zdolności kredytowej oraz decyzji.
7. Państwa członkowskie zapewniają, aby w przypadku odrzucenia wniosku o kredyt kredytodawca[...] miał obowiązek bezzwłocznego poinformowania konsumenta o odrzuceniu wniosku i, w stosownych przypadkach, o tym, że ocena zdolności kredytowej jest oparta na zautomatyzowanym przetwarzaniu danych.
8. W przypadku uzgodnienia przez strony zmiany całkowitej kwoty kredytu po zawarciu umowy o kredyt[...] państwa członkowskie zapewniają, aby na kredytodawcy[...] spoczywał obowiązek ponownego dokonania oceny zdolności kredytowej konsumenta na podstawie zaktualizowanych informacji zanim zostanie przyznane jakiegokolwiek znaczące zwiększenie całkowitej kwoty kredytu.
9. Państwa członkowskie **moga wymagać** [...], by kredytodawcy[...] dokonywali oceny zdolności kredytowej konsumentów na podstawie sprawdzenia informacji w odnośnej bazie danych[...].

Artykuł 19

Bazy danych

1. [...]W przypadku udzielania kredytu transgranicznego każde państwo członkowskie zapewnia kredytodawcom[...] z innych państw członkowskich dostęp do baz danych wykorzystywanych w tym państwie członkowskim do oceny zdolności kredytowej konsumentów. Warunki dostępu do takich baz danych są niedyskryminujące.

2. Ustęp 1 ma zastosowanie zarówno do publicznych, jak i prywatnych baz danych.
3. Bazy danych, o których mowa w ust. 1, muszą zawierać co najmniej informacje o **stosownych** zaległych płatnościach konsumentów.
4. Jeżeli wniosek o kredyt zostaje odrzucony na podstawie sprawdzenia informacji w bazie danych, o której mowa w ust. 1, państwa członkowskie wymagają od kredytodawcy [...] **bezzwłocznego** i bezpłatnego poinformowania konsumenta o wynikach takiego sprawdzenia oraz podania mu informacji dotyczących bazy danych, za pomocą której dokonano sprawdzenia.

ROZDZIAŁ V

FORMA I TREŚĆ UMÓW O KREDYT

Artykuł 20

Forma umowy o kredyt[...]

1. Państwa członkowskie wymagają, aby umowy o kredyt[...] sporządzano[...] na trwałym nośniku, a wszystkie umawiające się strony otrzymały egzemplarz umowy o kredyt[...].
2. Państwa członkowskie mogą wprowadzić lub utrzymać przepisy krajowe dotyczące ważności zawarcia umów o kredyt[...], które są zgodne z prawem Unii.

Artykuł 21

Informacje, które należy uwzględnić w umowie o kredyt[...]

1. Państwa członkowskie wymagają, aby w umowie o kredyt[...] w jasny i zwięzły sposób sprecyzowano wszystkie następujące elementy:
 - a) rodzaj kredytu;
 - b) dane identyfikacyjne, adresy, numery telefonów i adresy e-mail umawiających się stron, a także, w stosownych przypadkach, dane identyfikacyjne i adres zaangażowanego pośrednika kredytowego [...];
 - c) całkowitą kwotę kredytu oraz warunki dokonywania wypłat;
 - d) okres obowiązywania umowy o kredyt[...];
 - e) w przypadku kredytu w formie odroczonej płatności za określone towary lub usługi oraz w przypadku umów o kredyt wiązany – określone towary lub określone usługi i ich cenę gotówkową;
 - f) stopę oprocentowania kredytu lub wszystkie stopy oprocentowania kredytu, jeżeli w różnych okolicznościach stosuje się różne stopy oprocentowania kredytu, warunki stosowania każdej stopy oprocentowania kredytu oraz, jeśli są dostępne, wszelkie indeksy lub stopy referencyjne mające zastosowanie do każdej pierwotnej stopy oprocentowania kredytu, a także okresy, warunki i procedury zmian stopy oprocentowania kredytu;
 - g) rzeczywistą roczną stopę oprocentowania i całkowitą kwotę do zapłaty przez konsumenta, obliczone w chwili zawierania umowy o kredyt[...], a także wskazanie wszystkich założeń przyjętych w tym obliczeniu;

- h) kwotę, liczbę i częstotliwość płatności, jakich ma dokonać konsument, oraz, w stosownych przypadkach, kolejność, w jakiej płatności będą zaliczane na poczet spłaty różnych należnych sald, dla których stosuje się różne stopy oprocentowania kredytu;
- i) w przypadku gdy ma miejsce spłata kapitału w ramach umowy o kredyt[...] na czas określony, prawo konsumenta do otrzymywania, na żądanie i bez opłat, w dowolnym momencie przez cały okres obowiązywania umowy o kredyt[...], zestawienia w formie tabeli spłat;
- j) w przypadku gdy opłaty i odsetki mają być płacone bez spłaty kapitału, zestawienie wskazujące okresy i warunki płatności odsetek i ewentualnych towarzyszących im stałych i jednorazowych opłat;
- k) w stosownych przypadkach, opłaty za prowadzenie jednego lub kilku obowiązkowych rachunków, na których zapisywane są zarówno transakcje płatnicze, jak i wypłaty, opłaty za korzystanie ze środków płatniczych, zarówno dla transakcji płatniczych, jak i dla wypłat, wszelkie inne opłaty wynikające z umowy o kredyt[...] oraz warunki, na jakich opłaty te mogą ulegać zmianie;
- l) stopę oprocentowania mającą zastosowanie w przypadku opóźnień w płatnościach obowiązującą w chwili zawarcia umowy o kredyt [...] oraz ustalenia dotyczące jej korekt, a także, w stosownych przypadkach, opłaty z tytułu zaległości w spłacie;
- m) ostrzeżenie o konsekwencjach braku płatności lub opóźnienia w płatnościach;
- n) w stosownych przypadkach, wzmiankę o konieczności poniesienia kosztów notarialnych;

- o) w stosownych przypadkach, wymagane zabezpieczenia i ubezpieczenia;
- p) istnienie lub brak prawa do odstąpienia od umowy, okres, w którym można z niego skorzystać, oraz inne warunki korzystania z niego, w tym informacje o określonym w art. 26 ust. 3 lit. b) obowiązku spłaty przez konsumenta wypłaconego kapitału oraz odsetek, a także kwotę odsetek należnych w stosunku dziennym;
- q) **w stosownych przypadkach**, informacje na temat praw określonych w art. 27, a także warunki korzystania z tych praw;
- r) prawo do przedterminowej spłaty, o której mowa w art. 29, oraz procedurę przedterminowej spłaty, a także, w stosownych przypadkach, informacje dotyczące prawa kredytodawcy do otrzymania rekompensaty i sposobu jej ustalania;
- s) procedurę mającą zastosowanie przy korzystaniu z prawa do rozwiązania umowy o kredyt[...];
- t) możliwość skorzystania przez konsumenta z pozasądowego mechanizmu reklamacyjnego i odwoławczego oraz sposoby dostępu do niego;
- u) w stosownych przypadkach, inne warunki umowne;
- v) [...]nazwę i adres właściwego organu nadzoru:

Informacje, o których mowa w akapicie pierwszym, muszą być wyraźnie czytelne i dostosowane do ograniczeń technicznych nośnika, na którym są przedstawione. Należy przedstawiać je w odpowiedni sposób na poszczególnych kanałach komunikacyjnych.

2. W przypadku gdy zastosowanie ma ust. 1 lit. i), kredytodawca[...] udostępnia konsumentowi bezpłatnie i w dowolnym momencie w okresie obowiązywania umowy o kredyt[...] zestawienie w formie tabeli spłat.

W tabeli spłat, o której mowa w akapicie pierwszym, wskazuje się należne płatności oraz okresy i warunki dotyczące zapłaty takich kwot.

Tabela spłat zawiera także – w odniesieniu do każdej ze spłat – wyszczególnienie spłaty kapitału, odsetek obliczonych na podstawie stopy oprocentowania kredytu oraz, w stosownych przypadkach, wszelkich dodatkowych kosztów.

W przypadku gdy stopa oprocentowania kredytu nie jest stała lub gdy koszty dodatkowe mogą ulegać zmianie na podstawie umowy o kredyt[...], tabela spłat w jasny i zwięzły sposób wskazuje, że dane zawarte w tej tabeli zachowują ważność wyłącznie do następnej zmiany tej stopy oprocentowania kredytu lub tych kosztów, zgodnie z umową o kredyt[...].

3. W przypadku umowy o kredyt[...], zgodnie z którą płatności dokonywane przez konsumenta nie są natychmiast odpowiednio zaliczane na poczet spłaty całkowitej kwoty kredytu, ale są wykorzystywane do zgromadzenia kapitału przez okresy i na warunkach określonych w umowie o kredyt[...] lub w umowie dodatkowej, umowa o kredyt[...] zawiera – oprócz informacji, o których mowa w ust. 1, jasne i zwięzłe stwierdzenie, że takie umowy o kredyt[...] nie przewidują gwarancji spłaty całkowitej kwoty kredytu wypłaconej na [...] podstawie umowy o kredyt, chyba że taka gwarancja jest wyraźnie udzielana.

ROZDZIAŁ VI

ZMIANY W UMOWIE O KREDYT I ZMIANY STOPY OPROCENTOWANIA KREDYTU

Artykuł 22

Informacje dotyczące zmiany w umowie o kredyt[...]

Bez uszczerbku dla innych obowiązków przewidzianych w niniejszej dyrektywie państwa członkowskie zapewniają, aby przed zmianą warunków umowy o kredyt[...] kredytodawca[...] **udzielał** konsumentowi **na trwałym nośniku** następujących informacji:

- a) jasnego opisu proponowanych zmian, a w stosownych przypadkach, potrzeby uzyskania zgody konsumenta lub **wyjaśnienia** zmian wynikających z przepisów prawa;
- b) harmonogramu wprowadzenia tych zmian;
- c) dostępnych możliwości złożenia skargi przez konsumenta w zakresie tych zmian;
- d) terminu przysługującego na złożenie takiej skargi;
- e) nazwy i adresu właściwego organu, do którego można złożyć taką skargę.

Artykuł 23

Zmiany stopy oprocentowania kredytu

1. **W przypadku gdy kredytodawcom wolno zmieniać stopy oprocentowania kredytu w obowiązujących umowach o kredyt,** państwa członkowskie wymagają, aby kredytodawca[...] **informował** konsumenta[...] na [...]trwałym nośniku o każdej zmianie stopy oprocentowania kredytu, zanim zmiana ta wejdzie w życie.

Informacja, o której mowa w akapicie pierwszym, obejmuje kwotę płatności obowiązującą po wejściu w życie nowej stopy oprocentowania kredytu oraz, w przypadku gdy zmienia się liczba lub częstotliwość płatności, szczegółowe informacje na ten temat.

2. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1 informacje, o których mowa w tym ustępie, można przekazywać konsumentowi okresowo, jeżeli spełniono wszystkie poniższe warunki:
 - a) strony uzgodniły takie okresowe przekazywanie informacji w umowie o kredyt[...];
 - b) zmiana stopy oprocentowania kredytu wynika ze zmiany stopy referencyjnej;
 - c) nowa stopa referencyjna zostaje podana do informacji publicznej za pośrednictwem odpowiednich środków;
 - d) informacja na temat nowej stopy referencyjnej jest także dostępna w lokalach kredytodawcy[...].

ROZDZIAŁ VII

KREDYTY W RACHUNKU BIEŻĄCYM I PRZEKROCZENIE

Artykuł 24

Kredyty w rachunku bieżącym

1. Jeżeli kredytu udzielono w formie kredytu w rachunku bieżącym, państwa członkowskie wymagają, aby w okresie obowiązywania umowy o kredyt kredytodawca regularnie informował konsumenta w drodze wyciągu z rachunku,[...] na [...]trwałym nośniku, podając następujące dane:
 - a) dokładnie wskazany okres objęty wyciągiem;
 - b) kwoty i daty dokonanych wypłat;

- c) saldo z poprzedniego wyciągu oraz jego datę;
- d) nowe saldo;
- e) daty i kwoty płatności dokonanych przez konsumenta;
- f) zastosowaną stopę oprocentowania kredytu;
- g) wszelkie nałożone opłaty;
- h) w stosownych przypadkach, minimalną kwotę wymaganej spłaty przez konsumenta.

2. Jeżeli udzielono kredytu w formie kredytu w rachunku bieżącym, państwa członkowskie wymagają, aby kredytodawca informował konsumenta, [...]na [...]trwałym nośniku, o wzroście stopy oprocentowania kredytu lub wszelkich należnych opłat, zanim zmiana ta wejdzie w życie.

Na zasadzie odstępstwa od akapitu pierwszego informacji, o których mowa w tym akapicie, można przekazywać okresowo w sposób określony w ust. 1, jeżeli spełniono poniższe warunki:

- a) strony uzgodniły takie okresowe przekazywanie informacji w umowie o kredyt;
- b) zmiana stopy oprocentowania kredytu wynika ze zmiany stopy referencyjnej;
- c) nowa stopa referencyjna zostaje podana do informacji publicznej za pośrednictwem odpowiednich środków;
- d) informacja na temat nowej stopy referencyjnej jest także dostępna w lokalach kredytodawcy.

Artykuł 25
Przekroczenie

1. W przypadku umowy otwarcia rachunku bieżącego, w sytuacji gdy istnieje możliwość, by konsumentowi zezwolono na dokonywanie przekroczenia, państwa członkowskie wymagają, aby kredytodawca uwzględniał takie informacje w tej umowie dodatkowo oprócz informacji, o których mowa w art. 11 ust. 2 **a** lit. [...] **b**). Kredytodawca w każdym przypadku regularnie przekazuje konsumentowi te informacje[...] na [...]trwałym nośniku.
2. W przypadku znacznego przekroczenia trwającego dłużej niż jeden miesiąc, państwa członkowskie wymagają, aby kredytodawca niezwłocznie informował konsumenta, [...]na [...]trwałym nośniku, o wszystkich poniższych elementach:
 - a) przekroczeniu;
 - b) kwocie przekroczenia;
 - c) stopie oprocentowania kredytu;
 - d) wszelkich mających zastosowanie karach, opłatach lub odsetkach z tytułu zaległych płatności;

da) dacie spłaty.

Ponadto w przypadku regularnego przekraczania kredytodawca oferuje konsumentowi usługi doradcze, jeżeli są dostępne, lub przekierowuje konsumenta do podmiotów świadczących usługi doradcze w zakresie zadłużenia.

3. Niniejszy artykuł nie narusza przepisów prawa krajowego, które wymagają, by kredytodawca zaoferował inny rodzaj produktu kredytowego w przypadku gdy czas trwania przekroczenia jest znaczny.

ROZDZIAŁ VIII
ODSTĄPIENIE, ROZWIĄZANIE I PRZEDTERMINOWA SPŁATA

Artykuł 26

Prawo do odstąpienia od umowy

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby konsument mógł odstąpić od umowy o kredyt[...] bez podawania przyczyny w terminie 14 dni kalendarzowych.

Okres na odstąpienie od umowy, o którym mowa w akapicie pierwszym, rozpoczyna się:

- a) w dniu zawarcia umowy o kredyt[...]; albo
- b) w dniu, w którym konsument otrzymuje warunki umowne oraz informacje zgodnie z art. 20 i 21, jeżeli dzień ten przypada po dniu, o którym mowa w lit. a) niniejszego akapitu.

Termin, o którym mowa w akapicie pierwszym, uznaje się za dotrzymany, jeżeli konsument wyśle do kredytodawcy[...] zawiadomienie, o którym mowa w ust. 3 lit. a), przed upływem tego terminu.

- 1a. Jeżeli konsument nie otrzymał warunków umownych i informacji zgodnie z art. 20 i 21, okres na odstąpienie od umowy upływa w każdym przypadku 12 miesięcy i 14 dni po zawarciu umowy o kredyt. Nie ma to zastosowania, jeżeli konsument nie został w ogóle poinformowany o przysługującym mu prawie do odstąpienia od umowy zgodnie z art. 21 ust. 1 lit. p).**

2. Jeżeli – w przypadku umowy o kredyt wiązany – przepisy krajowe mające zastosowanie w dniu *[data wejścia w życie niniejszej dyrektywy]* przewidują już, że środki finansowe nie mogą zostać udostępnione konsumentowi przed upływem wskazanego okresu, państwa członkowskie mogą na zasadzie odstępstwa od ust. 1 przewidzieć, że okres, o którym mowa w tym ustępie, może zostać skrócony tak, by pokrywał się z tym wskazanym okresem, na wyraźne żądanie konsumenta.
3. Jeżeli konsument korzysta z prawa do odstąpienia od umowy, musi podjąć następujące działania:
- a) zawiadomić kredytodawcę[...] zgodnie z informacjami przekazanymi przez kredytodawcę[...] na podstawie art. 21 ust. 1 lit. p), [...]na [...]trwałym nośniku, w terminie określonym w ust. 1;
 - b) bez nieuzasadnionej zwłoki, a najpóźniej w terminie 30 dni kalendarzowych od wysłania kredytodawcy zawiadomienia, o którym mowa w lit. a) – spłacić kredytodawcy[...] kapitał oraz odsetki od kapitału należne od dnia wypłaty kredytu do dnia spłaty kapitału.
- Odsetki, o których mowa w akapicie pierwszym lit. b), wylicza się na podstawie uzgodnionej stopy oprocentowania kredytu. W przypadku odstąpienia od umowy kredytodawcy[...] nie przysługuje od konsumenta żadna inna rekompensata, z wyjątkiem rekompensaty z tytułu bezzwrotnych opłat wniesionych przez kredytodawcę [...] na rzecz organów administracji publicznej.
4. Jeżeli z umową o kredyt[...] związana jest usługa dodatkowa świadczona przez kredytodawcę[...] lub osobę trzecią na podstawie umowy między tą osobą trzecią a kredytodawcą[...], umowa o świadczenie usług dodatkowych przestaje wiązać konsumenta w przypadku skorzystania przez niego z prawa do odstąpienia od umowy o kredyt[...] zgodnie z niniejszym artykułem.

5. Jeżeli konsumentowi przysługuje prawo do odstąpienia od umowy zgodnie z ust. 1, 3 i 4 niniejszego artykułu, nie stosuje się art. 6 i 7 dyrektywy 2002/65/WE.
6. Państwa członkowskie mogą postanowić, że ust. 1–4 niniejszego artykułu nie mają zastosowania do umów o kredyt[...], które na mocy prawa krajowego muszą być zawarte za pośrednictwem notariusza, pod warunkiem że notariusz potwierdza, że konsument ma zagwarantowane prawa określone w art. 10 i 11 oraz 20 i 21.
7. Niniejszy artykuł nie narusza przepisów krajowych ustanawiających okres, w którym wykonanie umowy nie może się rozpocząć.

Artykuł 27

Umowy o kredyt wiązany

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby konsument, który na podstawie prawa Unii skorzystał z prawa do odstąpienia od umowy dotyczącej dostawy towarów lub usług, przestał być związany umową o kredyt wiązany.
2. Jeżeli towary lub usługi objęte umową o kredyt wiązany nie zostały dostarczone lub zostały dostarczone tylko w części, lub nie są zgodne z umową dotyczącą ich dostawy, konsument ma prawo zastosować środki ochrony prawnej wobec kredytodawcy[...], jeżeli zastosował już środki ochrony prawnej wobec dostawcy, ale nie otrzymał odszkodowania przysługującego mu zgodnie z przepisami lub umową dostawy towarów lub świadczenia usług. Państwa członkowskie określają zakres i warunki, na jakich można skorzystać z tych środków ochrony prawnej.
3. Niniejszy artykuł nie narusza przepisów krajowych, na podstawie których kredytodawca[...] ponosi odpowiedzialność solidarną z tytułu każdego roszczenia, jakie konsument może wnieść względem dostawcy, w przypadku gdy nabycie towarów lub usług od tego dostawcy było finansowane na podstawie umowy o kredyt [...].

Artykuł 28

Umowy o kredyt odnawialny [...]

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby konsument mógł w dowolnym momencie bez dodatkowych opłat w sposób standardowy rozwiązać umowę o kredyt odnawialny[...], chyba że strony uzgodniły okres wypowiedzenia. Okres ten nie może przekraczać jednego miesiąca.

Państwa członkowskie zapewniają, aby kredytodawca[...] – o ile tak uzgodniono w umowie o kredyt – mógł w sposób standardowy rozwiązać umowę o kredyt odnawialny[...], zawiadamiając konsumenta[...] z co najmniej dwumiesięcznym wyprzedzeniem przy użyciu [...]trwałego nośnika.

2. Państwa członkowskie zapewniają, aby kredytodawca – o ile tak uzgodniono w umowie o kredyt – [...]mógł, z obiektywnie uzasadnionych przyczyn, zdecydować o wygaśnięciu prawa konsumenta do dokonywania wypłat na podstawie umowy o kredyt odnawialny. Kredytodawca[...] informuje konsumenta o wygaśnięciu takiego prawa i o jego przyczynach [...]na [...]trwałym nośniku, w miarę możliwości przed tym wygaśnięciem, a najpóźniej natychmiast po tym fakcie, chyba że udzielenie takiej informacji jest zakazane na podstawie prawa Unii lub prawa krajowego lub sprzeczne z celami porządku publicznego lub bezpieczeństwa publicznego.

Artykuł 29

Przedterminowa spłata

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby konsument miał w dowolnym momencie prawo do **pełnej lub częściowej** przedterminowej spłaty. W takich przypadkach konsument jest uprawniony do uzyskania **proporcjonalnej** obniżki całkowitego kosztu kredytu **ponoszonego przez konsumenta**[...] na pozostały okres obowiązywania umowy. Przy obliczeniu tej obniżki uwzględnia się wszystkie koszty nałożone na konsumenta przez kredytodawcę.

2. Państwa członkowskie zapewniają, aby w przypadku przedterminowej spłaty kredytu kredytodawcy przysługiwała sprawiedliwa i obiektywnie uzasadniona rekompensata za ewentualne koszty bezpośrednio związane z przedterminową spłatą, pod warunkiem że przedterminowa spłata przypada na okres, w którym stopa oprocentowania kredytu jest stała.

Rekompensata, o której mowa w akapicie pierwszym, nie może przekraczać 1 % kwoty kredytu podlegającej przedterminowej spłacie, gdy okres pomiędzy przedterminową spłatą a uzgodnionym rozwiązaniem umowy o kredyt przekracza jeden rok. Gdy okres ten nie przekracza jednego roku, rekompensata nie przekracza 0,5 % kwoty kredytu podlegającej przedterminowej spłacie.

3. Państwa członkowskie zapewniają, aby kredytodawca nie miał prawa do rekompensaty, o której mowa w ust. 2, w przypadku spełnienia jednego z poniższych warunków:
 - a) spłata została dokonana na podstawie umowy ubezpieczenia zawartej w celu zabezpieczenia spłaty kredytu;
 - b) kredytu udzielono w formie kredytu w rachunku bieżącym;
 - c) spłata nastąpiła w okresie, w którym stopa oprocentowania kredytu nie jest stała.

4. Na zasadzie odstępstwa od ust. 2 państwa członkowskie mogą wprowadzać przepisy, zgodnie z którymi:

- a) kredytodawca ma prawo do rekompensaty, o której mowa w ust. 2 wyłącznie pod warunkiem, że kwota przedterminowej spłaty przekracza określony w prawie krajowym próg nie wyższy niż 10 000 EUR w dowolnym okresie dwunastu miesięcy;
- b) kredytodawca może wyjątkowo domagać się wyższej rekompensaty, jeżeli jest w stanie udowodnić, że strata, jaką poniósł w wyniku przedterminowej spłaty przekracza kwotę ustaloną zgodnie z ust. 2.

[...]Gdy rekompensata, której domaga się kredytodawca, przekracza wysokość straty faktycznie poniesionej w wyniku przedterminowej spłaty, konsument ma prawo do odpowiedniego jej obniżenia.

[...] **W takim przypadku** strata odpowiada różnicy pomiędzy początkowo uzgodnioną stopą oprocentowania a stopą oprocentowania, którą kredytodawca może uzyskać na rynku przy udzielaniu pożyczki na kwotę podlegającą przedterminowej spłacie w momencie tej spłaty, przy czym uwzględnia się wpływ przedterminowej spłaty na koszty administracyjne.

6. Rekompensata, o której mowa w ust. 2, nie przekracza w żadnym przypadku kwoty odsetek, którą konsument zapłaciłby w okresie pomiędzy przedterminową spłatą a uzgodnioną datą rozwiązania umowy o kredyt.

ROZDZIAŁ IX

**RZECZYWISTA ROCZNA STOPA OPROCENTOWANIA I GÓRNE PUŁAPY STÓP
PROCENTOWYCH I KOSZTÓW**

Artykuł 30

Obliczanie rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania

1. Rzeczywistą roczną stopę oprocentowania oblicza się zgodnie ze wzorem matematycznym podanym w części I załącznika IV. Równa się ona w stosunku rocznym wartości bieżącej wszystkich zobowiązań (wypłat, spłat i opłat), przyszłych lub istniejących, uzgodnionych przez kredytodawcę[...] i konsumenta.
2. Do celów obliczania rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania ustala się całkowity koszt kredytu ponoszony przez konsumenta, z wyłączeniem wszelkich opłat należnych od konsumenta z tytułu niedotrzymania przez niego jakichkolwiek zobowiązań określonych w umowie o kredyt[...] oraz opłat innych niż cena zakupu, które z tytułu nabycia towarów lub usług jest on zobowiązany ponieść bez względu na to, czy transakcja dokonywana jest w gotówce, czy za pomocą kredytu.

Koszty prowadzenia rachunku, na którym zapisywane są zarówno transakcje płatnicze, jak i wypłaty, koszty korzystania ze środków płatniczych, zarówno w przypadku transakcji płatniczych, jak i wypłat, oraz inne koszty związane z transakcjami płatniczymi uwzględnia się w całkowitym koszcie kredytu ponoszonym przez konsumenta, chyba że otwarcie rachunku nie jest obowiązkowe, a koszty rachunku w sposób jasny i odrębny określono w umowie o kredyt[...] lub dowolnej innej umowie zawartej z konsumentem.

3. Obliczenia rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania dokonuje się przy założeniu, że umowa o kredyt[...] będzie obowiązywać przez uzgodniony okres oraz że kredytodawca[...] i konsument wywiążą się ze swoich zobowiązań zgodnie z warunkami określonymi w umowie o kredyt[...] oraz w terminach w tej umowie określonych.
4. W przypadku umów o kredyt[...] zawierających klauzule zezwalające na zmiany stopy oprocentowania kredytu lub zmiany niektórych opłat zawartych w rzeczywistej rocznej stopie oprocentowania, które to klauzule uniemożliwiają ustalenie tych opłat w chwili dokonywania obliczeń, rzeczywistą roczną stopę oprocentowania wylicza się w oparciu o założenie, że stopa oprocentowania kredytu i inne opłaty pozostaną niezmienione w stosunku do początkowego poziomu i będą miały zastosowanie do końca okresu obowiązywania umowy o kredyt[...].
5. W razie potrzeby do obliczania rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania [...] **przyjmuje się** dodatkowe założenia określone w części II załącznika IV.

Jeżeli założenia określone w niniejszym artykule i w części II załącznika IV nie wystarczają do obliczania rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania w sposób jednolity lub nie są już dostosowane do sytuacji handlowej na rynku, Komisja jest uprawniona do przyjmowania, zgodnie z art. 45, aktów delegowanych w celu zmiany niniejszego artykułu i części II załącznika IV w celu określenia dodatkowych niezbędnych założeń do obliczania rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania lub w celu zmodyfikowania założeń już istniejących.

Artykuł 31

[...]Środki służące ograniczeniu stóp oprocentowania, rzeczywistych rocznych stóp[...]oprocentowania lub całkowitych kosztów kredytu ponoszonego przez konsumenta

1. **[...]Państwa członkowskie wprowadzają środki zapewniające, by konsumenci nie mogli być obciążani nadmiernie wysokimi stopami oprocentowania, rzeczywistymi rocznymi stopami oprocentowania kredytu ani całkowitymi kosztami kredytu.**

[...][...][...][...]ROZDZIAŁ X

**OBOWIĄZKI DOTYCZĄCE PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI I WYMOGI
DOTYCZĄCE PERSONELU**

Artykuł 32

Obowiązki dotyczące sposobu prowadzenia działalności przy udzielaniu kredytów konsumentom

1. Państwa członkowskie wymagają, aby kredytodawca[...] i pośrednik kredytowy[...] działali uczciwie, rzetelnie, w sposób przejrzysty i profesjonalnie oraz uwzględniali prawa i interesy konsumentów podczas prowadzenia dowolnej z poniższych działalności:

- a) tworzenia produktów kredytowych;
- b) udzielania kredytów, pośredniczenia w udzielaniu kredytów lub ułatwiania udzielania kredytów;
- c) świadczenia usług doradczych dotyczących kredytów;
- d) świadczenia usług dodatkowych na rzecz konsumentów;
- e) wykonywania umowy o kredyt[...].

Działalność, o której mowa w akapicie pierwszym lit. [...]b) i c), prowadzi się w oparciu o informacje na temat sytuacji konsumenta i wszelkich szczególnych wymaganiach zgłoszonych przez niego, a także na racjonalnych założeniach dotyczących ryzyk dla sytuacji konsumenta w okresie trwania umowy o kredyt[...].

Działalność, o której mowa w akapicie pierwszym lit. c), prowadzi się również w oparciu o informacje wymagane zgodnie z art. 16 ust. 3 lit. a).

2. Państwa członkowskie zapewniają, aby stosowany przez kredytodawców sposób wynagradzania ich personelu i pośredników kredytowych oraz stosowany przez pośredników kredytowych sposób wynagradzania ich personelu[...] nie utrudniał wypełniania obowiązku określonego w ust. 1.
3. Państwa członkowskie zapewniają, by przy ustalaniu i stosowaniu polityki wynagrodzeń wobec personelu odpowiedzialnego za ocenę zdolności kredytowej, kredytodawcy przestrzegali następujących zasad w sposób i w zakresie stosownym do ich wielkości, wewnętrznej organizacji oraz charakteru, skali i stopnia złożoności ich działalności:
 - a) polityka wynagrodzeń musi być zgodna z należytym i skutecznym zarządzaniem ryzykiem, promować takie zarządzanie ryzykiem i nie zachęcać do podejmowania ryzyka wykraczającego poza poziom ryzyka tolerowany przez danego kredytodawcę;

- b) polityka wynagrodzeń musi być zgodna ze strategią biznesową, celami, wartościami i długoterminowymi interesami kredytodawcy oraz musi uwzględniać środki służące unikaniu konfliktów interesów, w szczególności przewidując, że wynagrodzenie nie jest zależne od liczby lub odsetka zaakceptowanych wniosków o kredyt.
4. Państwa członkowskie zapewniają, by w przypadku gdy kredytodawcy[...] **lub** pośrednicy kredytowi[...] świadczą usługi doradcze, struktura wynagrodzeń zaangażowanego personelu pozostawała bez uszczerbku dla ich zdolności do działania w najlepszym interesie konsumenta oraz nie była zależna od celów w zakresie sprzedaży. Aby zrealizować ten cel, państwa członkowskie mogą również zakazać prowizji wypłacanych przez kredytodawcę pośrednikowi kredytowemu.
5. Państwa członkowskie mogą zakazać dokonywania płatności przez konsumenta wobec kredytodawcy[...] **lub** pośrednika kredytowego[...] przed zawarciem umowy o kredyt lub nałożyć ograniczenia na takie płatności[...].

Artykuł 33

Wymogi dotyczące wiedzy i kompetencji personelu

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby kredytodawcy[...] i pośrednicy kredytowi[...] wymagali od swojego personelu posiadania i aktualizowania odpowiedniego poziomu wiedzy i kompetencji w zakresie opracowywania, oferowania i zawierania umów o kredyt[...], a także świadczenia usług pośrednictwa kredytowego[...] i świadczenia usług doradczych[...]. W przypadku gdy zawarcie umowy o kredyt[...] obejmuje usługę dodatkową, wymagane są odpowiednia wiedza i odpowiednie kompetencje w odniesieniu do takiej usługi dodatkowej.
2. Państwa członkowskie ustanawiają minimalne wymogi dotyczące wiedzy i kompetencji personelu kredytodawców[...] i pośredników kredytowych[...].

3. Państwa członkowskie zapewniają, by właściwe organy nadzorowały przestrzeganie wymogów określonych w ust. 1 oraz by właściwe organy miały prawo wymagać od kredytodawców[...] i pośredników kredytowych[...] przedstawienia takich dowodów, jakie organy te uznają za konieczne do celów umożliwienia takiego nadzoru.

ROZDZIAŁ XI

EDUKACJA FINANSOWA I POMOC NA RZECZ KONSUMENTÓW DOŚWIADCZAJĄCYCH TRUDNOŚCI FINANSOWYCH

Artykuł 34

Edukacja finansowa

1. Państwa członkowskie promują środki wspierające edukację konsumentów w dziedzinie odpowiedzialnego zaciągania pożyczek i zarządzania długiem, w szczególności w odniesieniu do umów o kredyt konsumencki. [...] **Państwa członkowskie zapewniają, by** konsumentów[...] otrzymywali **jasne** i ogólne informacje na temat procedury udzielania kredytu, po to by wiedzieli, jak mają postępować – dotyczy to zwłaszcza tych konsumentów, którzy zaciągają kredyt konsumencki po raz pierwszy, w szczególności za pośrednictwem narzędzi cyfrowych.

Państwa członkowskie **zapewniają** również **rozpowszechnianie** [...] informacji na temat wskazówek, jakich konsumentom mogą udzielić organizacje konsumenckie i organy krajowe.

[...]

2. Komisja dokona oceny sytuacji, opublikuje sprawozdanie dotyczące edukacji finansowej dostępnej konsumentom w państwach członkowskich oraz wskaże przykłady najlepszych praktyk, które można udoskonalić w celu zwiększenia wiedzy finansowej konsumentów.

Artykuł 35

Zaległe płatności i działania w zakresie restrukturyzacji kredytów

1. Państwa członkowskie wymagają od kredytodawców posiadania odpowiednich strategii i procedur, tak aby podejmowali oni starania w celu dokonania, w stosownych przypadkach, restrukturyzacji kredytów w rozsądnym zakresie przed wszczęciem postępowania egzekucyjnego. Takie działania w zakresie restrukturyzacji kredytów uwzględniają, oprócz innych elementów, sytuację konsumenta i mogą obejmować między innymi:
 - a) całkowite lub częściowe refinansowanie umowy o kredyt;
 - b) zmianę poprzednich warunków umowy o kredyt, co z kolei może obejmować m.in.:
 - (i) przedłużenie okresu obowiązywania umowy o kredyt;
 - (ii) zmianę rodzaju umowy o kredyt;
 - (iii) odroczenie płatności całości lub części w ramach spłaty rat przez wskazany okres;
 - (iv) zmianę stopy oprocentowania;
 - (v) zaoferowanie wakacji kredytowych;
 - (vi) częściowe spłaty;
 - (vii) przewalutowanie kredytu;
 - (viii) częściowe darowanie długu i konsolidację długu.
2. Wykaz potencjalnych środków w ust. 1 lit. b) pozostaje bez uszczerbku dla przepisów określonych w prawie krajowym i nie wymaga od państw członkowskich, by wprowadziły wszystkie te środki w prawie krajowym.

3. Państwa członkowskie mogą wymagać, by w sytuacji gdy kredytodawca może określać i nakładać na konsumenta opłaty wynikające z zaległości w spłacie, takie opłaty nie były większe niż jest to konieczne do pokrycia kosztów kredytodawcy, jakie poniósł on w wyniku zaległości w spłacie.
4. Państwa członkowskie mogą pozwolić kredytodawcom na nakładanie na konsumenta dodatkowych opłat w przypadku zaległości w spłacie. W takim przypadku państwa członkowskie wprowadzają górny limit takich opłat.
5. Państwa członkowskie nie uniemożliwiają stronom umowy o kredyt wyraźnego uzgodnienia, że zwrot lub przekazanie kredytodawcy towarów objętych umową o kredyt wiązany lub zysków ze sprzedaży takich towarów wystarczą do spłaty kredytu.

Artykuł 36

Usługi doradcze w zakresie zadłużenia

Państwa członkowskie zapewniają, by usługi doradcze w zakresie zadłużenia były dostępne dla konsumentów, **którzy doświadczają lub mogą doświadczać trudności w wypełnieniu swoich zobowiązań finansowych**.

ROZDZIAŁ XII

KREDYTODAWCY I POŚREDNICY KREDYTOWI

Artykuł 37

Dopuszczanie do działalności i rejestracja instytucji niekredytowych i instytucji niepłatniczych oraz nadzór nad nimi

1. _____ Państwa członkowskie zapewniają, by kredytodawcy[...] i pośrednicy kredytowi[...], którzy nie są **ani** instytucjami kredytowymi zdefiniowanymi w art. 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia (UE) nr 575/2013, **ani instytucjami płatniczymi zdefiniowanymi w art. 4 pkt 4 dyrektywy (UE) nr 2015/2366, ani instytucjami pieniądza elektronicznego zdefiniowanymi w art. 2 pkt 1 dyrektywy 2009/110/WE**, podlegali odpowiednim procedurom dopuszczenia do działalności oraz mechanizmom rejestracji i nadzoru ustanowionym przez niezależny właściwy organ.

2. Państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o niestosowaniu wymogów dotyczących dopuszczenia do działalności i rejestracji, o których mowa w ust. 1, do:

- a) dostawców towarów i usług, którzy działają jako pośrednicy kredytowi w ramach działalności dodatkowej; lub**
- b) dostawców towarów i usług, którzy działają jako kredytodawcy w ramach działalności dodatkowej, udzielając kredytu w formie odroczonej płatności na zakup oferowanych przez siebie towarów i usług, jeżeli kredyt jest nieoprocentowany i bez żadnych innych opłat.**

Artykuł 38

Szczegółowe obowiązki pośredników kredytowych

Państwa członkowskie wymagają, aby pośrednicy kredytowi:

- a) podawali, w reklamie lub dokumentach przeznaczonych dla konsumentów, informacje dotyczące zakresu ich uprawnień oraz informacje, czy współpracują oni wyłącznie z jednym kredytodawcą czy z większą ich liczbą, czy też działają jako niezależni pośrednicy;
- b) ujawniali konsumentowi wszelkie opłaty należne od konsumenta na rzecz pośrednika kredytowego za świadczone usługi;
- c) osiąkali porozumienie z konsumentem w sprawie wszelkich opłat, o których mowa w lit. b),[...] na [...]trwałym nośniku, przed zawarciem umowy o kredyt;
- d) informowali kredytodawcę o wszelkich opłatach, o których mowa w lit. b), do celów obliczania rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania.

ROZDZIAŁ XIII
PRZENIESIENIE PRAW I ROZSTRZYGANIE SPORÓW

Artykuł 39

Przeniesienie praw

1. Państwa członkowskie zapewniają, by konsument, w przypadku gdy prawa kredytodawcy wynikające z umowy o kredyt[...] lub sama umowa zostają przeniesione na stronę trzecią, miał prawo powoływać się wobec cesjonariusza na wszelkie uprawnienia, jakie przysługiwały mu względem pierwotnego kredytodawcy, włącznie z potrąceniem wzajemnych roszczeń, jeżeli taki sposób obrony jest dopuszczalny w danym państwie członkowskim.
2. Państwa członkowskie wymagają, aby pierwotny kredytodawca[...] informował konsumenta o przeniesieniu, o którym mowa w ust. 1, z wyjątkiem sytuacji, w której pierwotny kredytodawca, w porozumieniu z cesjonariuszem, nadal zajmuje się obsługą kredytu wobec konsumenta.

Artykuł 40

Pozasądowe rozstrzyganie sporów

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby konsumenci mieli dostęp do odpowiednich i skutecznych procedur pozasądowego rozstrzygania sporów między konsumentami a kredytodawcami [...] **lub** pośrednikami kredytowymi[...] dotyczących [...] **umów o kredyt** ustanowionych na mocy niniejszej dyrektywy, w stosownych przypadkach z wykorzystaniem podmiotów już istniejących. Takie procedury pozasądowego rozstrzygania sporów i podmioty przeprowadzające takie procedury muszą spełniać wymogi jakościowe określone w dyrektywie 2013/11/UE.

2. Państwa członkowskie zachęcają podmioty zajmujące się rozstrzyganiem sporów, o których mowa w ust. 1, do współpracy w rozstrzyganiu transgranicznych sporów dotyczących umów o kredyt[...].

ROZDZIAŁ XIV

WŁAŚCIWE ORGANY

Artykuł 41

Właściwe organy

1. Państwa członkowskie wyznaczają właściwe organy krajowe upoważnione do zapewnienia stosowania i wykonywania niniejszej dyrektywy („właściwe organy”) oraz zapewniają, aby organom tym przyznano uprawnienia w zakresie dochodzeń i egzekwowania oraz odpowiednie zasoby niezbędne do sprawnego i skutecznego wykonywania ich obowiązków.

Właściwe organy są organami publicznymi albo podmiotami uznanymi przez prawo krajowe lub organy publiczne wyraźnie upoważnione do tego celu na podstawie prawa krajowego. Nie mogą nimi być kredytodawcy[...] **ani** pośrednicy kredytowi[...].

2. Państwa członkowskie zapewniają, by właściwe organy, wszystkie osoby, które pracują lub pracowały we właściwych organach, oraz audytorzy i eksperci działający na zlecenie właściwych organów byli zobowiązani do zachowania tajemnicy zawodowej. Żadne informacje poufne, w których posiadanie mogą oni wejść w trakcie pełnienia obowiązków służbowych, nie mogą być ujawniane jakiegokolwiek osobie ani jakimukolwiek organowi, chyba że w postaci skróconej lub zbiorczej, [...] **bez uszczerbku dla przypadków objętych prawem karnym lub niniejszą dyrektywą. Nie uniemożliwia to jednak właściwym organom wymiany ani przekazywania informacji poufnych zgodnie z prawem krajowym i unijnym.**

3. Państwa członkowskie zapewniają, aby właściwe organy należały do jednej albo obu z następujących kategorii:
- a) właściwe organy zdefiniowane w art. 4 pkt 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1093/2010²⁷;
 - [...]b) organy inne niż właściwe organy, o których mowa w lit. a), pod warunkiem że krajowe przepisy ustawowe, wykonawcze lub administracyjne wymagają, by organy te w niezbędnych przypadkach współpracowały z właściwymi organami, o których mowa w lit. a), w celu wypełniania ich obowiązków na mocy niniejszej dyrektywy.
4. Państwa członkowskie zapewniają, aby organy wyznaczone jako właściwe do zapewnienia stosowania i wykonywania niniejszej dyrektywy spełniały kryteria określone w art. 5 rozporządzenia (UE) 2017/2394.
5. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję o wyznaczeniu właściwych organów i o wszelkich ewentualnych zmianach w tym zakresie, a w przypadku gdy na ich terytorium istnieje więcej niż jeden właściwy organ, wskazują ewentualny podział między poszczególne właściwe organy przypisanych im obowiązków. Pierwsze takie powiadomienie musi nastąpić jak najszybciej, a najpóźniej w ciągu dwóch lat od daty wejścia w życie niniejszej dyrektywy.
6. Właściwe organy wykonują swoje uprawnienia zgodnie z prawem krajowym:
- a) bezpośrednio na mocy własnych uprawnień lub pod nadzorem organów wymiaru sprawiedliwości; albo

²⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1093/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego), zmiany decyzji nr 716/2009/WE oraz uchylecia decyzji Komisji 2009/78/WE (Dz.U. L 331 z 15.12.2010, s. 12).

- b) przez wniesienie powództwa do sądów, które są uprawnione do wydawania niezbędnych decyzji, w tym, w stosownych przypadkach, w drodze odwołania, gdy wnioski o wydanie niezbędnej decyzji zostały odrzucone lub oddalone.
7. Jeżeli na terytorium państwa członkowskiego istnieje więcej niż jeden właściwy organ, państwo członkowskie zapewnia, aby ich zakresy obowiązków były precyzyjnie określone i by organy te ściśle ze sobą współpracowały w sposób umożliwiający skuteczne wykonywanie przypisanych im obowiązków.
8. Komisja podaje do publicznej wiadomości wykaz właściwych organów w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* przynajmniej raz w roku i uaktualnia go na bieżąco za pośrednictwem swojej strony internetowej.

ROZDZIAŁ XV

PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 42

Poziom harmonizacji

1. W zakresie, w jakim niniejsza dyrektywa zawiera zharmonizowane przepisy, państwa członkowskie nie mogą utrzymywać w swoim prawie krajowym ani wprowadzać do niego przepisów odbiegających od tych, które zostały ustanowione w niniejszej dyrektywie, chyba że jej przepisy stanowią inaczej.
2. [...] **W oczekiwaniu na dalszą harmonizację, w przypadku gdy** państwo członkowskie skorzysta z możliwości regulacyjnych przewidzianych w art. 2 ust. 5, 6 i **6a**, art. 8 ust. 1 [...], **art. 14 ust. 2, 3 i 4, art. 16 ust. 4, art. 18 ust. 9**, [...] art. 26 ust. 2 i **6**, art. 29 ust. 4, **art. 32 ust. 5, art. 35 ust. 3 i 4 oraz art. 37 ust. 2 bezzwłocznie powiadamia** o tym, a także o wszelkich późniejszych zmianach, Komisję. **Komisja publikuje te informacje na stronie internetowej lub w innej ogólnie dostępnej formie.** Państwa członkowskie podejmują również stosowne działania w celu upowszechnienia tych informacji wśród krajowych kredytodawców, pośredników kredytowych[...] i konsumentów.

Artykuł 43

Bezwzględnie wiążący charakter niniejszej dyrektywy

1. Państwa członkowskie zapewniają, by konsumenci nie mogli zrzekać się praw przyznanych im na podstawie krajowych środków transponujących niniejszą dyrektywę.
2. Państwa członkowskie zapewniają, aby przepisy przyjmowane w celu transpozycji niniejszej dyrektywy nie mogły być obchodzone poprzez sposób formułowania umów.

[...]Artykuł 44

Kary

1. Państwa członkowskie ustanawiają przepisy dotyczące kar mających zastosowanie w przypadku naruszenia przepisów krajowych przyjętych zgodnie z niniejszą dyrektywą i podejmują wszelkie niezbędne działania w celu zapewnienia stosowania przedmiotowych kar. Przewidziane kary muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję o wspomnianych przepisach i działaniach do dnia *[Dz.U.: proszę wstawić datę – sześć miesięcy po upływie terminu transpozycji]*, a także powiadamiają ją niezwłocznie o wszelkich późniejszych zmianach, które ich dotyczą.
2. [...]

3. Państwa członkowskie zapewniają, aby właściwy organ miał prawo podać do publicznej wiadomości każdą karę administracyjną, jaka zostanie nałożona za naruszenie środków przyjętych na podstawie niniejszej dyrektywy, chyba że ujawnienie takich informacji stanowiłoby poważne zagrożenie dla rynków finansowych lub wyrządziło nieproporcjonalną szkodę zaangażowanym stronom.

Artykuł 45

Wykonywanie przekazanych uprawnień

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjmowania aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.
2. Uprawnienia do przyjęcia aktów delegowanych, o których mowa w art. 30 ust. 5, powierza się Komisji na okres pięciu lat od dnia xx xx xxxx. Komisja sporządza sprawozdanie dotyczące przekazania uprawnień nie później niż dziewięć miesięcy przed końcem okresu pięciu lat. Przekazanie uprawnień zostaje automatycznie przedłużone na takie same okresy, chyba że Parlament Europejski lub Rada sprzeciwią się takiemu przedłużeniu nie później niż trzy miesiące przed końcem każdego okresu.
3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 30 ust. 5, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w późniejszym terminie określonym w tej decyzji. Nie wpływa ona na ważność już obowiązujących aktów delegowanych.
4. Przed przyjęciem aktu delegowanego Komisja konsultuje się z ekspertami wyznaczonymi przez każde państwo członkowskie zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa.
5. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

6. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 5 wchodzi w życie tylko wówczas, gdy ani Parlament Europejski, ani Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie trzech miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub gdy, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Artykuł 46

Przegląd i monitorowanie

1. Komisja co pięć lat, a po raz pierwszy pięć lat od daty rozpoczęcia stosowania, przeprowadza ocenę niniejszej dyrektywy. Ocena ta zawiera ocenę progów określonych w art. 2 ust. 2 lit. c) i załączniku IV część II oraz wartości procentowych wykorzystywanych do obliczania rekompensaty płatnej w przypadku przedterminowej spłaty, o której mowa w art. 29, w świetle tendencji gospodarczych w Unii i sytuacji na danym rynku.
2. Komisja w **szczegółności** monitoruje również wpływ istnienia możliwości regulacyjnych, o których mowa w art. 42, na **funkcjonowanie** rynku wewnętrznego i **na** konsumentów.
3. Komisja przekazuje wyniki ocen, o których mowa w ust. 1 i 2, Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, w stosownych przypadkach wraz z wnioskiem ustawodawczym.

Artykuł 47

Uchylenie i przepisy przejściowe

Dyrektywa 2008/48/WE traci moc ze skutkiem od dnia [Dz.U.: proszę wstawić datę – sześć miesięcy po upływie terminu transpozycji][...] ²⁸[...].

Dyrektywa 2008/48/WE ma również nadal zastosowanie do umów o kredyt obowiązujących w dniu [Dz.U.: proszę wstawić datę – sześć miesięcy po upływie terminu transpozycji] do dnia [ich rozwiązania].

Jednakże art. 23 i 24, art. 25 ust. 1 zdanie drugie, art. 25 ust. 2 oraz art. 28 i 39 niniejszej dyrektywy mają zastosowanie do wszystkich umów o kredyt odnawialny obowiązujących w dniu [Dz.U.: proszę wstawić datę – sześć miesięcy po upływie terminu transpozycji].

Odesłania do uchylonej dyrektywy traktuje się jak odesłania do niniejszej dyrektywy, zgodnie z tabelą korelacji określoną w załączniku V.

²⁸ [...]

Artykuł 48

Transpozycja

1. Państwa członkowskie przyjmują i publikują [*Dz.U.: proszę wstawić datę – 24 miesiące od przyjęcia dyrektywy*], przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy. Niezwłocznie przekazują Komisji tekst tych przepisów. Państwa członkowskie stosują te przepisy od dnia [*Dz.U.: proszę wstawić datę – sześć miesięcy po upływie terminu transpozycji*].
- [...] Przepisy przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określone są przez państwa członkowskie.
2. Państwa członkowskie przekazują Komisji teksty najważniejszych przepisów prawa krajowego w dziedzinie objętej zakresem niniejszej dyrektywy.

Artykuł 49

Wejście w życie

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 50

Adresaci

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

Przewodniczący/Przewodnicząca

W imieniu Rady

Przewodniczący/Przewodnicząca

ZAŁĄCZNIK ISTANDARDOWY EUROPEJSKI ARKUSZ INFORMACYJNY DOTYCZĄCY KREDYTU
KONSUMENCKIEGO**1. Kluczowe elementy kredytu***[Część tekstu została przesunięta z załącznika II, ze zmianami]*

Całkowita kwota kredytu <i>Jest to maksymalna kwota lub łączne sumy udostępnione na podstawie umowy o kredyt[...].</i>	
Okres obowiązywania umowy o kredyt[...]	
Rzeczywista roczna stopa oprocentowania (RRSO) i <u>całkowita kwota, którą będzie Pani/Pan musiała/musiał zapłacić</u> <i>RRSO jest to całkowity koszt wyrażony jako procent całkowitej kwoty kredytu w stosunku rocznym. RRSO ma Pani/Panu pomóc porównać poszczególne oferty.</i> <u>Całkowita kwota, którą będzie Pani/Pan musiała/musiał zapłacić, jest to kwota pożyczonego kapitału wraz z odsetkami i ewentualnymi kosztami związanymi z Pani/Pana kredytem.</u>	[...] <u>[Suma całkowitej kwoty kredytu i całkowitego kosztu kredytu]</u>
W stosownych przypadkach Kredyt został udzielony w formie odroczonej płatności za towar lub usługę lub jest powiązany z dostawą konkretnych towarów lub świadczeniem konkretnej usługi Nazwa towaru/usługi Cena gotówkowa	
<u>Raty oraz, w stosownych przypadkach, kolejność, w jakiej będą one zaliczane na poczet spłaty</u>	<u>Będzie Pani/Pan musiała/musiał dokonać spłaty na następujących warunkach:</u> <u>[Kwota, liczba i częstotliwość płatności, jakich ma dokonać konsument]</u> <u>Odsetki lub opłaty będą podlegać spłacie w następujący sposób:</u>

Koszty w przypadku opóźnienia w płatności <i>Brak płatności może mieć dla Pani/Pana poważne konsekwencje (np. przymusowa sprzedaż) i może utrudnić otrzymanie kredytu w przyszłości.</i>	Zostanie Pani/Pan obciążona/obciążony następującymi kwotami: [... (mająca zastosowanie stopa oprocentowania oraz ustalenia dotyczące jej korekt, a także, w stosownych przypadkach, opłaty z tytułu zaległości w spłacie)] z tytułu opóźnionych płatności.
<u>Istnienie lub brak prawa do odstąpienia od umowy</u>	<u>[tak/nie]</u> <u>Ma Pani/Pan prawo do odstąpienia od umowy o kredyt w terminie 14 dni kalendarzowych.</u>
<u>W stosownych przypadkach – Korzystanie z prawa do odstąpienia od umowy</u>	<u>[Praktyczne wskazówki dotyczące korzystania z prawa do odstąpienia od umowy, zawierające między innymi adres, na który należy wysłać zawiadomienie o odstąpieniu, oraz informacje na temat konsekwencji nieskorzystania z tego prawa]</u>

Dane identyfikacyjne i kontaktowe dotyczące kredytodawcy lub[...] pośrednika kredytowego[...]

W stosownych przypadkach	
Kredytodawca	[Dane identyfikacyjne]
Adres Nr telefonu Adres poczty elektronicznej [...] * [...]Adres strony internetowej (*)	[Adres, z którego ma korzystać konsument]
W stosownych przypadkach	
Pośrednik kredytowy	[Dane identyfikacyjne]
Adres Nr telefonu Adres poczty elektronicznej [...] * [...]Adres strony internetowej (*)	[Adres, z którego ma korzystać konsument]
W stosownych przypadkach	
[...]	[...]

[...][...][...]* [...]*	[...]
(*) Ta informacja ma charakter opcjonalny.	

Tam, gdzie widnieje oznaczenie „w stosownych przypadkach”, kredytodawca [...] musi wypełnić odpowiednie pole, jeżeli informacja dotyczy danego produktu kredytowego, lub musi usunąć informację lub całą pozycję, jeżeli informacja ta nie dotyczy odnośnego rodzaju kredytu.

Objaśnienia w nawiasach kwadratowych przedstawiono na potrzeby kredytodawcy [...] i muszą one zostać zastąpione odpowiednimi informacjami.

[...] **Powyższe informacje** muszą być zamieszczone na jednej stronie [...] **na początku** formularza standardowego europejskiego arkusza informacyjnego dotyczącego kredytu konsumenckiego, **muszą być widoczne, wyraźnie czytelne** i [...] dostosowane do ograniczeń technicznych nośnika, na którym są wyświetlane.

2. Opis głównych cech produktu kredytowego (oprócz informacji zamieszczonych na pierwszej stronie)

Rodzaj kredytu	
[...]/[...]	
Warunki dokonywania wypłat <i>W jaki sposób i w jakim terminie otrzyma Pani/Pan pieniądze.</i>	
[...]	
[...]	[...]
[...]	[...]
[...]	

W stosownych przypadkach Wymagane zabezpieczenia <i>Jest to opis zabezpieczenia, jakie musi Pani/Pan przedstawić w związku z umową o kredyt.</i>	[Rodzaj zabezpieczenia]
W stosownych przypadkach Dokonanie płatności nie powoduje natychmiastowej spłaty kapitału.	
W stosownych przypadkach Cena została spersonalizowana na podstawie zautomatyzowanego podejmowania decyzji.	

3. Koszt kredytu (oprócz informacji zamieszczonych na pierwszej stronie)

Stopa oprocentowania kredytu lub, w stosownych przypadkach, różne stopy oprocentowania kredytu mające zastosowanie do umowy o kredyt[...] <u>Warunki stosowania stopy oprocentowania kredytu lub każdej stopy oprocentowania, jeżeli w różnych okolicznościach stosuje się różne stopy oprocentowania kredytu, oraz, jeśli są dostępne, wszelkie indeksy lub stopy referencyjne mające zastosowanie do każdej pierwotnej stopy oprocentowania kredytu, a także okresy, warunki i procedury zmian stopy oprocentowania kredytu.</u>	[% — stała lub — zmienna (z podaniem indeksu lub stopy referencyjnej mających zastosowanie do pierwotnej stopy oprocentowania kredytu), okresy]
[...]/.../[...] <u>Reprezentatywny przykład ilustrujący rzeczywistą roczną stopę oprocentowania (RRSO) oraz całkowitą kwotę do zapłaty przez konsumenta, podający wszystkie założenia przyjęte do obliczenia rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania</u>	[...] Tu należy przedstawić[...] reprezentatywny przykład]

Czy do uzyskania kredytu lub do uzyskania go na oferowanych warunkach niezbędne jest: — skorzystanie z ubezpieczenia zabezpieczającego spłatę kredytu lub — skorzystanie z umowy o świadczenie usług dodatkowych? <i>Jeżeli koszty tych usług nie są znane kredytodawcy, [...]to nie są one uwzględnione w RRSO.</i>	Tak/nie [jeżeli tak, proszę podać rodzaj ubezpieczenia] Tak/nie [jeżeli tak, proszę podać rodzaj usługi dodatkowej]
Koszty powiązane	
W stosownych przypadkach Do zapisu transakcji płatności i wypłat wymagane jest prowadzenie jednego lub kilku rachunków	
W stosownych przypadkach Wysokość kosztów korzystania z określonych środków płatniczych (np. karty kredytowej)	
W stosownych przypadkach Wszelkie inne koszty wynikające z umowy o kredyt[...]	
W stosownych przypadkach Warunki, na jakich wyżej wymienione koszty związane z umową o kredyt [...]mogą ulegać zmianie	
W stosownych przypadkach Konieczność poniesienia kosztów notarialnych	
[...][...]	[...]

4. Inne ważne aspekty prawne

[...][...]	
Przedterminowa spłata <i>Ma Pani/Pan prawo do spłaty kredytu przed terminem – w całości lub w części i w dowolnym momencie.</i>	
W stosownych przypadkach Kredytodawca jest uprawniony do rekompensaty w wypadku przedterminowej spłaty	[Ustalenie rekompensaty (metoda obliczania) zgodnie z przepisami wykonawczymi do art. 29 dyrektywy.]
Sprawdzenie w bazie danych <i>Kredytodawca [...] musi [...] niezwłocznie i bez pobierania żadnych opłat udzielić Pani/Panu informacji o wyniku sprawdzenia w bazie danych, w przypadku gdy wniosek o kredyt zostanie odrzucony na podstawie informacji sprawdzonych w tej bazie. Powyższy przepis nie ma zastosowania, jeżeli udzielanie takich informacji jest zabronione na mocy przepisów prawa Unii lub jest sprzeczne z celami porządku publicznego lub bezpieczeństwa publicznego.</i>	
Prawo do otrzymania projektu umowy o kredyt[...] <i>Ma Pani/Pan prawo do bezpłatnego otrzymania na żądanie egzemplarza projektu umowy o kredyt[...]. Przepisu tego nie stosuje się, jeżeli w chwili, gdy zgłasza Pani/Pan takie żądanie, kredytodawca [...] nie wyraża chęci zawarcia z Panią/Panem umowy o kredyt[...].</i>	

W stosownych przypadkach Czas, przez jaki kredytodawca[...] jest związany treścią informacji udzielanych przed zawarciem umowy	Niniejsza informacja zachowuje ważność od ... do ...
Informacje dotyczące odwołań <i>Ma Pani/Pan prawo dostępu do pozasądowego mechanizmu reklamacyjnego i odwoławczego</i>	[Pozasądowy mechanizm reklamacyjny i odwoławczy dla konsumenta i sposoby dostępu do niego]

W stosownych przypadkach

5. Dodatkowe informacje podawane w przypadku sprzedaży usług finansowych na odległość

a) Informacje dotyczące kredytodawcy[...]	
W stosownych przypadkach Przedstawiciel kredytodawcy[...] w Pani/Pana państwie członkowskim zamieszkania Adres Nr telefonu Adres poczty elektronicznej [...] * Adres strony internetowej (*)	[Dane identyfikacyjne] [Adres, z którego ma korzystać konsument]
W stosownych przypadkach Rejestracja	[Rejestr handlowy, do którego został wpisany kredytodawca[...], oraz numer, pod którym kredytodawca został zarejestrowany, lub równoważny sposób jego identyfikacji w tym rejestrze]
W stosownych przypadkach Organ nadzoru	
b) Informacje dotyczące umowy o kredyt[...]	
[...]/[...]	[...]

W stosownych przypadkach Prawo przyjmowane przez kredytodawcę[...] za podstawę ustanowienia z Panią/Panem stosunków przed zawarciem umowy o kredyt	
W stosownych przypadkach Klauzula dotycząca prawa właściwego dla umowy o kredyt[...] lub właściwego sądu	[Należy tu podać stosowną klauzulę]
W stosownych przypadkach System językowy	Informacje i warunki umowne będą podawane w języku [dany język]. Za Pani/Pana zgodą w okresie obowiązywania umowy o kredyt[...] zamierzamy się z Panią/Panem porozumiewać w języku/językach [dany język/dane języki].
c) Informacje dotyczące odwołań	
Dostęp do pozasądowego mechanizmu reklamacyjnego i odwoławczego	[Pozasądowy mechanizm reklamacyjny i odwoławczy dla konsumenta będącego stroną umowy zawieranej na odległość i sposoby dostępu do niego]
(*) Ta informacja ma dla kredytodawcy[...] charakter opcjonalny.	

ZAŁĄCZNIK II

[...]/*Tekst został przesunięty do załącznika I, ze zmianami*

ZAŁĄCZNIK III

EUROPEJSKI ARKUSZ INFORMACYJNY DOTYCZĄCY KREDYTU KONSUMENCKIEGO

Kredyt konsumencki oferowany przez niektóre organizacje kredytowe (art. 2 ust. 5 dyrektywy ...)

Konwersja zadłużenia

1. Kluczowe elementy produktu kredytowego

<u>Całkowita kwota kredytu</u> <i><u>Jest to maksymalna kwota lub łączne sumy udostępnione na podstawie umowy o kredyt.</u></i>	
<u>Okres obowiązywania umowy o kredyt</u>	
<u>W stosownych przypadkach</u> <u>Rzeczywista roczna stopa oprocentowania (RRSO) i całkowita kwota, którą będzie Pani/Pan musiała/musiał zapłacić</u> <i><u>Jest to całkowity koszt kredytu wyrażony jako procent całkowitej kwoty kredytu w stosunku rocznym. RRSO ma Pani/Panu pomóc porównać poszczególne oferty.</u></i> <i><u>Całkowita kwota, którą będzie Pani/Pan musiała/musiał zapłacić, jest to kwota pożyczonego kapitału wraz z odsetkami i ewentualnymi kosztami związanymi z Pani/Pana kredytem.</u></i>	<u>[Suma całkowitej kwoty kredytu i całkowitego kosztu kredytu]</u>
<u>W stosownych przypadkach</u> <u>Kredyt został udzielony w formie odroczonej płatności za towar lub usługę lub jest powiązany z dostawą konkretnych towarów lub świadczeniem konkretnej usługi</u> <u>Nazwa towaru/usługi</u> <u>Cena gotówkowa</u>	
<u>Raty oraz, w stosownych przypadkach, kolejność, w jakiej będą one zaliczane na poczet spłaty</u>	<u>Będzie Pani/Pan musiała/musiał dokonać spłaty na następujących warunkach:</u> <i><u>[Reprezentatywny przykład harmonogramu spłaty kredytu wraz z kwotą, liczbą i częstotliwością płatności, jakich ma dokonać konsument]</u></i>

<u>Koszty w przypadku opóźnienia w płatności</u> <u>Brak płatności może mieć dla Pani/Pana poważne konsekwencje (np. przymusowa sprzedaż) i może utrudnić otrzymanie kredytu w przyszłości.</u>	<u>Zostanie Pani/Pan obciążona/obciążony następującymi kwotami: [... (mająca zastosowanie stopa oprocentowania oraz ustalenia dotyczące jej korekt, a także, w stosownych przypadkach, opłaty z tytułu zaległości w spłacie)] z tytułu opóźnionych płatności.</u>
--	--

[...]Dane identyfikacyjne i kontaktowe dotyczące kredytodawcy lub pośrednika kredytowego

Kredytodawca	[Dane identyfikacyjne]
Adres Nr telefonu Adres poczty elektronicznej [...] * [...]Adres strony internetowej (*)	[Adres, z którego ma korzystać konsument]
W stosownych przypadkach	
Pośrednik kredytowy	[Dane identyfikacyjne]
Adres Nr telefonu Adres poczty elektronicznej [...] * [...]Adres strony internetowej (*)	[Adres, z którego ma korzystać konsument]
(*) Ta informacja ma charakter opcjonalny.	

Tam, gdzie widnieje oznaczenie „w stosownych przypadkach”, kredytodawca musi wypełnić odpowiednie pole, jeżeli informacja dotyczy danego produktu kredytowego, lub musi usunąć informację lub całą pozycję, jeżeli informacja ta nie dotyczy odnośnego rodzaju kredytu.

Objaśnienia w nawiasach kwadratowych przedstawiono na potrzeby kredytodawcy i muszą one zostać zastąpione odpowiednimi informacjami.

Powyższe informacje muszą być zamieszczone na jednej stronie na początku formularza europejskiego arkusza informacyjnego dotyczącego kredytu konsumenckiego, muszą być widoczne, wyraźnie czytelne i dostosowane do ograniczeń technicznych nośnika, na którym są wyświetlane.

2. Opis głównych cech produktu kredytowego (oprócz informacji zamieszczonych na pierwszej stronie)

Rodzaj kredytu	
[...]/[...]	
[...]	
W stosownych przypadkach Można będzie żądać od Pani/Pana w dowolnym momencie spłaty pełnej kwoty kredytu.	
W stosownych przypadkach Cena została spersonalizowana na podstawie zautomatyzowanego podejmowania decyzji.	

3. Koszt kredytu (oprócz informacji zamieszczonych na pierwszej stronie)

Stopa oprocentowania kredytu lub, w stosownych przypadkach, różne stopy oprocentowania kredytu mające zastosowanie do umowy o kredyt	[% — stała lub — zmienna (z podaniem indeksu lub stopy referencyjnej mających zastosowanie do pierwotnej stopy oprocentowania kredytu)]
<u>Warunki stosowania stopy oprocentowania kredytu lub każdej stopy oprocentowania, jeżeli w różnych okolicznościach stosuje się różne stopy oprocentowania kredytu, oraz, jeśli są dostępne, wszelkie indeksy lub stopy referencyjne mające zastosowanie do każdej pierwotnej stopy oprocentowania kredytu, a także okresy, warunki i procedury zmian stopy oprocentowania kredytu.</u>	
<u>Reprezentatywny przykład ilustrujący rzeczywistą roczną stopę oprocentowania (RRSO), podający wszystkie założenia przyjęte do obliczenia RRSO</u> [...][...][...]	[[...] Tu należy przedstawić[...] reprezentatywny przykład]
W stosownych przypadkach Koszty W stosownych przypadkach Warunki, na jakich koszty te mogą ulegać zmianie	[Koszty ponoszone od chwili zawarcia umowy o kredyt]
[...]	[...]

4. Inne ważne aspekty prawne

Rozwiązanie umowy o kredyt	[Warunki i procedura rozwiązania umowy o kredyt]
Sprawdzenie w bazie danych <i>Kredytodawca musi[...] niezwłocznie i bez pobierania żadnych opłat udzielić Pani/Panu informacji o wyniku sprawdzenia w bazie danych, w przypadku gdy wniosek o kredyt zostanie odrzucony na podstawie informacji sprawdzonych tej bazie. Powyższy przepis nie ma zastosowania, jeżeli udzielanie takich informacji jest zabronione na mocy przepisów prawa Unii lub jest sprzeczne z celami porządku publicznego lub bezpieczeństwa publicznego.</i>	
W stosownych przypadkach	
Czas, przez jaki kredytodawca jest związany treścią informacji udzielanych przed zawarciem umowy	Niniejsza informacja zachowuje ważność od ... do ...

W stosownych przypadkach

5. Informacje dodatkowe

[...]	[...]/[...]
[...]	
Przedterminowa spłata <i>Ma Pani/Pan prawo do spłaty kredytu przed terminem – w całości lub w części i w dowolnym momencie.</i> W stosownych przypadkach Kredytodawca jest uprawniony do rekompensaty w przypadku przedterminowej spłaty	[Ustalenie rekompensaty (metoda obliczania) zgodnie z przepisami wykonawczymi do art. 16 dyrektywy 2008/48/WE]

Informacje dotyczące odwołań <i>Ma Pani/Pan prawo dostępu do pozasądowego mechanizmu reklamacyjnego i odwoławczego</i>	[Pozasądowy mechanizm reklamacyjny i odwoławczy dla konsumenta i sposoby dostępu do niego]
---	--

W stosownych przypadkach

6. Dodatkowe informacje podawane w przypadku sprzedaży usług finansowych na odległość

a) Informacje dotyczące kredytodawcy	
W stosownych przypadkach	
Przedstawiciel kredytodawcy w Pani/Pana państwie członkowskim zamieszkania	[Dane identyfikacyjne]
Adres	[Adres, z którego ma korzystać konsument]
Nr telefonu	
Adres poczty elektronicznej	
[...] *	
Adres strony internetowej (*)	
W stosownych przypadkach	
Rejestracja	[Rejestr handlowy, do którego został wpisany kredytodawca, oraz numer, pod którym kredytodawca został zarejestrowany, lub równoważny sposób jego identyfikacji w tym rejestrze]
W stosownych przypadkach	
Organ nadzoru	

b) Informacje dotyczące umowy o kredyt	
[...]	[...]
W stosownych przypadkach Prawo przyjmowane przez kredytodawcę za podstawę ustanowienia z Panią/Panem stosunków przed zawarciem umowy o kredyt	
W stosownych przypadkach Klauzula dotycząca prawa właściwego dla umowy o kredyt lub właściwego sądu	[Należy tu podać stosowną klauzulę]
W stosownych przypadkach System językowy	Informacje i warunki umowne będą podawane w języku [dany język]. Za Pani/Pana zgodą w okresie obowiązywania umowy o kredyt zamierzamy się z Panią/Panem porozumiewać w języku/językach [dany język/dane języki].
c) Informacje dotyczące odwołań Dostęp do pozasądowego mechanizmu reklamacyjnego i odwoławczego	[Pozasądowy mechanizm reklamacyjny i odwoławczy dla konsumenta będącego stroną umowy zawieranej na odległość i sposoby dostępu do niego]
(*) Ta informacja ma dla kredytodawcy charakter opcjonalny.	

ZAŁĄCZNIK IV

I. Podstawowe równanie wyrażające równowagę wypłat z jednej strony oraz spłat i opłat z drugiej strony.

Rzeczywistą roczną stopę oprocentowania (RRSO) ustala się za pomocą podstawowego równania, którego strony wyrażają, w stosunku rocznym, odpowiednio całkowitą wartość bieżącą wypłat oraz całkowitą wartość bieżącą spłat i ponoszonych opłat, tj.:

$$\sum_{k=1}^m C_k (1 + X)^{-t_k} = \sum_{l=1}^{m'} D_l (1 + X)^{-S_l}$$

gdzie:

— X	oznacza RRSO
— m	oznacza numer kolejny ostatniej wypłaty,
— k	oznacza numer kolejny wypłaty, zatem $1 \leq k \leq m$,
— C_k	oznacza kwotę wypłaty k,
— t_k	oznacza odstęp czasu, wyrażony w latach lub ułamkach lat, pomiędzy dniem pierwszej wypłaty a dniem każdej kolejnej wypłaty, zatem $t_1 = 0$,
— m'	oznacza numer kolejny ostatniej spłaty lub wnoszonych opłat,
— l	oznacza numer kolejny spłaty lub wnoszonych opłat,

—	oznacza kwotę spłaty lub wnoszonych opłat,
---	--

D ₁	
— s ₁	oznacza odstęp czasu, wyrażony w latach lub ułamkach lat, pomiędzy dniem pierwszej wypłaty a dniem każdej spłaty lub wniesienia opłat.

Uwagi

- (a) kwoty płacone przez obie strony w różnych momentach niekoniecznie muszą być równe i nie muszą być płacone w równych odstępach czasu;
- (b) datą początkową jest data dokonania pierwszej wypłaty;
- (c) odstępy czasu między datami wykorzystywanymi do obliczeń wyraża się w latach lub w ułamkach lat. Przyjmuje się, że rok liczy 365 dni (lub w przypadku lat przestępnych – 366 dni), 52 tygodnie lub dwanaście równych miesięcy. Przyjmuje się, że miesiąc ma 30,41666 dnia (tj. 365/12) bez względu na to, czy przypada w roku przestępnym czy nie.

W przypadku gdy odstępy czasu zastosowane w obliczeniach nie mogą być wyrażone jako liczba całkowita tygodni, miesięcy lub lat, odstępy te są wyrażane jako liczba całkowita jednego z tych okresów w połączeniu z liczbą dni. W przypadku stosowania dni:

- (i) liczy się każdy dzień, wraz z weekendami i świętami;
- (ii) równe okresy, a następnie dni, liczy się wstecz do daty pierwszej wypłaty;
- (iii) długość okresu złożonego z dni otrzymuje się, wyłączając pierwszy dzień i włączając ostatni dzień; wyraża się ją w latach, dzieląc dany okres przez liczbę dni (365 lub 366 dni) całego roku, licząc wstecz od ostatniego dnia do tego samego dnia w poprzedzającym roku.

- (d) Wynik obliczeń podaje się z dokładnością do co najmniej jednego miejsca po przecinku. Jeżeli cyfra występująca na kolejnym miejscu po przecinku jest większa lub równa 5, cyfrę poprzedzającą zwiększa się o jeden.
- (e) Równanie można ewentualnie zapisać z wykorzystaniem jednej sumy i koncepcji przepływów (A_k), które mogą być dodatnie lub ujemne, innymi słowy zapłacone albo otrzymane w okresach 1 do n , wyrażonych w latach, tj.:

$$S = \sum_{k=1}^n A_k (1 + X)^{-t_k}$$

gdzie S jest bieżącym saldem przepływów. Jeżeli celem jest zachowanie równoważności przepływów, wartość ta będzie równa zero.

II. Dodatkowe założenia do obliczania RRSO są następujące:

- (f) jeżeli umowa o kredyt [...]daje konsumentowi swobodę dokonywania wypłat, przyjmuje się, że całkowita kwota kredytu została wypłacona od razu i w całości;
- (g) jeżeli umowa o kredyt [...]daje konsumentowi zasadniczo swobodę dokonywania wypłat, ale przewidując poszczególne sposoby dokonywania tych wypłat, wprowadza ograniczenia kwotowe lub czasowe dotyczące kredytu, przyjmuje się, że kwota kredytu została wypłacona w najwcześniejszym przewidzianym w umowie o kredyt [...]terminie i zgodnie z tymi limitami wypłat;
- (h) jeżeli umowa o kredyt [...]przewiduje różne sposoby dokonywania wypłat z zastosowaniem różnych opłat lub różnych stóp oprocentowania kredytu, przyjmuje się, że całkowita kwota kredytu jest wypłacana z zastosowaniem najwyższej możliwej opłaty i stopy oprocentowania kredytu mających zastosowanie do najbardziej rozpowszechnionych mechanizmów dokonywania wypłat w danym rodzaju umowy o kredyt[...];

- (i) w przypadku kredytu w rachunku bieżącym przyjmuje się, że całkowita kwota kredytu została wypłacona w całości i na cały okres obowiązywania umowy o kredyt. Jeżeli okres obowiązywania umowy o kredyt w rachunku bieżącym nie jest znany, obliczenia RRSO dokonuje się przy założeniu, że czas trwania kredytu wynosi trzy miesiące;
- (j) w przypadku umowy o kredyt odnawialny [...]innej niż umowa o kredyt w rachunku bieżącym zakłada się, że:
- (i) kredytu udziela się na okres jednego roku, poczynwszy od dnia pierwszej wypłaty, i płatność końcowa dokonana przez konsumenta pokrywa ewentualny kapitał pozostający do spłaty, ewentualne odsetki i inne opłaty,
 - (ii) kapitał jest spłacany przez konsumenta w równych płatnościach miesięcznych, przy czym pierwsza płatność dokonywana jest w miesiąc po pierwszej wypłacie. Jednakże w przypadkach gdy spłata kapitału musi nastąpić w całości, w jednej płatności, przed upływem każdorazowego terminu płatności, zakłada się, że kolejne wypłaty i spłaty całego kapitału przez konsumenta następują w okresie jednego roku. Odsetki i inne opłaty stosuje się odpowiednio do tych wypłat i spłat kapitału oraz zgodnie z postanowieniami umowy o kredyt [...].
- Do celów niniejszej litery umowa o kredyt odnawialny[...] oznacza umowę o kredyt [...]na czas nieokreślony i obejmuje również kredyty, które podlegają pełnej spłacie w przeciągu jakiegoś okresu lub po jego zakończeniu i w ramach których, po dokonaniu spłaty, istnieje możliwość dokonania ponownej wypłaty.
- (k) W przypadku umów o kredyt [...]innych niż umowy o kredyt w rachunku bieżącym i umowy o kredyt odnawialny[...], zgodnie z założeniami określonymi w lit. d) i e):

(i) jeżeli nie można ustalić terminu ani kwoty spłaty kapitału, do której zobowiązany jest konsument, zakłada się, że spłaty dokonano w najwcześniejszym terminie przewidzianym w umowie o kredyt [...]przy zastosowaniu najniższej kwoty **przewidzianej** w tej umowie;

(ii) jeżeli nie można ustalić odstępu czasu między pierwszą wypłatą a datą pierwszej płatności, do której zobowiązany jest konsument, zakłada się, że jest to odstęp najkrótszy;

(l) jeżeli na podstawie umowy o kredyt[...] lub założeń określonych w lit. d), e) lub f) nie można ustalić terminu ani kwoty płatności, do której zobowiązany jest konsument, zakłada się, że płatności dokonano zgodnie z terminami i warunkami wymaganymi przez kredytodawcę[...], a jeśli wspomniane terminy i warunki nie są znane, zakłada się, że:

(i) odsetki podlegają zapłacie wraz ze spłatą kapitału;

(ii) opłata niezwiązana z odsetkami wyrażona w pojedynczej kwocie podlega zapłacie w dniu zawarcia umowy o kredyt[...];

(iii) opłaty niezwiązane z odsetkami wyrażone jako szereg płatności podlegają zapłacie w regularnych odstępach czasu, począwszy od dnia pierwszej spłaty kapitału, przy czym jeżeli kwoty takich płatności nie są znane, zakłada się, że kwoty te są jednakowe;

(iv) płatność końcowa pokrywa ewentualny kapitał pozostający do spłaty, ewentualne odsetki i inne opłaty;

(m) jeżeli nie ustalono maksymalnej kwoty kredytu, przyjmuje się, że wynosi on 1 500 EUR;

- (n) jeżeli w ograniczonym okresie lub dla ograniczonej kwoty oferuje się różne stopy oprocentowania kredytu i różną wysokość opłat, za stopę oprocentowania kredytu i opłaty w całym okresie obowiązywania umowy o kredyt[...] przyjmuje się najwyższą stopę i najwyższe opłaty;
- (o) w przypadku umów o kredyt konsumencki[...], w których ustalono stałą stopę oprocentowania kredytu w odniesieniu do początkowego okresu, na koniec którego ustala się nową stopę oprocentowania, która następnie jest okresowo zmieniana zgodnie z uzgodnionym wskaźnikiem, RRSO oblicza się na podstawie założenia, że po zakończeniu okresu, w którym obowiązuje stała stopa oprocentowania kredytu, stopa oprocentowania kredytu jest taka sama jak w chwili obliczania RRSO i opiera się na obowiązującej w tym czasie wartości uzgodnionego wskaźnika.

ZAŁĄCZNIK V

TABELA KORELACJI

Dyrektywa 2008/48/WE	Niniejsza dyrektywa
art. 1	art. 1
art. 2 ust. 1	art. 2 ust. 1 akapit pierwszy
—	art. 2 ust. 1 akapit drugi
art. 2 ust. 2 lit. a), b), c)	art. 2 ust. 2 lit. a), b), c)
art. 2 ust. 2 lit. d), e), f)	—
art. 2 ust. 2 lit. g), h), i), j), k), l)	art. 2 ust. 2 lit. d), e), f), g), h), i)
art. 2 ust. 2a	art. 2 ust. 3
art. 2 ust. 3	—
art. 2 ust. 4, 5, 6	art. 2 ust. 4, 5, 6
art. 3 lit. a), b), c)	art. 3 pkt 1, 2, 3
—	art. 3 pkt 4, 5
art. 3 lit. d), e), f)	art. 3 pkt 13, 20, 21
art. 3 lit. g), h), i), j), k), l), m)	art. 3 pkt 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12
art. 3 lit. n)	art. 3 pkt 22
—	art. 3 pkt 14, 15, 16, 17, 18, 19, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29
—	art. 5

—	art. 6
—	art. 7
art. 4	art. 8
---	art. 9
art. 5 ust. 1 akapit pierwszy	art. 10 ust. 1 akapit pierwszy
—	art. 10 ust. 1 akapit drugi
art. 5 ust. 1 akapit drugi lit. a), b), c), d), e), f)	art. 10 ust. 3 akapit pierwszy lit. a), b), c), d), e), f)
art. 5 ust. 1 akapit drugi lit. g) zdanie pierwsze i trzecie	art. 10 ust. 3 akapit pierwszy lit. g) i h)
art. 5 ust. 1 akapit drugi lit. g) zdanie drugie	art. 10 ust. 3 akapit drugi
art. 5 ust. 1 akapit drugi lit. h), i), j), k), l), m), n), o), p), q), r), s)	art. 10 ust. 3 akapit pierwszy lit. i), j), k), l), m), n), o), p), q), r), s), u)
—	art. 10 ust. 3 akapit pierwszy lit. t), v)
art. 5 ust. 1 akapit trzeci	art. 10 ust. 3 akapit trzeci
art. 5 ust. 1 akapit czwarty	art. 10 ust. 5 akapit drugi
art. 5 ust. 2	art. 10 ust. 6
art. 5 ust. 3	art. 10 ust. 7
art. 5 ust. 4	art. 10 ust. 8
art. 5 ust. 5	art. 10 ust. 9

art. 5 ust. 6	(częściowo art. 12)
art. 6	—
—	art. 11
art. 7	art. 10 ust. 10
—	art. 12
—	art. 13
art. 8	art. 18
—	art. 14
—	art. 15
	art. 16
	art. 17
art. 9	art. 19
art. 10 ust. 1	art. 20
art. 10 ust. 2, 3 i 4	art. 21
art. 10 ust. 5	—
—	art. 22
art. 11	art. 23
art. 12	art. 24
art. 13	art. 28
art. 14	art. 26
art. 15	art. 27

art. 16	art. 29
art. 17	art. 39
art. 18	art. 25
art. 19	art. 30
—	art. 31
—	art. 32
—	art. 33
—	art. 34
—	art. 35
—	art. 36
art. 20	art. 37
art. 21	art. 38
—	art. 41
art. 22	art. 42 i 43
art. 23	art. 44
art. 24	art. 40
art. 24a	art. 45
art. 26	art. 42 ust. 2
art. 27 ust. 1	art. 48
art. 27 ust. 2	art. 46
art. 28	art. 4

art. 29	art. 47
art. 30	art. 47
art. 31	art. 49
art. 32	art. 50
Załącznik I	Załącznik IV
Załącznik II	Załącznik I
Załącznik III	Załącznik III
—	Załącznik II
—	Załącznik V
